

Kleine Man in de Provence

Belevenissen van een gewone toerist
op een camping in de Provence

door

Jos van den Bosch

© 2016 : Jos H.L. van den Bosch, Klimmen.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur / uitgever.

Inhoud

Voorwoord	5
Aan de voet van de Mont Ventoux.....	8
Het jaar van de Draak.....	17
Schroeven.	17
<i>Jeux de Boules</i>	17
Namen	18
De Tour de France.....	19
Bijnamen.	23
Het apéritief.....	24
Dolle Dobber	25
Noodlot.....	26
Postzegels	27
Het Jaar van de Slang	29
Paasvakantie	29
De Krant	30
Billen	31
Water.	32
Aix.....	33
Terug in Bédoin.....	35
De Dauphiné.....	37
De Man.	39
Het Corso.....	40
Boulen	41
Het Jaar van het Paard	44
Bédoin en LePen	44
De Franse Euro.....	46
Terug naar de Natuur.....	47
Een Wandeling	48
Wederom de Tour de France	51
Onze ‘Camping Cat’	54
Ms. George.....	57
<i>La Poste</i>	60
Het Jaar van de Geit	62
Zo Kan het Ook!.....	62
Een Wandeling	65
De Gestolen Hond	69

Poepdozen en andere Zaken	72
Inspecteur Maraval	75
Cave Canem	79
Geklutste Vakanties, Gebroken Lijnen	81
7 Mei	81
16 juli.....	82
19 Juli.	82
21 Juli.	83
22 juli.....	84
31 juli.....	85
3 augustus.....	85
9 augustus.....	86
31 oktober.....	86
Het Jaar van de Aap	90
Afstanden	90
De echte Cicaden sterven uit!.....	95
Nu	96
De slag bij Pastory.....	98
Even een SMS-je.....	101
Het jaar van de Haan	104
Maar één weekje.....	104
In de Vaart der Volkeren	107
Veranderingen	111
Provençaalse Winden	114
Van Goden en Bergen	117
Spirituoze Zaken	119
Het jaar van de Os.	124
Gevoels-tv	124
't Haantje	127
Dze Garden.....	129
Rust.....	133
Het jaar van de Tijger.....	136
Grote Veranderingen?	136
EINDE	140

Voorwoord

"De ouwe lui" (1999)

Voor een groot deel bestaat het leven uit herinneringen. Het zijn dan vooral de leuke zaken die in het geheugen blijven hangen. Vaak ook verbleken de herinneringen of verdwijnen als de harde schijf crasht, de fotoboeken worden opgeruimd, de oudere generatie langzaam verdwijnt. Wij hebben foto's in huis waar hele leuke mensen opstaan, maar we zijn vergeten te vragen aan de generatie voor ons, wie dat zijn. Nu weten we het niet meer, jammer!

De vakantie vormt voor de moderne mens een belangrijk gegeven. Heel wat tijd van je leven breng je door 'op vakantie'. Wij kwamen uiteindelijk terecht in Zuid Frankrijk en na veel omzwervingen in de hele wereld (Kenya, Tanzania, Ethiopië, Egypte, Nepal, Indonesië en Italië) kwamen we tot de conclusie dat je niet alles kunt zien en het

eigenlijk ook niet zo veel uitmaakt waar je zit, als je je maar op je gemak voelt en vriendelijk bejegend wordt. Aan al die voorwaarden wordt in Bédoin voldaan: prachtige omgeving, vriendelijke mensen, lekker eten en drinken en je kunt je eigen ritme en programma bepalen. Dus uitstekend geschikt om tot rust te komen na een jaar noeste arbeid.

Ook na de pensionering is dit stukje goddelijkheid aan de voet van de Mont Ventoux ons favoriete plekje gebleven.

Een huis hebben we er niet gekocht. Wel erover nagedacht. Maar zo lang je toerist bent, wordt je met alle egards bejegend. Zo vlug als je eigenaar en inwoner wordt ben je een concurrent en heb je weer een hoop zorgen erbij. Zo'n camping geeft een hele boel zorgeloosheid.

Ook dit jaar gaan we weer en wel voor drie maanden, de voorpret is weer groot. Wat kunnen we allemaal verwachten? Wie zullen we weer ontmoeten? Hoe zal de wijn van het vorig jaar geworden zijn?

Voor de volgende generatie heb ik verhalen van 6 jaar op de camping (2000-2006), verzameld. Ze geven een goede indruk waarom wij steeds terugkeren. Ze laten ook de lezer genieten van een sfeer, die door de tijdgeest langzaam verdwenen is. Niet alle vernieuwingen zijn verbeteringen. Een nieuwe generatie weet het echter niet en zal er daarom niet om treuren. Door dit te lezen kunnen ze een heel klein beetje de sfeer proeven en wordt de vraag beantwoordt: "Waarom gingen die ouwe lui toch steeds naar Bédoin?"

Jos van den Bosch
Klimmen, mei 2016

Sprite tot 2000

Bürstner City vanaf 2002

Caravan van Mam en |Pap gaat naar Ilse. 2004

De nieuwe Bürstner City in 2010.

Aan de voet van de Mont Ventoux

Iemand vraagt me, tijdens een uitgebreid ‘diner dansant’ op de camping: “Hoe ben je nu eigenlijk hier terechtgekomen?”

Terwijl de traiteur annex disc-jockey met het bekende Franse vakantie-repertoire de campinggasten op de dansvloer (de garagevloer) probeert te lokken, vertel ik voor de zoveelste keer het verhaal.

Het moet geweest zijn in 81 (van de vorige eeuw, moet je er dan bij zeggen!) dat we de fase van vakantiehuisjes in Nederland achter ons lieten. De kinderen waren groot genoeg om een tocht naar bijv. Frankrijk aan te durven. Een tent hadden we al sinds jaren afgezworen, ik kreeg al pijn in mijn rug als ik er aan dacht. Een kleine caravan werd aangeschaft en we dachten ons verzekerd van alle comfort. Via een lege accu en een klapband en de wijze raad van een helpende vrachtwagenchauffeur (‘Mensen blijf toch tuus!’) kwamen we na een tenenkrommende tocht van twee dagen aan in Lacanau vlak bij Bordeaux. De kinderen werden zo vlug als ze in de auto zaten onuitstaanbaar. We waren nog geen kwartier op weg en het begon al:

“Ik moet plassen”, en

“Hebben we nog geen pauze”.

Na een uur of twee ontwikkelden zich onoplosbare ruzies en uiteindelijk werd er altijd wel eentje ziek en stond je met een kotsend kind langs de autoweg, meestal op een plek waar geen noodstrook aanwezig was. Maar goed, Bordeaux was bereikt en een drie weken durende vakantie met de garantie van mooi weer, volgens mijn schoonvader althans, zou een aanvang nemen. Na veertien jaar van mooi weer hadden de weergoden zich echter bedacht en voor de afwisseling gooiden zij er eens twee weken regen tegenaan. Mijn schoonvader was radeloos, dat had hij nog nooit meegemaakt.

In de omgeving heb je pijnbomen, heel veel pijnbomen, niets dan pijnbomen. Je kunt gaan fietsen of wandelen maar altijd tussen de pijnbomen verder is er niets te beleven daar in Les Landes. Bij het minste straaltje zon zaten we aan het meertje of aan het strand. De onweders aldaar deden je de haren te berge rijzen. Wij, de ouders, stonden doodsangsten uit in onze caravan. Na enige tijd besloot ik om toch maar eens polshoogte te gaan nemen in de tent waarin mijn bloedjes lagen. Op weg er naar toe sloeg vlakbij de bliksem in en met de paraplu in mijn hand maakte ik van schrik een sprong van een meter. Aangekomen bij de tent, lagen mijn kindjes te snurken alsof er niets aan de hand was. Volgende ochtend: “Goh pap, het heeft geregend!”

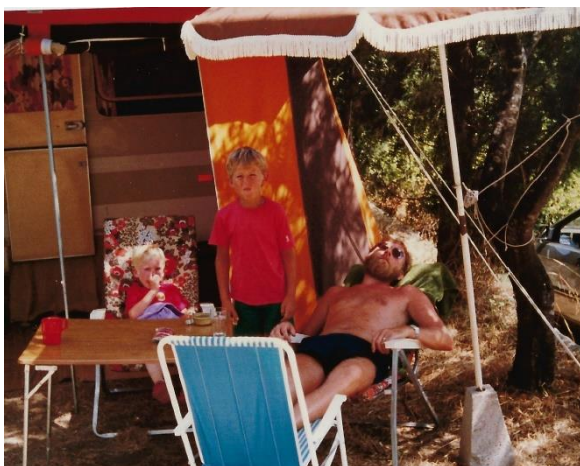
Nieuw jaar, nieuwe kansen. Nog een poging om vaste voet te krijgen in Bordeaux. Immers twee jaar achter elkaar zo'n beroerd weer, dat zou toch niet mogelijk zijn. Het weer was ietsje beter, maar de pret werd bedorven door de onstuitbare activiteitendrang van mijn bloedjes, die niets na lieten om uit te proberen en iedereen inclusief mijn schoonouders, tot waanzin brachten. Een goed bedoelde poging om de barbecue aan te steken met dennenappels, zoals immers opa het ook altijd deed, liep bijna uit op een ramp. Had ik niet op tijd gedacht: 'Goh, wat is het stil', hadden al die prachtige pijnbomen in lichterlaaie gestaan. Op weg naar huis weer hetzelfde theater. Na nog een klapband nam ik het besluit: 'Dit is afgelopen!'

Inzichten echter, moeten tijd hebben om te rijpen. Een huisje van ome Jan dat in

Oostenrijk stond, zou de oplossing moeten bieden: geen gedoe met caravans en mocht het eens slecht weer zijn heb je wat meer ruimte om de kids bezig te houden. Het huisje was prachtig en het weer ook, althans de eerste dag. Er volgden drie weken met regen, mist en sneeuw. Maar je kunt er wel wandelen. We wandelden dat het een lieve lust was. De kinderen hebben zelfs '*der goldene Wandelnadel*' bij elkaar gewandeld. Het bracht ons aan de rand van de uitputting, want zij waren zoveel vlugger. Als berggeiten renden ze de bergen op en terwijl wij met de tong op de schoenen halverwege waren, kwamen ze ons weer tegemoet en vroegen: "Hè, waar blijven jullie nou?" ... Oostenrijk ook afgevoerd!

Zo'n tien jaar eerder hadden wij met vrienden in de Provence gekampeerd, een eenmalige en fantastische ervaring. Naast een keur aan kastelen en ruïnes was een ding in het geheugen blijven hangen: het was er altijd mooi weer in vakantietijd. We stonden toentertijd op een camping, nou ja camping... het was de achtertuin van het

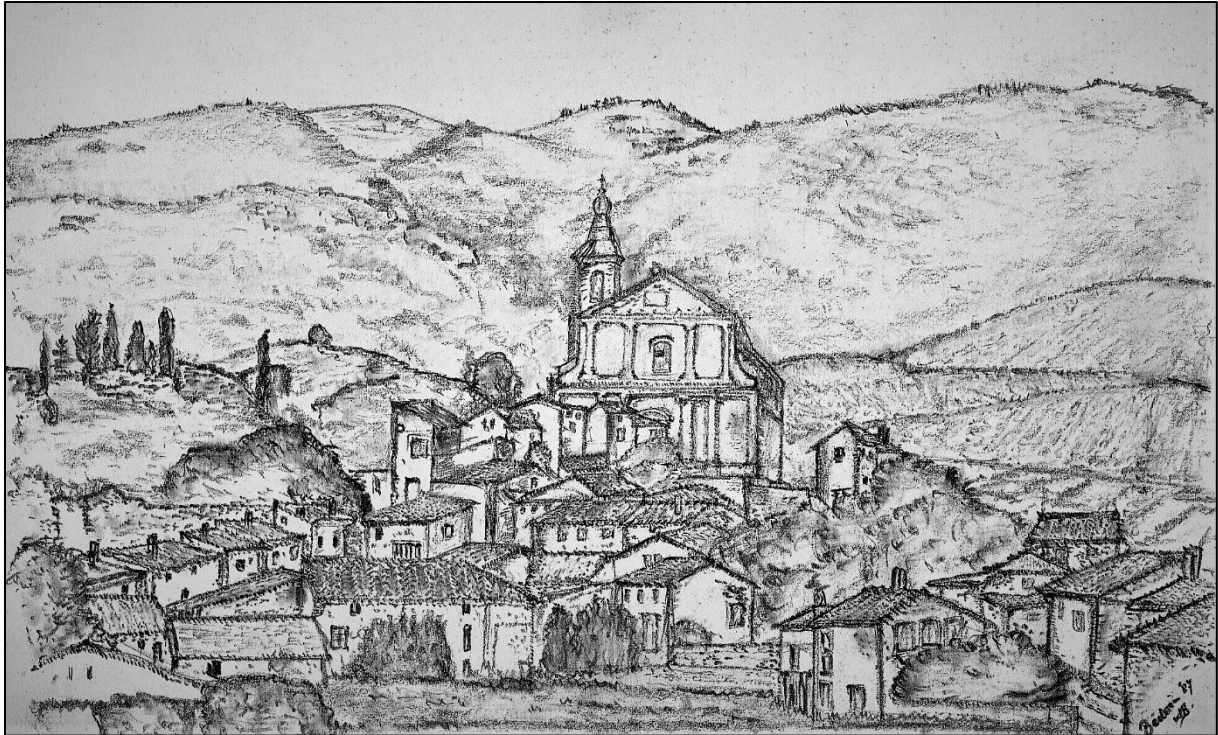
gemeentehuis van Mallemort du Comtat: dat was de gemeentecamping. De kosten: een paar francs per dag, alleen koud water en één keer in de week een warme douche voor de gasten, tenminste als de dorpingen van hun wekelijkse communale douchebeurt nog wat warm water over lieten. Warme herinneringen kwamen boven drijven als we aan die tijd dachten. Zouden we de sprong wagen? Zouden de kinderen het aan kunnen? We besloten geen risico te nemen en naar de kust te gaan:

Fréjus. Een prachtige camping van alle gemakken voorzien. Dat was ook wel nodig want even boodschappen gaan doen in het stadje, of even naar het strand dat hemelsbreed een autoafstandje van tien minuten zou moeten zijn, behoorde, door de immense drukte, vrijwel tot de onmogelijkheden. Tien minuten werden een uur of langer. We zijn drie

weken niet van de camping afgegaan. De ouders kregen wel wat rust, want een fantastisch zwembad hield de kinderen op wonderbaarlijke wijze bezig.

De enige tegenvaller was de rekening die gepresenteerd werd. Hoge kwaliteit maar ook een hoge rekening, dat zou niet elk jaar kunnen: goede raad was duur. Hoe meer je het binnenland in gaat, hoe goedkoper het wordt. Maar waar? Uiteraard behoren vakanties tot een van de top-items die in de lerarenkamer besproken worden. Mijn collega bracht het dorpje Bédoin ter sprake.

”En waar mag dat dan wel liggen? ...Aan de voet van de Mont Ventoux”

Tekening van Jos van den Bosch (1997)

Als ik voor elke keer dat ik dit in mijn latere leven nog gezegd heb een euro gekregen had was ik nu miljonair! We gingen naar Bédoin, een plek bespreken op de camping municipale was niet mogelijk, op goed geluk dan maar. Een voltreffer! Een prachtige camping met veel privacy en een zwembad. Rust voor de ouders, kinderen amuseren zich altijd wel en dan vooral in *'le piscine'*. Af en toe een tochtje naar geweldige kastelen en tot de verbeelding sprekende ruïnes. Adembenemende tochten in grotten en wandelen langs diepe ravijnen. En het belangrijkste: altijd mooi weer. Weg met die ambivalente verhouding die ik inmiddels met de weergoden had opgebouwd over wat we nu weer te verwachten hadden. Een regenbui werd weer een spectaculaire belevenis. Is het wat bewolkt, nou dan bezoek je toch een of ander dorpje op een heuveltop. De paarse lavendelvelden bij de abdij van Senanque maakten een onuitwisbare indruk. De *'bories'* in Gordes en de Griekse ruïnes in Glanum waren

topitems in de beleveniswereld van mijn koters. Het circus in Arles, waar ze zo maar van beneden naar boven mochten schreeuwen. De boog van Orange kon niet meer stuk, vooral toen de jongste ook nog eens in het gras erom heen, verscheidene vijffrancis stukken vond.

Bédoin zelf maakte ook grote indruk door het kleine, fijne en gezellige karakter. De spreekwoordelijke platanen die de hoofdweg omzomen. Een aantal terrasjes dat met

liefde gefrekwenteerd werd en tegen redelijke prijzen, waar een omgestoten glas niet meteen tot scheve gezichten leidt. Al die ervaringen bij elkaar opgeteld leidden bij mij tot de conclusie: 'Dit is het, hier wil je het liefst niet meer weg, hier kom je volgend jaar terug!'

(1985)

Waarom met die 'sleuruhut' sjouwen? Als je zeker weet dat je terug komt. Het maakt de terugweg niet korter maar wel sneller en de kosten geringer.

Op de gemeentecamping was wel een 'garage morte' zoals de winterstalling hier genoemd wordt, maar behoorde voor ons niet tot de mogelijkheden. Alleen Belgen en Fransen konden er hun

caravan achter laten, alle anderen behoorden tot de barbaren want 'die waren toch immers niet te verstaan'. Zou er ergens anders een mogelijkheid zijn om de caravan te laten staan? Op onze zoektocht stootten we op de Camping Pastory. We spraken een wat oudere dame aan, die na een blik op onze bloedjes geworpen te hebben, uitgebreid en in verschrikkelijk hoog tempo begon uit te leggen dat de camping een oord was van rust en kalmte maar dat een 'garage morte' tot de mogelijkheden behoorde. Zo aanvaardden we de terugtocht bevrijd van die verschrikkelijke sleuruhut, al duurde de terugreis van veertien uur wel lang. De autoweg door de streek rond Langres was nog niet klaar en dat hield wel erg op. Maar, het was in een dag te klaren en dat bekortte de ouderellende behoorlijk.

(Mdm. Romanini) Het jaar daarop verheugden we ons op het weerzien met Bédoin. We reden 's nachts om de hitte van overdag te vermijden. Bij de gemeentecamping aangekomen werd ons medegedeeld dat er op dat moment geen plaats vrij was, maar dat we maar moesten aanschuiven op de parkeerplaats; zo'n dag of drie zou dat gaan duren! Teleurgesteld togen we op weg om onze caravan op te halen. Op de Camping Pastory liepen we weer tegen de oudere dame aan die ons vertelde dat alles in orde was, men had goed opgelet en er was niets bijzonders gebeurd. Het is een familiecamping, minder privacy dan op de gemeentecamping, maar wel goed

verzorgd. Het geheel overziend dacht ik bij mezelf: 'je kunt toch beter hier staan dan op een parkeerplaats' Ik vertelde dit aan mijn vrouw die precies hetzelfde dacht.

We kwamen terecht in een familie, men zei 's ochtends 'bonjour' tegen elkaar en er werd tijdens de afwas ook 'ns wat tegen elkaar gezegd. Maar hoogtepunt werd toch vooral het edele spel der ballen: het 'jeu de Boules'. Elke avond werd er vol vuur, maar vooral ook met de nodige grappen en grollen, gespeeld. Er bleken ware leermeesters

aanwezig die zowel mij als mijn vrouw het edele spel leerden. Vooral het geduld waarmee ze ook de kinderen allengs het spel leerden, was onovertroffen. Zij zullen zich op warme Franse avonden nooit meer hoeven te vervelen. Hele concoursen werden er gehouden, waarbij het niet uitmaakt of je het spel kent of niet, iedereen mag meedoen en aangezien je tegenspeler willekeurig wordt gekozen, bestaat zelfs voor de grootste ‘boule-oen’ de mogelijkheid om een prijsje te behalen. Iedereen wint, want het inschrijfgeld wordt direct omgezet in een prijs in de vorm van een fles wijn voor iedere speler. Groot tot niet al te klein mag meedoen, hetgeen de kinderen fanatiek maakt om serieus te spelen. In de tussentijd leren ze al spelend door de omgang met de andere kinderen, de Franse taal. Zelfs mijn jongste die nooit een regel Frans op school heeft gehad kan zich in die taal behoorlijk handhaven.

De types die op deze camping rondliepen, velen zijn inmiddels al overleden, verdienen meer aandacht. Uit alle windstreken waren ze komen aanwaaien en waren blijven hangen, gevangen door het open karakter van de campingeigenaar met de Italiaanse naam: Romanini. Hij was vrachtwagenchauffeur van beroep en in zijn vrije tijd campinghouder, reparateur en entertainer. De oude Romanini straalde een warmte en genegenheid uit die niemand kon weerstaan. Een ‘campeur’ die toevalligerwijs vijfentwintig jaar geleden tot een van de eerste gasten behoorde, vertelde hoe hij hier is blijven plakken:

“Toen we aankwamen werden we ontvangen door de oude baas, Romanini. Ik wilde mijn caravan op de aangewezen plaats gaan zetten. Maar hij protesteerde en zei dat ik die caravan maar even moest laten staan, dat kon altijd nog. Ik moest meekomen en in de schaduw op de veranda voor het huis werd op de goede samenwerking eerst een glas pastis gedronken”.

Ms. Romanini

Aldus sloten zijn karaktereigenschappen goed aan bij die van de gemiddelde campinggast. Hij hield dus van een ‘verre’ en begaf zich met voorliefde zo tegen apéritieftijd op het terrein. Niets verstevigt vriendschappen zo zeer als wanneer ze beklonken worden met een glas pastis. Kinderen kon hij niet weerstaan. Een enkele keer vreesde ik met grote vrezen dat ons laatste uur op deze camping geslagen had. Vooral toen mijn kindertjes die leuke grote rode brandblussers ontdekten bij de wasplaatsen. Zouden die het wel doen? Daar kun je alleen maar achter komen door het uit te proberen, nietwaar?. In een paar tellen was de hele wasplaats spierwit onder het bluspoeder. Dat dit niet in enthousiasme door madame ontvangen werd, kan iedereen zich voorstellen. Er werd stevig gevloekt en gekankerd. Voor madame hadden ze wel ontzag. De oude Romanini stond zich, vanachter een muurtje, kapot te lachen. Toen tien minuutjes later, de ‘arme kindertjes’ hun verontschuldiging moesten aanbieden, met hun betraande en bedremmelde gezichtjes, wenkte hij ze en gaf ze snel een ijsje tegen de schrik en nam er zelf ook eentje. Een commercieel succes is de ijsverkoop dan ook nooit geworden. Het gekke is dat mijn kinderen daarna nooit meer stuk konden bij de oude madame, ondanks menig kattenkwaad dat er uitgehaald werd. Ze blijven aangeduid, tot de dag van vandaag, als ‘les Wikings’. Het kattenkwaad dat andere kinderen nu uithalen, wordt als standaard steevast vergeleken met hetgeen zij ooit uitgehaald hebben.

De feestavonden zijn onvergetelijk net als de picknick lunches die door de camping georganiseerd werden. Aan lange tafels gezeten voor de boerderij werden grote hoeveelheden koteletten gegrild. De wijn was bij de prijs inbegrepen en stroomde dus rijkelijk. Met een salade vooraf en kaas en een toetje achteraf, genietend van het uitzicht en de zachte temperaturen ontpopte menig een zich vanzelf als verhalenverteller of liedjeszanger. Mdm. Toto heeft daar haar bijnaam aan te danken. Het internationale gezelschap onderhield zich in een mengelmoes van Frans, Vlaams, Nederlands, Duits, Engels en Provençaals. Als je dan daarna uitgeput van drank en spijs, maar vooral van het eerste, in je tuinstoel voor je caravan neerzeeg en je de siësta probeerde te verschalken, stond er nog geen kwartiertje later iemand aan je stoel te trekken:

“Hé, *monsieur* Jos, kom, we gaan jeu de boulen, je doet toch zeker mee?”

Een beetje zwalkend begon je dan aan dat avontuur en dan won je ook nog: de anderen waren nog meer aangeschoten!

Aan de tafel bij de chips staat Mdm. Pigalle. Uiterst rechts staat Pierre. Achter hem staat Ms. Pigalle de grote leermeester van het Jeu de Boule.

Romanini en zijn Renaultje

De kinderen amuseerden zich kostelijk. Het ontbreken van een zwembad was geen probleem: men kon immers te voet naar het gemeentelijk zwembad lopen. Later gingen we wel eens zwemmen in het Lac du Paty.

Lac du Paty, toen wij wilden gaan zwemmen!

Toen de oude madame dat hoorde ontstak ze in grote woede en vroeg of we helemaal gek geworden waren. Dit stuwmeer stond bekend om zijn valse onderstromen en menig een is daar verdronken. Wij konden toch veel beter naar Mormoiron gaan, daar was een toeristenstrand gemaakt aan de rand van een groot meer dat

gevuld werd met bronwater en het was zelfs gratis en is dat tot de dag van vandaag. Ideaal, je brengt de kids, laat ze daar onder toezicht spartelen en komt ze enige uren later weer halen.

Op deze camping hebben we ons altijd veilig gevoeld. Ondanks de bedreigingen die er af en toe bij horen. Het kan behoorlijk onweten en de Mistral met 150 km per uur, blaast

menige tent om. De menselijke bedreigingen in de vorm van diefstal en vernieling zijn altijd op afstand gehouden vanwege het simpele feit dat er altijd direct toezicht is. Toen het aantal diefstallen in de omgeving abnormale vormen begon aan te nemen bedacht de oude Romanini een truc: hij was de bezitter van een blauwe Renault, precies de kleur die de Renaultjes van de gendarmerie ook hadden. Het enige verschil was de nationale driekleur op het nummerbord. Met enige kleurstiften produceerde hij die driekleur op het nummerbord erbij en plaatste deze auto voor het huis langs de weg. Hij kon rustig gaan slapen, géén inbraken en diefstallen op deze camping.

De oude boerderij

Zicht vanaf de achterkant van de camping op boerderij en Mont Ventoux

Vele markante figuren zijn reeds lang verdwenen. Walter en Émiel, een onafscheidelijk

duo, een soort Vlaamse 'dikke en dunne'. Hij, Walter, liet zijn afkeur van de Walen, niet blijken door de weigering om Frans te spreken, zoals zijn vrouw, maar bleek fantastisch in staat om ze in het Frans van repliek te dienen en ze het met grappen en grollen in te peperen.

Walter en ik.

Met uitzondering van Ms. Pigalle, die door zijn diepe stem met zwaar Marselleiaans accent geen bijnaam nodig had, kent men van de meeste anderen de namen niet, alleen hun bijnamen: 'le Grand Lulu' en 'le Petit Lulu', 'Ms. Hiero', 'Le Renard', 'le Archèdois', 'Ms. Météo' en zijn vrouw 'La Générale', 'Ms. George', 'Émiel Kaka', 'Jos Belge', 'Pépé en Mémé', 'Bruno le Parisien', 'Pierre le Tireur', 'Mdm. Toto', 'het haantje', 'tante Tut', 'Mdm. J'Arrive', onze Duitse vriendin 'La Muellère', 'La belle

Laetitia, 'Jean le Blanc' en Kees ook wel 'de Mèrt' genoemd. Vrijwel allemaal spelen of speelden ze met overgave *jeu de boules*! Daarbij kan je aan hun speelstijl hun karakter wel raden. 'Ms. Hiero' bijvoorbeeld raapte zijn ballen altijd op met behulp van een magneetje aan een touwtje, hij was te lui om zich te bukken. Walter moest je goed in de gaten houden wanneer

er gemeten moest worden: het begrip '*le mètre Belge*' is sindsdien ingeburgerd. Romanini zelf, rammelde eerst, wijdbeens tussen zijn eigen ballen alvorens hij met de metalen ballen aan de gang ging. Ms. Pigalle was de groot-leermeester, Hij gaf altijd met z'n voet aan waar je te plaatsen had. De camping heeft het zelfs een keer gepresteerd om deel te nemen aan een toernooi in het dorp tussen verschillende campings. Wij dachten dat we heel wat te bieden hadden... we werden afgedroogd op een verschrikkelijke manier! Gaf wel aan dat er bij ons op de camping vooral voor de lol gespeeld werd. Zelf heb ik de bijnaam: '*Le Président Directeur s.h.*' tegenwoordig ook wel 'le P.D.s.h'. Het 's.h.' staat voor '*sans honoraire*', want je mag dan van alles zijn in de Provence, maar betaald word je niet!

Er is in de loop van de jaren niet veel veranderd. Gelukkig heeft de dochter, Marie-Françoise bijgenaamd ‘*La Directrice*’, de camping overgenomen. Zij heeft het karakter van haar vader en kan het met iedereen goed vinden. De wereld is wel veranderd. Veel toeristen laten de camping links liggen als ze geen vermelding zien van een ‘*piscine*’. De mensen zijn veel individualistischer geworden. Een ‘goeie dag’ lijkt een onoverkomelijke drempel en het minste fatsoen kan soms moeilijk opgebracht worden. Je veegt de douche uit als je gedoucht hebt, je laat het toilet schoon achter, je gooit geen rotzooi op de grond. Voor ons en de kinderen waren dat hele normale zaken maar nu heerst vaak het idee: ‘ik betaal er toch voor. dus...’

Marie-Francoise Romanin

Vervolgens komt altijd de onvermijdelijke vraag:

“Zou je niet een huisje willen kopen, hier in Bédoin?”

Als ik destijds een huisje had gekocht, was ik nu miljonair geweest! Het zou de beste geldelijke investering geweest zijn die je ooit had kunnen doen! Maar, je houdt dan de zorgen die bij zo’n huis horen: de tuin, het schilderwerk, poetsen. Verder blijft de omgeving je beschouwen als een indringer: men is wel vriendelijk maar de medewerking gaat stroef. Afspraken zijn er om niet na te komen. Je moet een heel lange adem hebben, hier in de Provence. Omdat je toch aan bepaalde vakantieperiodes gebonden bent zal je iemand moeten hebben die toezicht houdt. Anders vind je na een jaar de tuinmeubelen op het terras van je buurman terug, die stoer blijft volhouden dat ze van hem zijn, dat hij ze gekocht heeft. De politie reageert pas als ze het wrak van je auto uit de rivier hebben gevist.

Als campinggast echter, ben je toerist en is iedereen behulpzaam en vriendelijk. Als huisbezitter dring je in territoria binnen en dan wordt men vijandig. Nederlanders maken het er ook na: er komt meteen een metershoog hek om hun huis en de tuin is te perfect in orde en dat steekt. De Provençalen zelf kunnen tegenwoordig de huizen hier niet meer betalen, dus dat maakt de geliefdheid van al die buitenlanders er niet beter op. Je zou je in de dorpsgemeenschap moeten invechten, maar echt geaccepteerd zul je nooit worden. De avonden worden lang als je niet eens een praatje kunt maken of een balletje kunt leggen. Je zou zelfs weer televisie gaan kijken, iets wat we nu gedurende onze vakantie nooit doen: geen behoefte aan. Op m’n camping heb ik al die zorgen niet. De vakantie is een echte vakantie, een periode zonder zorgen, zonder al te veel poetswerk; de caravan wordt één keer in de twee jaar opgepoetst.

De camping bestaat dit jaar 25 jaar. Ik ben blij dat ik daarvan twintig jaar heb mogen meegenieten op dit goddelijk plekje op aarde. Niet alleen de natuur is goddelijk maar vooral ook de mensen en waar kom je dat nog tegen. Tegenwoordig mag je ook op de camping municipale je caravan stallen tijdens de wintertijd. Ben ik blij dat we destijds gediscrimineerd werden; soms is het ergens goed voor!

Het jaar van de Draak

(2000)

Schroeven.

Alle schroeven in onze mooie nieuwe caravan zijn kruisschroeven. En, natuurlijk, hebben we géén kruisschroevendraaier! Ook is, volgens Margaret, de 'pietsjamp' kapot, dus een besluit is vlug genomen: de volgende dag is onze eerste gang naar de smid, de '*quincaillier*'. Alain heeft de week ervoor het kapotte caravanraam gerepareerd en heeft me ook gezegd wat in 't Frans een schroevendraaier is. Op weg naar het dorp loop ik te prakkiseren en probeer te achterhalen wat 't woord ook al weer is. Als we in de zaak staan valt 't me weer in, 't is iets met visse er in en monter vraag ik dan ook om een '*écrevisse*'. De goeie man kijkt me ongelovig aan en begint in 't Frans te ratelen. Gelukkig heeft Margaret de kruisschroevendraaier al in een rekje gevonden. Dan blijkt dat ik om een rivierkreeft gevraagd heb om schroeven in te draaien. Maar de verkoper is wel meteen wakker.

Het woord voor een schroevendraaier is *tournevisse*. Overigens blijkt de 'pietsjamp' helemaal niet kapot. Een batterijtest bewijst dit. Als ik met mijn (ahum) mannelijke kracht de kop van de zaklamp eens flink aangedraaid heb, functioneert alles weer perfect. We vullen elkaar toch goed aan, Margaret en ik, of niet soms?

Jeux de Boules.

Gisteren is er een concours '*jeu de boules*' georganiseerd. 'Vriend Willy' en zijn kinderen hebben al een half jaar profetieën verkondigd dat ik nog dieper dan diep zal zinken, dat zij alle prijzen zullen weghalen, kortom dat de schande voor mij niet te overzien zal zijn. Nu interesseert mij het resultaat van zo'n concours geen fluit, denk ik en zeg ik altijd. Maar als je dan gaat spelen dan voel je je toch in je kruis getast als je verliest, stomme eierzucht!

'*La directrice*' vertelt me de avond ervoor, aan 'de dorpspomp' al dat de poedelprijs bestaat uit '*que de l'eau*' (water slechts) en dat dát lot mij wel eens beschoren zou kunnen zijn. Eigenlijk had ik 't al kunnen weten.

Haar nichtje '*la belle Laetitia*' en haar *copin* Bertrand, vormen het organiserend comité, de paren zijn reeds geloot en verdorie, de eerste partij speel ik, '*Jos Hollande*' samen met onze buurman '*Jos Belge*'... én we winnen!

'Vriend Willy' verliest met 13-1 en zijn zoon Michèl krijgt ook amper maar vier punten bij elkaar. Maar, zoals al gezegd, de resultaten interesseren me eigenlijk niet zo! Als ik de tweede partij moet spelen met een onbehouden Duitse 'Berta', die alleen maar hard en ver kan gooien, en ik er op eigen kracht toch nog 7 punten tegen Hilde en

Bernard uit pulk, vind ik het toch wel sneu voor mezelf, ondanks het feit dat het resultaat me eigenlijk niet zo interesseert....

De derde partij moet ik spelen met een Hollander die nog nooit een bal heeft vastgehouden en ondanks alle raadgevingen en aanwijzingen zijn voorspelling laat uitkomen: één punt voor mij, voor de eer.

Met de familie Hermans bij de 'Barbu'. V.l.n.r.: Oma, Willy, Yvonne Margaret, Jos en Lisa.

Bij de prijsuitreiking gaat 'vriend Willy' voor, daarna Michèl en zelfs zijn dochtertje Lisa krijgt de fles wijn eerder in haar handen gedrukt. Ik zeg tegen Margaret: dit is een grap, dat kan niet, een beetje geërgerd over de vreugdedansen van 'vriend Willy's' ega, Yvonne, als ook zij eerder haar prijs in ontvangst mag nemen. Uiteindelijk word ik helemaal niet genoemd en roept iedereen: “*eeh, et le P.D.s.h.?*” Oh”, zegt de oude Madame terwijl ze schalks onder haar bril door naar mij kijkt: “we zijn ‘*le P.D.s.h.*’ vergeten”. Dus krijg ik de poedelprijs: ‘*que de l'eau*’ – water slechts. Iedereen heeft enorm plezier. Ik mag wèl, alle vrouwen kussen en dat doet me vooral bij ‘*la belle Laetitia*’ groot genoeg. Voor de rest, ach een grap en zoals gezegd: de uitslag interesseert me eigenlijk niet zo!

Namen

Twee namen ijlen de hele dag door m'n hoofd. De ene naam is Annemarie Oster en de andere is Leo Slab. Ik durf te wedden dat beide namen de meeste mensen niet veel zullen zeggen. Annemarie Oster, dochter van de beide toneelspelers, schrijft een column in de Volkskrant onder de titel: ‘Vrouw van de wereld’. Op de vrijdag van ons vertrek naar Bédoin krijg ik net nog de krant te pakken om hem de zondag erop, na alle vermoeienissen van de aankomst, volledig uit te spellen. Nu ik de tijd heb lees ik haar wekelijkse stukje en waarachtig zij beschrijft een reisje naar Parijs, dat zij als tamelijk vervelend ondervond. Dit alles is gebeurd toen zij een jaar of veertien was. Een van de dieptepunten van de reis was een theaterbezoek aan de voorstelling ‘*Qui a peur de Virginia Woolf?*’ Haar moeder vond de vrouwelijke hoofdrol fantastisch (Madeleine Robinson) maar de mannelijke hoofdrol werd gespeeld door een man die zij omschreef als een ‘platte Bels’.

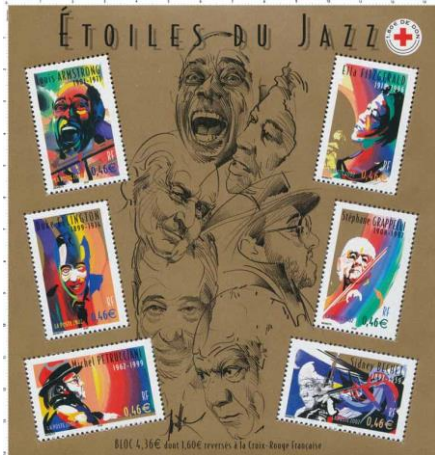

Toen ik 16 was, mocht ik ook naar Parijs, naar tante Dora, voor mij een echte vrouw van de wereld. Ik had daar fantastische dagen met als hoogtepunt een bezoek aan ‘*Qui a peur de Virginia Woolf?*’ waarin de mannelijke hoofdrol werd gespeeld door **Raymond Gérôme** (eigenlijk heette hij net als mijn tante ‘de Backer’). Hij is, omdat tante Dora een zus van mijn opa Fiekers was, eigenlijk een ‘oudneef’. Zo vervelend als de reis voor Annemarie was, zo opwindend was hij voor mij en ik nam me dan ook voor haar een uitgebreide brief te schrijven met daarin mijn ervaringen onder het motto dat het de

omstandigheden zijn die de waarde van een ervaring inkleuren. Voor haar vervelend, voor mij geweldig. Ik benieuwd of er überhaupt een reactie zal komen. Wie schetst mijn verbazing toen er vanochtend in haar column, uitgebreid op mijn brief werd teruggekomen en ik genoemd word als haar '*pen-friend*'. Goh, wat ben ik trots! Telkens als iemand aan het terras voorbij loopt krijg ik de neiging om te roepen: "hé weet u, diegene in het stuk van Annemarie Oster genoemd word, dat ben ik!"

Ik vraag me later af of überhaupt iemand het weet, misschien mijn broer, want die spelt ook altijd de Volkskrant.

De andere naam is Leo Slab. Eergisteravond troonde 'vriend Willy' ons mee naar het

Festival de Mazan, in de tuin van de *mairie* aldaar. Hij had affiches gezien met daarop 'Jazz' en namen als Grapelli en Django Reinard. Twee jazzmuzikanten die vooral de Europese jazz getekend hebben met hun viool en gitaar. Ik ben dol op die muziek. Het zou om negen uur beginnen en ik ben natuurlijk veel te onrustig. Het begint uiteindelijk om halftien, met een 'vóór de pauze-programma' voornamelijk bestaande uit Blues. Veel Franse Blues, niet bijster interessant. Enkele goede songs van Clapton en Mayell, maar dan op z'n Frans. Ik begin de hoop te verliezen en te zoeken waar dan die invloeden van Reinhard en

Grapelli blijven. Omstreeks elf(!) uur is er een pauze en na deze treedt Leo Slab op. Hij heeft gespeeld in de Club de France en hij is een virtuoze jazzviolist. Nog grotere indruk maakt echter de gitarist, een absolute virtuoos, maar nog jong! Van deze grandioze gitarist gaan we nog veel horen. Uiteraard kun je na afloop een CD van deze groep kopen. Vandaag heb ik hem al drie keer gedraaid terwijl ik ook drie keer de krant gelezen heb.

Wat kan een vakantie toch heerlijk zijn, als ook je eigen ego een beetje gestreeld wordt.

De Tour de France

De Tour de France is een elk jaar terugkerend fenomeen dat vrijwel niemand op de camping onberoerd laat. Je hebt de echte fanaten, zoals Ms. Dieu, die 's ochtends om zeven uur al op de *vélo* zitten en om elf uur al honderden kilometers achter de kiezen hebben. Daarnaast heb je ook de kenners, de *connoisseurs*, die 's ochtends op het terras reeds de l'Équipe uitpluizen', zodat ze van elk voorval, elke mening en elk schandaal op de hoogte zijn. De gegevens worden druk bediscussieerd bij een sigaret en een biertje. De fanatiekelingen voegen zich dan om elf uur bij dit bonte terrasgezelschap en elke kilometer, elke versnelling, elke bandenmaat, wordt onder de loep genomen. Het is ongelooflijk hoelang en hoeveel die mannen daarover kunnen lullen!

Maar dan, 's middags, tegen een uur of drie, wanneer gewone stervelingen siësta houden, schuiven zij in de voortent voor hun televisies en wordt met ingehouden adem elke minuut van de touretappe gevolgd. Een paar weken draait in Frankrijk alles om de tour en niets dan de tour! Ikzelf bekijk het met verbazing, want wat ik ook probeer, het boeit me van geen kant. Voor zo'n krachtsinspanning is de mens volgens mij, niet gemaakt. De evolutie had dan wel voor wielen gezorgd. Maar respect heb ik wel voor

bijv. zo'n Ms. Dieu, of mijn collega 'John de fietser', die toch elke dag honderden kilo's afleggen (zoals men hier pleegt te zeggen), terwijl ik in het dorp boodschappen doe en neerplof op het terras bij 'André le Barbu'..

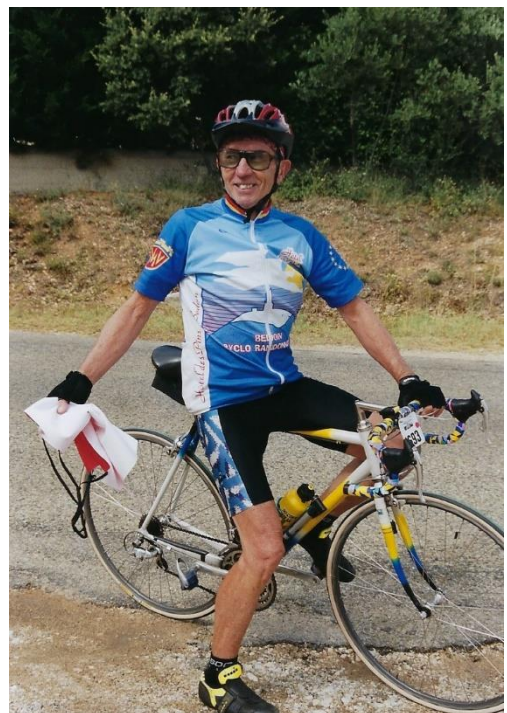
De Tour de France werpt z'n schaduwen vooruit. Dit wordt voor Bédoin een moeilijk weekend. Eerst de *étappe du Tour* een wielerevenement voor amateurs dat jaarlijks gehouden wordt en waarbij deze amateurs één touretappe rijden. Dit jaar dus van Carpentras naar de top van de Mont Ventoux en dus ook door Bédoin.

Dan volgt, twee dagen later, de echte Tour, met alles wat er omheen gebeurt. De volgende dag is het *quatorze juillet* en vervolgens is het zaterdag en zondag. Gegarandeerd wordt het een oergezellige chaos. Een en ander wordt gelardeerd met zéér slecht weer, al sinds de aanvang van deze week en de vooruitzichten zijn onbarmhartig.

Ms. Dieu, deelnemer aan 'de étape du Tour', blauw van de kou.

De amateurs van de *étappe du Tour*, zo'n 7500 fietsers in totaal, krijgen al meteen de volle laag. Hagel en sneeuw op de flanken van die onbarmhartige windberg. Tweehonderd van hen moeten met bevroeringsverschijnselen worden afgevoerd naar ziekenhuizen in Carpentras. Van de 7500 haalden er 'slechts' 3000 de top, de rest moet halverwege van de politie, bij 't Chalet Rénard omkeren en heeft dus behoorlijk de pest in.

Het resultaat is, op straat voor de camping, duidelijk te zien: ontevreden gezichten pedaleren van links naar rechts en zeer tevreden gezichten met medailles peddelen van rechts naar links. Het verkeer is volledig ontwricht en niemand weet meer wat te doen. Een onbekende soldaat beklaagt zich dat de politiemann bij Chalet Rénard heeft gezegd dat hij maar de bus terug moet nemen. "Waar zijn al die bussen dan voor 5000 mensen?" heeft hij geantwoord. Later blijkt echter dat de politie sowieso al vanaf drie uur de top heeft afgesloten, zodat de laterikken kunnen omkeren, zonder médaille uiteraard. Ms. Dieu en zijn ega Helga, beide tussen de 65 en 70 jaar oud, hebben 't volbracht. Blauw en trillend van de kou verklaart hij: "nooit meer, dit is *de la folie!*".

De grote dag! Op deze donderdag, gebeurt 't meest geweldige wat in een Frans dorp gebeuren kan. Daar leven ze vier jaar naar toe, daarvoor worden wegen aangelegd en verbeterd, daarvoor wordt een contingent gendarmes geïmporteerd. Ik denk dat zelfs de president *himself*, niet meer aandacht zal krijgen.

De hele nacht vooraf, raast het verkeer langs de camping. Het lijkt wel de *Autoroute du Soleil*. De hele nacht zien we een lint van achterlichten de Mont Ventoux opkruipen. 's Avonds draait opeens een hele colonne vrachtwagens met complete studio's voor de TV, het erf op. Ze hebben de verkeerde afslag genomen en moeten keren. Je ziet de hele reeks voorbij schuiven: TV5, RTL, en al die andere bekende namen die in de telewereld de dienst uitmaken.

De volgende ochtend gaan we te voet naar 't dorp. De geparkeerde auto's staan al tot bij de brug. Tot twaalf uur kun je er officieel nog doorheen met 'n auto, niet dat dat zin heeft overigens.

Deze hele hoek van de Provence is bedekt met gele *déviations* borden en de pijlen wijzen richtingen uit waarvan ik nooit vermoed zou hebben dat dáár nu een berijdbare doorgang naar Carpentras zou zijn. Volgens mij eindigt de rit voor menige toerist in een ondoordringbare jungle. In het dorp is 't een vrolijke chaos. Op 't schoolplein hebben de genodigden een apart 'vip-getto' gekregen alwaar ze door de organisatie gespijst en gelaafd worden. De burgemeester, Ms. Adam, staat reeds in de ochtendkrant geportretteerd, geflankeerd door allerlei hoogwaardigheidsbekleders. Hij maakt door z'n reuze omvang het grootste deel van de foto uit.

Ms. Dieu is, als voorzitter van de lokale fietsclub, natuurlijk ook uitgenodigd en zal, zo gaan de geruchten op de camping, samen met de burgemeester, per helikopter naar boven, naar de top van de Mont Ventoux, de finish, gaan. "Mogen ze wel een zware helikopter laten komen", grapt 'la Directrice'.

Wij nestelen ons op het terras van 'de Bels' vlak bij de haakse hoek aan de rotonde, waar het hele circus langs gaat komen. Nu reeds hebben mensen stoeltjes neergezet om zeker te zijn van een plaats, wat hier weinig zin heeft omdat de doorgang zich bij de doorkomst zal verenigen tot één weghelft over de rotonde heen. Dat wordt weer *bataille*! De gendarmes kwijten zich voorspoedig van hun taak. Bobo's met de goede papieren mogen door. Bobo's zonder 't goede papier niet, hetgeen weer onbeschrijfelijke taferelen ten gevolge heeft. Hevig gesticulerend hangt een Belg uit een grote Lancia en brengt een gendarme tot waanzin. Maar deze geeft, gesteund door zijn meerdere, niet toe: de Belg kan omdraaien en mag niet door!

Rond half een wordt alles afgesloten en begint het circus. Een onafgebroken stoet reclame met daaromheen graaiende, ruziënde, wringende mensen, die blijkbaar met 15 vlaggetjes met '*bon café*' erop nog niet tevreden zijn. Zakken vol met petjes, stoffen draagzakjes, vlaggetjes en andere goed bedoelde rotzooi worden meegesleept. Een massaal gevecht dat twee uur duurt en waarbij de laagste menselijke trekken heel goed zichtbaar worden.

Het kookpunt wordt genaderd wanneer een lange Fransman pardoes voor een Nederlands kindje gaat staan. Die Hollanders hebben daar vier uur gestaan met hun campingstoeltjes. Dit is het toppunt en de vader begint een vruchteloze en schreeuwende discussie in 'steenkolen-frans': zonder resultaat.

Om beter zicht te krijgen kruip ik op de vensterbank van een groot formaat raam van een oude boerderij dat met luiken afgesloten is. Ik hoop maar dat niemand het luik opendoet, want dan donder ik anderhalve meter omlaag..

Dan rond half drie, bereikt het publiek het hoogste punt van extase. Eerst een kopgroep die zich door de zich steeds meer vernauwende mensenmassa's wringt. Dan, in nòg een

flits, het peloton, gevolgd door de bezemwagen op 'n minuut of tien. 'Is dat alles?' zou je met de gelijknamige hitsong van 'n bekende Nederlandse groep willen zeggen. Tja, dat is het dan. Op zaterdag en zondag is er geen brood te krijgen en de omleidingsborden worden pas ver in de loop van de volgende week weggehaald. Zo gaat dat in Frankrijk.

Bijnamen.

Sommige mensen hebben geen bijnaam nodig. Zoals Ms. Dieu! Je zult toch maar zo heten. Elke keer als iemand een opmerking maakt in de trant van: '*quand Dieu le veut*', gaan de neuzen automatisch in de richting van de plek waar onze wielerfanaat en voorzitter van de lokale wielerclub met z'n caravan staat, en dan zeggen ze: "maar die bedoel ik niet!".

Overigens heeft deze Dieu wel maar even met z'n 68 jaar in de amateurcours *l'étappe de Tour de France* de top van de Mt. Ventoux op gefietst. Hij stond na afloop blauw te bibberen van de kou. Maar goed, je hebt dus Dieu, die heeft geen bijnaam nodig. Wel

Mdm. J'arrive (Mdm. Pigalle), Mdm. 'Toto' met Mdm. Romanini

bijvoorbeeld . Altijd als ze gemaand wordt op te dagen voor het *jeu de boules*, roept ze hard: "*j'arrive, j'arrive!*" en alle mannen lachen zich in een deuk.

'Mdm. Toto' heeft haar bijnaam te danken aan de moppen over Toto, die ze als ze een borrel op heeft, op schoolse wijze, staande en hardop declamerend, voordraagt. Toto is zoiets als Jantje in onze 'Jantje en de juffrouw-moppen'.

Na mijn kruisschroevendraaier-affaire, heet ik voorlopig niet meer '*Ms. le Président-Directeur s.h.*' (*es.hache*. betekent *sans honoraire*, voor alle zekerheid en duidelijkheid door de oude Madame er tòch maar steeds bij gezegd!) maar '*Ms. Écrevisse*'. Roger heet '*Ms. Météo*' omdat hij altijd het weerbericht van de televisie doorgeeft. En zijn vrouw Andréa, of Dédé heeft haar bijnaam '*la Générale*' enkel en alleen te danken aan haar volumineuze stemgeluid dat over de camping schalt: '*téléphone*'. Als je haar wat beter leert kennen blijkt zij ontzettend aardig te zijn. De bijnaam van Fernand: '*l'Ardèchois*', wordt door zijn woonoord bepaald en gelukkig niet door zijn opvallend lelijke uiterlijk!

Ms. Dieu, Ms. 'Météo' (Roger) en Alphonse

Klassiek zijn natuurlijk 'Mémé et Pépé'. Ze komen hier nu niet meer op vakantie want ze zijn te oud. Onlangs kwamen ze wel nog even langs (ze wonen in Carpentras) en verbazingwekkend is dat hij nog altijd achter het stuur kruipt. Als je hem aankijkt dan tuur je in een grauwgrijs "staarwaas". Volgens mij ziet hij geen steek.

In het verleden had je dan nog 'Petit Lulu' en 'Grand Lulu' en de 'Rénard' vanwege zijn haarkleur. Margaret noemen ze 'ma Biche', omdat Ms. Hierot zaliger, haar tijdens het *jeu de boules* zo noemde als ze 'goed legde'!

Onze boys worden nog steeds en ik geloof al worden ze 85, 'de Vikingen' genoemd. Wij hebben al overwogen om onze nieuwe caravan 'Chateau des Wikings' te dopen.

In het dorp heb je de 'Gros Nez', 'de Italiaan met de grote voeten' en 'André le Barbu'. De reden waarom de eerste zo genoemd wordt is duidelijk, de pizzaman heeft voeten maatje 55 of zo, wat toch wel verwonderlijk is voor een Italiaan. André is de eigenaar van het café dat hoort bij ons stamterras. 'Jos Belge' roept me voor 't apéritief en ongetwijfeld zullen daar ook weer nieuwe bijnamen ontstaan.

Les Wikings

Het apéritief.

Je neemt een apéritief, dat is vooraf. Of je neemt een digestief, dat is achteraf. In beide zaken zijn de Fransen werkelijk professionals. Soms ontstaan nieuwe werkwoorden: Ik heb geapéritiefd, wij apéritieven. Dan is het gebruik tot zo'n kunst verheven dat het een werkwoord waard is. Het is een soort beloning na vele jaren van beproefde ervaring. 'Jos Belge' begon er als eerste mee. Hij keek om de hoek van de tent en vroeg: "Komt gij vanavond bij ons apéritieven?".

Een 'apéro'

Men kan hier een apéritief geven om welke reden dan ook. De reden van deze apéritief is wat triviaal. 'l'Ardèchois', de zeer aimabele, maar foeilelijke, buurman van 'Jos Belge', wilde een apéritief geven, maar durfde zelf niet zo met de deur in huis te vallen. Misschien heeft hij ook gewoon niet genoeg plaats naast zijn caravan, niet alle plaatsen

zijn zo groot als de onze. Toen heeft hij aan ‘*Jos Belge*’ gevraagd of hij dat apéritief

wilde geven. Dus hebben we vanaf zes uur bij hem geapéritiefd. ‘*Ms. Météo*’ en zijn vrouw ‘*la Générale*’, Florian met zijn vrouwtje Sylvie, die nog steeds stiekem hun trouwfoto laat zien alsof het een ‘vies plaatje’ is, de Belgen met de hele club en wij met Maarten en Florian. Florian wil, niet bekend met het fenomeen ‘apéritief’ zijn eigen drankje meenemen, maar dat kan hij natuurlijk niet maken. Hij is het apéritieven duidelijk nog niet gewend.

Apéritief, v.l.n.r. Ilse, Jos, Henny en Chris

De volgende dag is er een apéritief ter gelegenheid van het 20-jarig bestaan van de

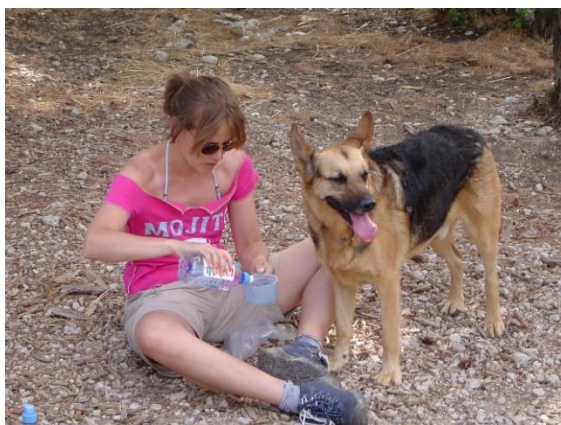

camping: “voor de vaste gasten - glazen meebrengen” staat er op het affiche. Dit apéritieven vóór de boerderij leidt tot een compleet Hollandse pizzaparty.

We hebben zo heerlijk geapéritiefd dat we na afloop geen zin meer hebben (of niet meer in staat zijn) om te gaan koken. De pizzaboer vindt het prachtig, hetgeen ook al blijkt uit het feit dat hij voor iedereen nóg een gratis grote pizza serveert. Leven als ‘*God in Frankrijk*’ betekent vaak ‘apéritieven’!

20 jaar camping Pastory, v.l.n.r. Maire Reynard, Alain en Marie-Francoise.

Dolle Dobber

Dobber, de hond van Maarten, draaft door. Maarten wil hem aan de lijn meenemen naar de afwasplek. Vlak voor de tent produceert Dobber opeens een oorverdovend gejoenk en begint al joenkend, rondjes om zijn baas heen te draaien, hetgeen zeker tot gevolg zal hebben dat Maarten de hele afwas uit zijn handen laat vallen, ware het niet dat Florian snel (!?) reageert en de hond alsnog kan vangen.

Dobber en Ynske

Al sinds zijn aankomst wordt Dobber door zoemgeluiden, zoals een ijskast of een ventilator, zéér onrustig. Bij de bakker schijnt hij een zodanig theater te hebben gemaakt,

dat de croissants in het rond vlogen. Als Maarten z'n afwas heeft gered, wordt hij uiteraard, zeer boos en verordonneert Dobber naar de bak van de auto waar deze vervolgens een half uur moet blijven zitten.

De volgende avond is de situatie voor Dobber blijkbaar nog onheilspellender door de koude Mistral, zo denk ik. Weer dat rare angstige gedrag, steeds omhoog kijkend naar de bomen, gevolgd door een vlucht in de autokofferbak, waar hij letterlijk zat te sidderen. Slechts een uitermate grote knuffel van Maarten kan hem weer rustig maken. Dit alles leidt, natuurlijk tot discussies tussen moeder en zoon met als gevolg dat ze beiden tamelijk gestrest aan de avond beginnen.

Vannacht slaat de ijskast in de voortent aan en terwijl ik zo in bed lig te piekeren, valt mij op dat de zoemfrequentie van de ijskast, erg op die van een insect lijkt. In mijn gedachte sla ik het hoofdstuk 'ethologie' open en begin te prakkiseren. Geheel vanuit de gedachte dat het bij een hond toch ook maar altijd een kwestie is van een prikkel met reactie en niet bijster veel meer. Wat het gecompliceerd maakt is de 'geconditioneerde overdraagbare reflex'. Pawlov heeft al aangetoond dat je een reflex kunt overdragen.

Geef je de hond te eten gaat hij kwijlen. Blaas je tegelijkertijd op een fluitje, terwijl je eten geeft, dan gaat hij later ook kwijlen zonder dat je hem te eten geeft: de reflex is overgedragen. Nu is zoemen geen prikkel waar je als hond bang voor bent. Honden heb ik zelfs naar zoemende bijen zien happen. Maar wanneer de hond ooit pijn ervaren heeft bij dat gezoem, dan treedt bij de volgende keer zoemen ook vluchtgedrag op, dat typerend is voor pijn. Pijn, is paniek, is hard wegrennen! Voor Dobber is zoemen paniek, dus hard wegrennen met als gevolg dat Maarten bijna de complete afwas uit z'n handen laat vallen. Als de hond daarna ook nog ongeloofelijk op z'n donder krijgt, is de verwarring bij Dobber compleet: vluchten is een

Dobber

aangeboren reactie op pijnprikkels, maar het mag niet van het baasje. Een totale 'kortsluitingsreactie' is het gevolg. Toen het de keer daarop weer leek te gebeuren (wind en zoemen en baasje) zit hij dus te sidderen alsof hij 40 graden koorts heeft.

Recept van deze 'gedragsamateur': bij zoemen en angstig gedrag laten gaan zitten en knuffelen. Geef hem meer vertrouwen en bouw de overdragen reflex weer af. Laat hem niet loslopen, want bij paniek is hij misschien weg!

Noodlot

Het noodlot slaat toe! Vanochtend richt Dobber in het dorp een ravage aan. Maarten gaat met hem brood halen en omdat Dobber niet de bakkerij in durft te gaan, heeft hij hem aan een fietsenrek vast gemaakt. Terwijl hij in de bakkerij staat ziet hij in zijn ooghoek hoe een kind de hond slaat. Het gevolg is dat Dobber met fietsenrek en al dwars door de briefkaartenstandaards van de *Tabac* rent. Honderden briefkaarten over de grond. Maarten krijgt hem te pakken en loodst hem terug naar de camping. Helaas heeft hij bij deze operatie enige builen en schaafwonden opgelopen. Hondenkenner en liefhebber 'André le Barbu' tevens eigenaar van café 'Bar du Course' en ons favoriete terras, vertelt ons later, terwijl wij op zijn terras zitten te genieten van *un kir et une*

pression, hoe fantastisch hij de reactie van Maarten vond. Hij heeft uiteraard het hele

Bij 'le Barbu' café du Sport.

tafereel gezien. Het plotselinge lawaai en alle kaarten die in 't rond vlogen. Maar Maarten greep de hond en troostte, koesterde en knuffelde hem, stelde hem gerust. Toch heeft Dobbertje om zijn hart te luchten, daarna nog eventjes in de auto gepoept!

Stel het fietsenrek zat vast, dan was Dobber wel verplicht geweest om te bijten. Als deze geschiedenis de ronde doet over de camping, verklaart 'Ms. Météo': "een hond

kan niets uit leggen en hier in Frankrijk waar Duitse herders per definitie in het verdomboekje staan. zou hij toch aan het kortste eind hebben getrokken".

Wat mij opvalt is hoe Dobber z'n baas adoreert. Hij vormt daarbij als het ware de spiegel van Maartens gemoedstoestand. Is Maarten angstig of zenuwachtig, wat wel eens voorkomt, dan is Dobber het ook. Het 'zoemen' in mijn ethologische bedenksels moet vervangen worden door 'Maart-en-se buien' en dat verklaart veel, want hij is zoals het Hollandse weer: zeer wisselvallig!

Postzegels

Met Pasen is hij me al opgevallen. Een dikke bos grijs haar en een pijp in de mond. Maar het is vooral natuurlijk de 'Yvert et Tellier' postzegelcatalogus die hij onder z'n arm meestorst. Zoiets laat bij mij meteen alle bellen rinkelen, dat moet een postzegelverzamelaar zijn. Ik kreeg toen geen kans om hem aan te klampen, zonder erg opdringerig over te komen. Maar deze zomer zie ik hem weer met z'n pijp en grijze haardos. Na een kwartiertje kan ik het niet laten en ga hem behoedzaam vragen of hij filatelist is. Eerst in 't Frans en daarna in het Duits, en dan blijkt hij (hoe kan het ook anders) een Deen te zijn. Hij blijft steeds voor 3 à 4 weken in Bédoin alwaar hij een

eigen huis bezit. En dat zo'n vier keer per jaar. Samen met z'n vrouw probeert hij zo de gevolgen van het reumatische Deense klimaat te weerstaan. Hij heet Bent, verzamelt natuurlijk Denemarken, maar ook oud-Duitsland en dat is natuurlijk erg interessant voor mij. We spreken af via e-mail contact te houden.

Centre culturel 'Helen Adam'

Afgelopen zondag zit er een sympathiek ogende, ietwat oudere gedrongen man naast ons op het terras. Mijn oog valt natuurlijk op een prachtige gefrankeerde en aangetekende enveloppe die voor hem ligt. Dat is een echte 'filatelistische frankering'. Mijn oren spitsten zich en ik kan het natuurlijk weer niet laten: "is mijnheer par chance filatéliste?"

Eerst kijkt hij natuurlijk wat verbouwereerd, maar als hij ziet dat ik naar die prachtige gefrankeerde brief kijk, begrijpt hij de link. “*Mais oui!*” Hij is filatelist en in die envelop zit z’n nieuwste aanwinst: een luchtpostzegel met perforatie, verkregen via een handelaar in Parijs. We gaan zitten filosoferen over het postzegelleven in Bédoin en komen tot de conclusie dat dat niet echt bestaat. Er is wel een bloeiende vereniging van lucifersmerken en sigarenbandjes, die elk jaar in het *Centre Culturelle* een tentoonstelling organiseert. Maar dat is voor het gevoel van een echte postzegelverzamelaar eigenlijk toch maar niets. Nee, in Carpentras is wel een vereniging en in Jonquières is elke zondagochtend een marktje dat erg interessant is.

Op de markt met Anne en Bent Pedderson

Hij bezit een huisje op Bélézy en gaat in de zomer filatelistisch gewoon door. En ja, hij is ook nog voorzitter van een vereniging in de Normandier, waar hij de rest van het jaar woont. Hij spaart natuurlijk Frankrijk en Monaco en specialiseert zich in geperforeerde zegels, vooral luchtpost. Hij zoekt nog zegels van de internationale postorganisatie in Genève van voor de tweede wereldoorlog.

Het terras van ‘le Barbu’ wordt voor mij steeds interessanter. Vooral als ik als aandenken die mooie gefrankeerde enveloppe cadeau krijg.

‘Filatelisten aller landen’ houdt de ogen open en de oren gespitst. Proost!

Het terras van André, ‘le Barbu’.

Het Jaar van de Slang

(2001)

Paasvakantie

Paaszaterdag. We zitten in de caravan. Het is kwart voor negen 's avonds. Buiten blaast ,onbedaarlijk, een koude mistral rond caravan en tent. Toch hebben we vandaag in de luwte van het terras van 'le Barbu' de eerste zonnestralen gevangen. De hele dag was de lucht strakblauw met af en toe een wolkje wit. Dit is toch wel te prefereren boven Nederlandse regen en mist zoals de achterblijvers tijdens de komende Paas moeten ondergaan.

Wat hebben we hier naar uitgekeken. De laatste week was een martelgang. Het leek wel of alle ellende van de afgelopen tijd op school samenkwam. Alle zegeningen van de nieuwe schoolsystemen, de 'vooruitgang', vielen over ons heen. Iedereen was leeg. Op de koop toe ook nog affaires met verschillende leerlingen die vanwege verschillende vergrijpen door de politie van hun bed gelicht zijn. Dat bevordert geenszins de vorming van een optimistische verwachting voor de toekomst.

Gaandeweg naar Pasen heb ik toch altijd al zoiets van een te nemen drempel. Ik denk dat dat te wijten is aan de katholieke opvoeding. Op 'Goede Vrijdag' ging het tegen de middag altijd donderen en bliksemen, 't hoorde erbij. Bij de laatste statie barstte dan een onweer los en als lagere schoolkind kromp je op de kerkbank ineen: 'zie je wel', dacht je dan!

Later verwachtte ik hetzelfde op 'Goede Vrijdag', ongeacht de weersvoorspelling. Zo wordt de voedingsbodem voor bijgeloof gelegd. Als je dan ook nog het geluk hebt om weer een keer naar Zuid-Frankrijk te mogen gaan, dit jaar Pasen voor de 16e keer, dan krijg je zoiets van: "hoe lang kan dit nog goed gaan? Hebben we dat wel verdiend?" Dat verdomde ingebakken schuldgevoel, dat je krijgt wanneer het ook eens wat beter gaat! Met dank aan de kerk.

Bijgelovig ben ik niet. Daartegen verzet zich mijn hele natuurwetenschappelijke opvoeding. En toch... de twijfel maant je tot zwijgzaamheid. Toen we donderdagavond vertrokken dacht ik nog: 'om twaalf uur is het 'Goede Vrijdag' en óók nog de 'dertiende'! Als dat maar goed gaat!' Alles ging perfect. Het was een rit om van te dromen. Geen oponthoud bij de grenzen ondanks alle MKZ-waanzin. (*MKZ-crisis van 2001 was een uitbraak van de veeziekte mond-en-klauwzeer*). Een volle maan verlichtte de af en toe lege, autosnelweg. De auto liep perfect zonder een piep van tegenzin. Zo

heb je plezier in autorijden, al krijg je dat alleen maar 's nachts en alleen maar op een Franse autoweg.

We kwamen om halftien in de ochtend op de camping aan en om elf uur stond de voortent op. Om twaalf uur hebben we 'gebruncht' en om een uur was er de siësta: heerlijk!

Deze ochtend op het terras snijdt Margaret het onderwerp aan: alles is zo perfect gelopen, ondanks vrijdag de dertiende, óók nog 'Goede Vrijdag'. Ik beken dat ik daar óók over in gezeten heb en we moeten eigenlijk allebei lachen. We drinken er nog eentje op, terwijl de zonnestralen onze voorhoofden schroeien! Leven als 'God in Frankrijk', waarom moest Hij ook in dat verdomde Palestina geboren worden...

De Krant

le dauphiné

LIBERE

VAUCLUSE

MATIN

4,40F

VENDREDI 27 JUILLET 2001

● 56e ANNÉE ● N°17636

EDITION PROVENÇALE

TEL. 04 90 16 78 00

17, RUE DE LA RÉPUBLIQUE - BP N° 134 84007 AVIGNON CEDEX

C 84

BEDOIN

Des campeurs heureux

A la sortie de Bedoin sur la route de la Madelène, le camping Pastory dirigé par Marie-Françoise Romanini, attire des campeurs de toutes les nationalités. L'aspect familial de cette structure est un atout supplémentaire pour passer des vacances sympathiques.

Les personnes qui viennent ici sont des habitués de longues dates qui apprécient ce côté convivial, et les nouveaux venus sont très vite intégrés et participent aux activités communes. Chaque semaine, les responsables organisent des concours de boules qui sont toujours très animés et favorisent les liens de fraternité. Les étrangers apprennent très vite les coutumes provençales et deviennent rapidement doués pour la pratique de ce sport régional. Cette semaine, c'est Madame Picald qui a remporté le tournoi à l'issue de parties très acharnées. Si les vainqueurs gagnent un prix, cette dotation est purement symbolique, car le

A l'issue des parties de boules, les campeurs se désaltèrent

plus important, c'est l'apéritif offert par les propriétaires du site qui est très attendu. Le maire, Luc Reynard,

est venu féliciter tous les participants et surtout accueillir les campeurs en les remerciant de leur

fidélité au village et en leur souhaitant un excellent séjour.

De directrice heeft de 'PR' ontdekt. Een ver familielid is correspondent van de lokale krant geworden en komt graag langs voor een glas Pastis. Misschien ook een gebaar van d nieuwe burgemeester (Luc Reynard), ook familie, als dank voor de ondervonden steun bij de verkiezingen. De kampeerdere zijn gelukkig omdat ze elke woensdag een Jeu de Boules concours aangeboden krijgen (tenminste als de directie er zin in heeft!)

Billen

Het koude, maar stralende weer van de afgelopen dagen, heeft plaats gemaakt voor een nog koudere, kwaadaardige mistral. Het is in de schaduw 2 graden onder nul en zelfs in het zonnetje dat af en toe doorkomt, is het niet aangenaam. Vanmiddag hagelde het ineens onbedaarlijk. Vanochtend brak Margaret traditioneel haar bril. Dat doet ze bijna altijd in een voorjaarsvakantie. Aangezien ze als reserve alleen een ‘langeafstandsbril’ bij zich heeft, besluiten we naar een opticien te gaan. Ook hopen we dat onze autopapieren inmiddels gearriveerd zijn. Ik ben ze namelijk vergeten mee te nemen en wij hebben Maarten gebeld en gevraagd om ze aangetekend op te sturen, ze zullen binnen drie dagen arriveren... dat is inmiddels zes dagen geleden.

“De facteur geeft aangetekende brieven alleen aan de geadresseerden af”, zegt de oude madame: “vroeger, bij de oude facteur, tja... die gaf ze ook aan mij af, maar die nieuwe doet dat niet, de idioot!”

We besluiten niet langer te gaan zitten wachten, dus: op weg naar Carpentras en opticien. Als madame hoort van het malheur met de bril zegt ze meteen dat we niet naar ‘Lou Filalou’ moeten gaan, want die vindt ze niet ‘sympa’.

“Nee, ga liever naar het ‘Centre Leclerq’, die opticien is goed en weet er wel raad mee”. Wederom laten we onze planning in het honderd schoppen door deze wijze raad en wij besluiten dus om dan maar alle boodschappen in het winkelcentrum

te gaan doen.

Op weg naar Carpentras verbaas ik me even over de aangepaste ‘Franse’ rijstijl van ‘*Ma Biche*’. Als we samen in een auto zitten rijdt zij vrijwel altijd. Dan gaan de commentaren en verwensingen naar die andere weggebruikers en niet naar mij. Ik geniet meestal zwijgend van het landschap en laat haar maar razen. ‘Geven ze hier nog wel richting aan?...’ t Lijkt wel of er in Frankrijk maar 2 soorten rijders zijn: of ze rijden je met 140 van de weg af, of ze rijden 30 km per uur!... Moet je nu zien, niet te geloven wat een oen!’ Als ik dan suggereer om te toeteren, in Frankrijk het gereedschap bij uitstek om je ongenoegen kenbaar te maken, foetert ze nòg harder maar weigert categorisch de claxon te benutten. Is dat nou logisch? Ik kijk maar rustig naar de wijnvelden en heb ’t afgeleerd opmerkingen te maken.

Alle dorpen en ook Carpentras zijn vandaag uitgestorven. Een enkele Algerijn met ouderwetse winterjas en ijsmuts op, schuifelt over straat tegen de wind in. Het verkoopcentrum van Leclerq daarentegen is gevuld met een grote massa die inkopen doet alsof hun leven ervan afhangt. Alle 40 kassa’s zijn volop in bedrijf: een drukte van belang!

De opticien stelt ons voor de keuze: of een zelfde montuur bestellen bij Dior, of solderen. We wisten wat het montuur gekost had, dus de keuze is eenvoudig: solderen. Nadat we onze boodschappen bij elkaar verzameld hebben en oneindig lang voor een van de

kassa's staan - waarom kies ik altijd de langzaamste rij uit? - zijn we toe aan een kop koffie in het tegenover de rij kassa's gelegen restaurant.

Aan de kassa tegenover ons tafeltje is een mevrouw bezig haar spulletjes in een karretje te leggen. Ze heeft echter een, voor deze koude dag, uitzonderlijk kort rokje aan en een evenzeer kort leren jasje. Elke keer als ze weer ver moet reiken ontbloten zich twee enorme ranke benen, die uitlopen in twee strakke billen. De vraag werpt zich op: heeft ze een broekje aan of niet? Nu ze moet betalen komt het '*moment suprême*', oftewel het uur van de waarheid. Helemaal boven aan de bilspleet wordt een blauw streepje zichtbaar. Onze nieuwsgierigheid is bevredigd, maar voegt '*ma Biche*' er aan toe, in haar oneindige vrouwelijke, op intuïtie berustende, wijsheid:

"Ze zal ongelofelijk lelijk zijn!"

En inderdaad als ze zich omdraait om met haar karretje het pand te verlaten, blijkt dat ze gelijk heeft. 'Van achteren lyceum, van voren museum', zoals tante Marie uit Rotterdam altijd placht te zeggen, wanneer de voorzijde de belofte van de achterzijde niet waar maakt.

Zij moet het koud gehad hebben, vooral buiten in die ijzige mistral. Maar wij werden er even warm van, van deze gratis voorstelling. Is dat blauwe streepje nu een bevestiging of een teleurstelling. Ik denk voor mij een teleurstelling en voor Margaret een bevestiging.

Getweeën rijden we richting camping. Opeens bij de rotonde: een politiepost! Het zal toch niet waar wezen. Na 16 jaar zonder één politiecontrole, zul je 't zien! Geen papieren, dat geeft gedonder. Twee wagens voor ons, wordt een Deen aangehouden. Dus ze houden ook nog de buitenlanders aan... Ook de Fransman voor ons wordt aangehouden... Nu staat het zweet tussen diezelfde, maar nu onze billen... Blijkbaar heeft het beeld van Margaret achter het stuur uitstraling want de politieman zwaait dat we door moeten rijden: een zucht van verlichting. Margaret geeft tegen haar gewoonte in zelfs een extra peut gas.

De autopapieren liggen op het tafeltje in de voortent, de factuur had over zijn hart gestreken. We duiken de caravan in en trekken snel een fles wijn open om de kou te vergeten en te toosten op la douce France.

Water.

Vandaag stond in het teken van water. Stromend water wel te verstaan. Gelukkig geen vallend water: het is al vijf dagen op rij droog! De mistral is wel koud, vooral 's nachts, maar overdag blaast hij elk wolkje weg en krijgt de zon z'n kans, met verbrande neuzen als gevolg.

De warme en geïsoleerde douchecel was al voor Pasen kapot gegaan.

"Hoe kan dat nu", verzucht 'La Directrice', "hij is pas nieuw, er zit nog garantie op!" Nog geen uur later staat de loodgieter op de stoep. Deze man heet 'DeDietrich' en lijkt mankementen weg te kletsen. Enige jaren geleden stond er eens een bedrijfswagen van een '*Maître-artisan plombier*' in het dorp en de man heette: 'André Malheur'. Weinig vertrouwen boezemt die naam in. 'DD' schat ik ook zo in. Als hij bezig is moet de oude Madame plotseling de toiletten poetsen en het gevolg is dat er aan een stuk door gekletst word en uitgelegd waarom, hoezo en waardoor.

Maar de douche blijft kapot. Pas nu, drie dagen na Pasen is hij gerepareerd, na een morgen vol verhalen. De loodgieter lijkt wel in vaste dienst, want zelfs een reclamebord van de camping prijkt op z'n bestelauto.

De siësta is net begonnen als er opeens een Renaultje het terrein op stuift. 'Weer zo'n onbeschofte toerist', denken we, 'die even komt kijken hoe het er uit ziet.' Maar na de 3e ronde houdt 't autootje stil bij het sanitair. De klep gaat open en allerlei buizen, flessen en canisters komen er uit. Als hij de testbuizen tegen het licht houdt is de drempel van de terughoudendheid overschreden en moet plotseling iedereen naar de WC of moet iedereen de afwas doen. 'Ms. *Météo*' zegt nog:

"We moesten het eten maar afschaffen, want de straf is steeds die ellendige afwas." Terwijl iedereen dit beaamt kijkt men wantrouwend in de richting van een sportief, in zwart leren jack gestoken, jongeman, die fiks met allerhand glaswerk aan het goochelen is. De eerste vragen komen al snel, en jawel: hij is van de 'dienst wateren': Zij controleren de kwaliteit van het water. Er wordt gezegd dat 't water van de camping beter is dan welk mineraalwater dan ook en ettelijke bewijzen van onderzoek worden dan daarbij getoond. Ik zei, dat ik dacht, dat het gewoon water van de gemeente kwam,

tegenwoordig. Wat valt er dan te controleren? Een heel geharrewar, maar het is toch de kwaliteit die gecontroleerd moet worden. Als we er niet uitkomen of ook het kalkgehalte een belangrijke rol speelt, is de man alweer alles aan het inpakken. Nog even twee plastic flessen vullen met water van de wasbakkraan en klaar is ie. 'Ms. *Météo*' weet het al:

Ms. Dieu, Ms. 'Météo' en Alphonse

"het is, om deze zomer de kwaliteit van de Pastis te garanderen, want wie drinkt er nu gewoon water?" Voldaan over deze bevrijdende gedachte gaat iedereen naar z'n voortent om zijn siësta voort te zetten. Water... puh!

Aix

En opeens is 't vol voorjaar. Met een klap is de koude '*mistral*' weg en vervangen door de '*labech*' een wind uit het zuidwesten met veel hogere temperaturen. Tegen alle plannen in besluiten we naar Aix en Provence te

Juni 2001, Mont Ventoux nog in de sneeuw.

gaan. Terwijl we de Rhône vlakte in rijden begint de zon al stevig te schijnen en de temperatuur, vooral in de auto, begint behoorlijk te stijgen. We omzeilen de '*autoroute péage*' om vooral van het landschap te kunnen genieten. Elk plaatsje heeft wel een of meer opmerkelijke bouwwerken of ruïnes, die de moeite van een bezoek waard zouden zijn.

Fantastische rotspartijen rijzen op en in de verte kijkt de Luberon op ons neer. Elke rotspartij met fantastisch gelaagde aardwallen, die ik allemaal zou willen bekijken er

misschien fossielen in? Elke bloemenweide zou ik willen instormen om de geweldige kleurenpracht te bewonderen en te fotograferen. Elke Romaanse kerk zou ik willen betreden en de geschiedenis, verbonden met vele imponerende historische figuren, op me willen laten inwerken... Maar we willen toch naar Aix?

We vallen Aix als het ware binnen via de 'route national' en voordat je 't weet sta je midden in het centrum. Parkeren is moeilijk maar niet ondoenlijk en wanneer we de

parkeerplaats verlaten, lopen we tegen een fontein aan die in Parijs of Rome niet zou misstaan. Vlug een terras op om koffie te drinken en mensen te kijken. Aan de mensen kun je zien dat je hier met een stad van een andere dimensie te maken hebt. Niet alleen aan het g.s.m.-ende volk in driedelig pak, maar ook aan de intellectuele, bebaarde, smalle gezichten op de terrasjes en aan de uitgebreide discussies die ze voeren, merk je dat goed.

Inderdaad: Aix is een universiteitsstad. Het geeft toch altijd 'schwung' aan zo'n stad. Dit is het milieu waar schrijvers en kunstenaars zich thuis voelen en voelden. Hier kunnen nieuwe ideeën en inzichten ontstaan, blijkbaar kan vruchtbare aarde neerslaan en het ontkiemen van nieuw zaad bevorderen.

We volgen de 'guide verte', maar na huisnummer 20 aan de rechterkant, waar een markiezin door haar man, de voorzitter van het parlement, in 1710 vermoord werd, geef ik het al op. Het is ondoenlijk dat ge lees en geblader. Ik besluit om de indrukken maar gewoon op ons te laten inwerken en de gids later te lezen. De perfecte en rustgevende

oplossing voor onrustige toeristen.

Een heerlijke stad met vele doorkijkjes vol verrassingen. Brede boulevards met platanen perken de 'quartiers' af, waarin zeer oude bouwwerken hutje op mudje staan.

In een warm zonnetje lunchen we op het aartsbisschoppelijk plein en genieten van de vruchten van dit land. Een groep Amerikanen komen achter ons zitten, blijkbaar een familie van opa tot en met de jongste telg. Een jonge vrouw vouwt haar

blouse open en legt de jongste telg aan de tiet.

"Tegenwoordig kan dat", zegt Margaret.

"Vroeger ook", zeg ik, "maar daartussenin zaten wij!"

Prachtig toch als je met je hele familie zo'n bezoek aan het oude continent kunt brengen. Toch even terughalen van iets wat ze blijkbaar mankeert.

De ober van het café is een zuidelijk type die 't begrepen heeft. Hij spreekt zelfs Engels. Hij rent zich de benen uit de kont en bestiert vrijwel in z'n eentje een terras met 35 tafeltjes. Telkens als hij naar de bar terugkeert, draait hij zich met een schok om en wijst met korte krachtige bewegingen naar de verschillende tafeltjes om te recapituleren wat

er nog gedaan moet worden. Zijn fooi stijgt met de minuut. Wat is het heerlijk om

iemand te zien die plezier heeft in wat hij doet. De grote kathedraal staat na de lunch op het programma. Een indrukwekkend bouwwerk, eigenlijk een samenraapsel uit bouwsels vanaf de 5e tot en met de 17e eeuw. Romeinse zuilen naast gotische kerkramen. Er staat een groot bord: ‘*Silence*, u bent in een kerk!’. Dat gaat goed tot dat een groep Italianen binnenkomt. Blijkbaar geldt dat stiltegebod niet voor hen. Ze zijn blijkbaar meer gewend om in de nabijheid van de allerhoogste te leven dan wij, gewone stervelingen. Ze ratelen er lustig op los en wij besluiten de rust dan maar buiten op straat, op te zoeken. Daar irriteert het lawaai tenminste niet. Onverwacht staan we plotseling voor het ‘Natuurhistorisch Museum’. Gebeurt me nou altijd! Maar Margaret zegt:

“je gelooft toch niet dat ik op zo’n zonnige dag zo’n zootje fossielen ga bekijken!” Makkend

dat je niet zo oneerbiedig moet praten over de Natuurlijk Historie, geef ik haar toch maar gelijk en dus wordt het de markt, boekenzaken, fonteinen en kledingzaken. Je moet er ook wat voor over hebben, niet?

Wanneer we terugrijden, verdwalen we in de Franse logica der bewegwijzering en zitten godweetwaar op een autoweg. Maar Margaret, inmiddels door alle Franse wateren gewassen, panikeert niet. Ze keert zelfs niet, rijdt gewoon door en na 10 minuten staan we weer op ’t vertrekpunt zodat we de gemaakte fout kunnen herzien.

Een leuke ervaring dat Aix en Provence!

’s Avonds op de camping horen we voor de eerste keer weer het vertrouwde geluid van de ‘*cigalles*’, de kikkers en vooral niet te vergeten de nachtegalen: ‘*les rossignols*’.

Terug in Bédoin

Reeds twee weken zomervakantie, is er nu het begin van mijn zomerse schriften met deze woorden. Elk begin is moeilijk en dat blijkt wel. De eerste week, schitterend weer overigens, geplaagd door maag en darm. De gezondheid is altijd datgene dat hoort bij de toestand van 3 weken ervoor: proefwerken en vergaderingen. Dus... dan weet je het wel.

In de eerste week alhier, een gevecht om alle sociale contacten in toom te houden, zodat je niet bedolven wordt onder de uitnodigingen en apéritieven. Je ziet elkaar vaak één of twee jaar niet, dus je hebt ook veel te vertellen. Daarbij komt dat er mensen zijn die alles onthouden, namen en gezichten:

“Maar die ken je toch wel, die stond daar naast Montagny, die Belg met 2 kinderen...Jawel die moet je kennen!”

Hoe ik ook graaf in mijn archief...er wolkt alleen stof op.

“Helaas, is ie overleden, toch nog wel jong hè?” Dan laat ik het stof maar weer betijen, er valt blijkbaar toch niets meer te redden. Er wordt, gezeten op ‘mijn terras’ driftig gezwaaid. Ik heb het idee dat ik hier meer mensen ken als in mijn geboortestad of mijn huidige woonplaats.

Nog een paar jaar en ik mag een vaste stoel gaan claimen op dit terras. Net als Lord Carnavon op het terras van het ‘Assuan Cataract Hotel’: “Is deze stoel bezet dan?” vroeg de Duitse toerist. “Ja, al drieëntwintig jaar”, antwoordde de Lord en de toerist vertrok zwijgend. Sterk verhaal maar wel herkenbaar.

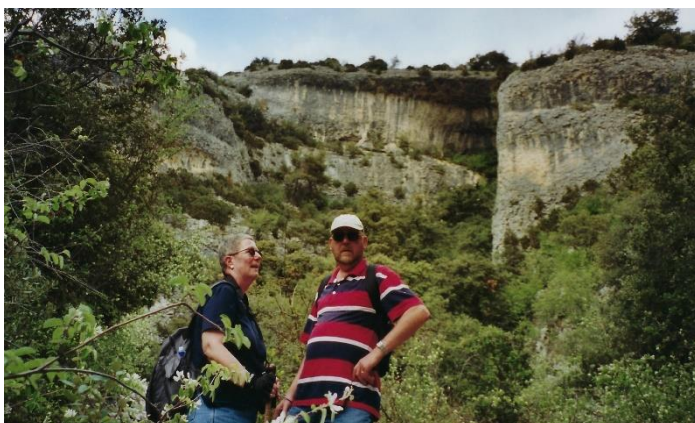
Hoewel er uiterlijk niet veel veranderd is in ons Provençaalse dorp, zijn er wel degelijk omwentelingen geweest. Zo is er een nieuwe burgemeester: Luc Reynard. . Een vriend van de familie. Bij ons eerste ‘*jeu de boules concours*’, kwam hij ook even apéritieven. Hij heeft als kind nog met ‘*la Directrice*’ gespeeld en hij is een neef van ‘*Mdm. J’arrive*’. Toen ik hoorde dat hij van origine leraar is ben ik toch maar eens een praatje met hem gaan maken. Hij doet het burgemeesterschap erbij! Hij geeft wat minder lessen. Moet kunnen. Ik vroeg hem hoe groot een volledige betrekking in Frankrijk is: 18 uren...en, net als een Nederlandse leraar zou doen, voegde hij daar automatisch aan toe, dat daar dan natuurlijk nog wel voorbereiding en correctie en zo bij komt, zo haal je de 38 uren. Als ik hem zeg dat wij in Nederland 28 uren moeten geven, zegt hij: “Oh, maar dan doen jullie in de lessen zeker veel minder?”

Hoef ik hem eigenlijk niet te vragen wat voor vak hij geeft, hoe kan het ook anders: economie... Maar toch, een jonge sympathieke vent, heel wat anders dan die opgeblazen harington (Helen Adam) op z’n motorfiets die de afgelopen 10 jaren de scepter hier gezwaaid heeft.

Bij het ‘*jeu de boules concours*’ zelf: eindelijk gerechtigheid! Ik word derde. De grap kan natuurlijk niet uitblijven en de prijs bestaat uit een miniflesje wijn....

”het is wel hele goeie”, zegt Alain. ‘*La Directrice*’ geeft me later toch nog de gewone fles, zoals iedereen die krijgt wanneer men aan het concours mee doet.

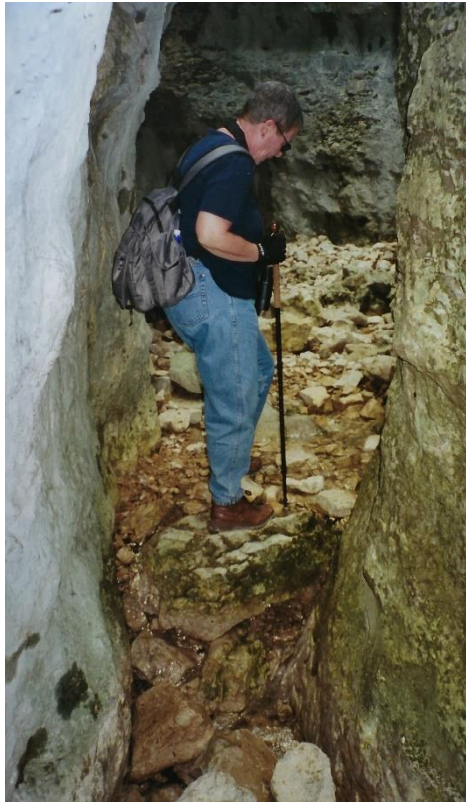
Inmiddels heb ik ‘thee gedronken met Hella Haasse’, heb ik ‘de hemel ontdekt met Mülisch’ en zit ik nu ‘in de Indische Duinen te snotterbellen met van Dis’. De hemel viel mee, maar ik denk dat ik Indië maar eens ga uitbannen, te veel oud sentiment.

Een prachtige ervaring wil ik het papier niet onthouden. Op de camping hebben we ‘Jean Leblanc’ (vanwege zijn prachtige witte haardos) en zijn vrouw Gerda, uit Haarlem, weer ontmoet. Twee krasse kampeerdere die ondanks hun zeven decanen nog steeds overnachten in een tent. Dat heb ik 25 jaar geleden al opgegeven. Zij
Ingang Combe du Curnier

zijn echte wandelliefhebbers en vertellen me over een kloof aan de voet van de grote ‘windberg’ waar doorheen je een prachtige wandeling kan maken. Deze wandeling wordt beloond met prachtige uitzichten. In een soort tong van puin en zand die van de Ventoux is afgeleden, heeft zich, door een combinatie van gletsjerijs en water, in de

loop van tienduizenden jaren, een kloof gevormd: de ‘Combe de Curnier’. Het begint met prachtig uitgesleten schaafranden en grondmorenen. Gaandeweg verengt zich de kloof tot een gangpad waar je net in de breedte door heen kunt. Vijf meter boven je zie je dan een streep licht. Dat alles gelardeerd met schitterende natuur. Prachtige en zeldzame planten bijvoorbeeld zoals het alpenklokje *Campanula*, begeleiden je op je weg naar boven. Het pad bestaat uit louter steenbrokken en gruis dat, als het onder je

**Combe
Du
Curnier**

voeten wegglijdt, heel kwetsbaar wegklinkert.

Mijn fototoestel is kapot, dus zal ik terug moeten komen om de schitterende uitzichten die je hebt over de vallei, waarin Bédoin ligt, te fotograferen. Het pad terug, komt vanaf de ‘Jas des Landérots’ (Jas is hetzelfde als Mas en betekent boerderij) en loopt over de eigenlijke puntong. Klimmen is vermoeiend, maar knikkende knieën krijg je toch van de afdaling. Terug in ‘les Colombets’, hebben we tevreden water zitten lurken, Gerda en ik, dankbaar voor zo’n prachtige wandeling. Ik heb Jeroen en Patries al geestelijk voorbereid op deze ervaring die zij graag willen ondergaan nadat ze mijn enthousiaste verhaal hebben gehoord.

De Dauphiné

Het wonder is geschied. Onze razende reporter van de ‘Dauphiné Provençal’, annex directeur van de plaatselijke VVV, annex giftshophouder te Bédoin, heeft zijn stukje, mèt foto, geplaatst. De snelheid waarmee het in de krant is gekomen, is voor Provençaalse begrippen niet gek: 8 dagen na rato! Onder de geweldige kop ‘Gelukkige Kampeerders’ heeft hij een enorm verhaal geschreven over... tja waarover eigenlijk? De camping wordt geleid door ‘*La Directrice*’ en trekt allerlei nationaliteiten van

kampeeders aan. “Het familieaspect is een belangrijk gegeven”, volgens onze razende reporter.

“Degenen die hier komen, komen al sinds lang en nieuwelingen worden snel opgenomen. Elke week organiseren ‘de verantwoordelijken’ op woensdag een ‘*jeux de boules concours*’ waarmee de vriendschapsbanden worden verstevigd”... en de pizzaboer economisch ondersteund, denk ik erbij.

“De vreemdelingen nemen snel Provençaalse gewoontes over. Deze week heeft Mdm. Picad (wie dit is, weet nu nog niemand) het toernooi gewonnen. De prijs is louter symbolisch want”, en dan komen we bij ‘des poedels gekerm’,

“het belangrijkste is het apéritief achteraf, dat door de eigenaren wordt aangeboden. De burgemeester Luc Reynard is gekomen om alle aanwezigen te feliciteren en vooral om ze voor hun jaarlijkse bezoek aan Bédoin te bedanken.”

Ms. ‘Météo’ en Ms. Dieu.

Uiteraard volgt er na lezing van dit artikel, voor de tent van ‘Ms. *Météo*’ meteen een hoop cynisch commentaar op dit stuk. Ms. Dieu twijfelt toch wel aan de integriteit van de schrijver, immers:

“ ‘La Directrice leidt de camping’, moet dat niet zijn: ‘doet pogingen om de camping te leiden’

‘Ms. *Météo*’ voegt er luid aan toe, zodat Alain (medeverantwoordelijke) het goed kan

horen:

“En dat concours wordt ook niet elke week georganiseerd!” Alain had namelijk geen zin om deze week een concours te organiseren.

“En”, zegt Stefan, “de namen heeft hij ook al verkeerd geschreven”.

“Trouwens”, zegt Ms. Pigalle: “dat apéritief betalen we toch zelf!”

Maar de foto vinden ze allemaal leuk. Lachend wordt de razende reporter valse berichtgeving toegedicht, maar niemand vindt het erg en omdat Alain vanmorgen een pamflet heeft opgehangen bij de afwasplek, dat het voor mannen verboden is om af te wassen, kan hij een potje breken. Er wordt intensief op zijn schouders geklopt en de wegwerpgebaren, waarmee alle ongerechtigheden worden weg gewapperd, zijn niet van de lucht.

“Drink nog een biertje van mij” en voor dat hij het weet zit hij weer voor de tent van ‘Ms. *Météo*’ met een heuse Leffe in zijn hand. We hebben toch weer eens heerlijk kunnen klagen, mopperen en lachen, wat wil een mens nog meer.

Verbazingwekkend hoe ze hier de krant volkrijgen met dit soort onnozelheden. Het wereldschokkende aan vrolijke kampeeders te Bédoin, aan terugkerende vakantiekindertjes te Entraigues en een maaltijd tijdens de wijnfeesten te Vacqueyras, ontgaat me ten enen male. Toch wordt dit soort berichten gevreten en vult driekwart van de krant. Nog één kwart sportverslaggeving en één procent wereldnieuws en je hebt die krant weer vol. Maar ja, wat zou er in de wereld belangrijker kunnen zijn: je hebt mooi weer, een goed glas, leuke mensen om je heen. En inderdaad daar draait het hier alleen maar om.

De Man.

Al enkele jaren valt deze man mij op. Hij behoort ontegenzeggelijk niet tot de authentieke dorpsbewoners. Hij heeft een fors postuur, maar is absoluut niet dik. Dus niet van deze streek, want die zijn vrijwel allemaal vrij klein uitgevallen. Zijn haar is kort geknipt, maar niet gemillimeterd. Zijn huid is gebruind en lijkt van perkament. Hij rijdt rond in een ‘Renault-bestel’, dat zal wel de reden zijn waarom ik hem toch als ‘de bakker’ inschatte. In tegenspraak hiermee was zijn gang naar de ‘Tabac’, waar hij een ruime voorraad sigaretten en ‘Le Monde’ kocht, voordat hij op het terras van ‘le Barbu’ plaatsnam. Hij koos met voorliefde een tafeltje uit waar maar één stoel bij stond en begon vervolgens hartstochtelijk het kruiswoordraadsel op te lossen. Strak tuurde hij in zijn kruiswoordraadsel of keek hij recht vooruit met ‘blik op oneindig’. Dan prevelde hij in zich zelf, hoogstwaarschijnlijk probeerde hij zo op het ontbrekende woord te komen. Hij rookte aan een stuk en bestelde altijd slechts één ‘petit’. Na een uur ging hij dan weer, met z’n krant onder de arm, richting ‘Renault-bestel’.

Een raadsel, deze man.

Dit jaar rookt hij echter geen sigaretten, maar zit hij onbedaarlijk aan een pijp te trekken. De rookwolken gaan bij voorkeur in de richting van diegene die ’t niet verdragen kan. Soms lijkt het wel of ’t tegen de wind in gebeurt, Margaret en ik zitten dus continu in de rook van een of andere ‘flor de matras’. Nu heeft hij ook geen krant. Hij leest een boek van Jung over: ‘Psychologie en Geloof’, of iets dergelijks. Daarbij hanteert hij een kort potloodje, waarmee hij woorden en zinnen onderstreept. Hij krijgt ’t zelfs voor elkaar om steeds naar de voetnoten achter in ’t boek te kijken, iets wat ik zelf een ondragelijke bezigheid vind, dat geblader als je geconcentreerd zit te lezen.

Dat kan toch geen bakker zijn, mijn nieuwsgierigheid stijgt ten top.

Als hij zijn ‘petit’ op heeft en met veel kleingeld, gepast en zonder fooi betaalt, rijst zijn statige figuur op, niemand een blik waardig gunnend en verlaat hij het terras.

“Dédé, wie is toch die man die daar aan dat tafeltje zat?” (Nee, we zijn niet nieuwsgierig!). “Oh, die woont op de weg naar Flassan, daar heeft hij een huis. Hij komt oorspronkelijk uit Marseille, het is een gepensioneerd leraar!” Ik had het natuurlijk kunnen weten.

Later toen we bij ‘de Italiaan met de grote voeten’, de bestelde pizza voor de lunch, gaan afhalen, zit hij op het terras van ‘de Bels’ een grote salade te eten. Dus eten moeten de goden toch ook! Ik laat mijn automotor draaien, want Margaret hoeft de pizza alleen maar af te halen. Hij begint hevig te gesticuleren dat ik de auto moet afzetten. Ik kan het niet laten... ik zwaai eens vriendelijk terug, maar ga niet

in op zijn steeds dwingender wordende gebaren. Als Margaret terug is en we weggrijden denk ik bij mezelf: “de een krijgt de rook van ‘flor de kapok’, de ander ‘parfum de gasoil’... waar zit het verschil?”

Er zal die ochtend wel een vooroordeel bevestigd zijn tegen die ‘domme buitenlanders’ in dat strenge perkament bruine hoofd. Ik kijk nog even in de achteruitkijkspiegel en

maakt 't bekende Franse wegwerpgebaar, kenmerkend voor ergernis over iets waar ze toch niets aan kunnen doen.

Het Corso

Vanavond is er een bloemen corso in Carpentras. Het begint om halfelf. We besluiten al om halfnegen te gaan in verband met het vinden van een parkeerplaats. Als we Carpentras binnen rijden staan de hekken nog langs de kant en is een plaatsje snel gevonden. We lopen 't stadje in vanaf de Ventoux zijde. Dan kom je in het meer 'volkse' deel van Carpentras. Veel cafés met namen als 'Café du Sport' of 'Café de France'. Enkele van deze gelegenheden hebben complete grill installaties op het terras staan en daar kun je voor een habbekrats een goede, doch eenvoudige, maaltijd genieten. We vragen waar het corso voorbij zal komen en het blijkt dat het ook op dit gedeelte van de 'périphérique' zal zijn. Elke zichzelf respecterende stad in Frankrijk heeft een 'périphérique', al is het hier bijna een rondje om de kerk en is de diameter van de 'boul-périphérique' in Parijs heel wat kilometertjes groter.

We strijken neer op een terrasje en wachten de loop der dingen af. Links en rechts van ons, nestelen zich families bestaande uit tenminste vier generaties, van grootmoeder tot achterkleinkind. Ettelijke tafeltjes worden bij elkaar gezet en 'moeder de vrouw' gaat naar de naast het terras gelegen pizzakraam en bestelt een stapel pizza's. De obers, met schortje voor, lopen vooral met flessen wijn af en aan en véél water met limonadesiroop voor de kinderen. Vervolgens worden de pizza's op het terras genuttigd, waarbij er een hevige uitwisseling van parten plaatsvindt zodat ook iedereen alle mogelijkheden geproefd heeft. Zelfs de ober pikt af en toe een partje mee.

De kinderen worden ongeduldig, springen op de stoelen, razen met waterpistolen rond en schreeuwen: "'t corso, 't corso!", maar er komt niets. Af en toe deelt een moeder een lel uit, maar verder blijft men opmerkelijk onverstoorbaar ten aanzien van het gedreins van de spruiten.

Op 50 meter van ons af draait de kermis op volle toeren. Heerlijk, eerst een pizza met een fles wijn en dan 5 keer over de kop. Het enorme apparaat zit elke keer tjokvol en wanneer de gondels op hun kop blijven staan, schreeuwt de eigenaar luid in de microfoon: "Hij is kapot, hij is kapot, nu moeten jullie zo blijven staan..." en dan laat hij ze gewoon zo voor enkele ogenblikken hangen. Dan barst de discosound weer los en vallen de gondels weer naar beneden.

Om halftwaalf verschijnt de kopgroep van 't corso: een groep Belgische steltlopers. Iedereen verlaat z'n terrasplaatsje en dringt langs de wegkant. Alleen de oma's blijven onverstoorbaar zitten. De motieven van de praalwagens komen uit de fabels van la Fontaine, maar het hadden ook de sprookjes van Grimm of Andersen kunnen zijn. Altijd weer wolven en ezels, prinses en feeën. Het geheel ingekleed in een soort tuinslangverlichting is omzoomd met grote bossen irissen. De irissen worden ook uitgedeeld, maar dat gaat menigeen niet vlug genoeg en al gauw loopt iedereen tussen de wagens door en plukt links en rechts de irissen van de praalwagens. Deze zien er na verloop van tijd dus steeds meer uit als geplukte kippen. Een jonge dronken vrouw voert de wildste escapades uit om haar bezitsdrang te bevredigen en valt pardoes vóór een van de grote wagenwielen. Gelukkig is haar man nog niet zó ver weg en trekt haar snel eronder uit. De irissen hadden bijna hun slachtoffer geëist. Ze worden verzameld en aan

de oma's op het terras gegeven; je moet toch iets met die bloemen doen en je kunt toch niet de hele avond ermee in je handen blijven zitten?

Naast praalwagens lopen er verschillende harmoniekorpsen mee. De Franse korpsen onderscheiden zich van de Belgische en Zwitserse door een totaal gemis aan orde. Als de voorste stopt, loopt iedereen gewoon door, waardoor alleen een rijtje botsingen ervoor zorgt dat men stopt! De lengte van het korps varieert zo harmonica gewijs van 10 tot 25 meter.

De discipline van het Zwitserse korps is zo stringent dat ik bijna een dreun van een van de slagstokken van de grote trom krijg en vervolgens ook nog bijna geplet wordt tussen de geparkeerde auto en de trommelaar, die geen centimeter van z'n koers afwijkt.

Het enthousiasme wordt bij het publiek het grootst, als de bloemenkoningin aan het einde van de stoet, bossen irissen uitwerpt. Een complete schoolklas scandeert leuzen en ze voeren langs de kant van de weg een 'wave' uit. De begeleider van deze groep staat ook op en krijgt prompt een bos bloemen tegen zijn hoofd, waardoor de 'wave' bloemrijk onderbroken wordt.

Drie kwartier later, ver na middernacht, is het corso voorbij en trekt de menigte zich terug op de terrassen. De temperatuur is nog steeds aangenaam en er is dus geen enkele rede om met feesten te stoppen.

Wij zijn het gebonk van de kermis beu en gaan terug naar ons plekje. Bij een goed glas wijn genieten we van de stilte en een stralende sterrenhemel. Waarom vieren wij carnaval altijd in februari? Ellendig toch?

Boulen

Iedere avond, halfnegen stipt, stapt Ms. Pigalle met een tasje bouleballen in zijn hand, in de richting van de cour vóór de boerderij. Hij gaat even zitten onder, de door de warmte aangetaste, fruitboom. Vanaf hier kijk je het dal in over de wijnvelden. Achter de

heuvel ligt Bédoin, alleen het kerktorentje steekt boven de heuvel uit. Héél in de verte, tegen het massief, weerlicht het: de Alpen moeten altijd de rekening betalen voor de grote warmte waarvan wij, vakantiegangers, genieten.

Enkele ogenblikken later maken zich uit de massa tenten en caravans, meerdere gestalten

los. De Fransen en Belgen zonder enig probleem. Nederlanders moeten zich toch weer altijd soebattend losrukken van de afwasteil, maar mogen dan met toestemming van de vrouw gaan boulen.

Is het aantal aspirant spelers kleiner dan tien óf tien, dan worden er twee groepen gevormd en speelt ieder met 2 ballen. Eén man krijgt dan van iedereen één bal in zijn armen gelegd en met veel inspanning worden tien ballen in één keer met het ‘cochonnetteke’ weggegooid. De vijf die het dichtste bij het kleine rode balletje liggen vormen één equipe, de rest de andere. Wel wordt nog even gekeken of de ketsers, de ‘tireurs’, gelijk verdeeld zijn. Dat betekent dus

dat Ms. Pigalle aan het hoofd van de ene en ‘Pierre le Tireur’ chef van de andere équipe wordt. De leggers, de ‘pointeurs’ beginnen en de echte amateurs mogen ’t eerst. Deze amateurs herken je aan de manier waarop ze hun bal laten rollen. Soms gaat dat goed, maar vaker gaat het niet goed en lopen de ballen alle richtingen uit, weg van het rode balletje. De geultjes en kuiltjes maken dit terrein moeilijk, maar ook een zandbakje, ‘ka-ka’ genoemd of een keitje kan zorgen voor koersafwijkingen. Ligt een bal, vaak per ongeluk, goed, dat wil zeggen te dicht bij het rode balletje, dan stapt een ketser van de tegenpartij zwaarwichtig naar voren om die boosdoener weg te schieten.

Na de ‘amateur-leggers’ komen de betere spelers aan bod. Zij kenmerken zich doordat ze de bal hoger opgooien om zo de oneffenheden in ’t terrein te vermijden. Het effect dat de bal meekrijgt moet er dan voor zorgen dat de laatste meter toch nog in de richting van het rode balletje wordt afgelegd. De gooiestijl varieert van persoon tot persoon. Sommigen gaan geheel door de knieën. Anderen houden de benen stijf en bukken geheel voorover. Sommigen gooien nonchalant, anderen concentreren zich enige ogenblikken, hetgeen dan opmerkingen aan de andere deelnemers ontlokt teneinde een te goeie bal te verhinderen. Toppunt is wel Stefan, die minutenlang concentratie nodig heeft om

vervolgens geweldig mis te gooien. “Stefan, ga uw bril halen of heeft gij last van uw schaduw?” Toen hij de volgende avond met bril verscheen, werd geschamperd: “Hé, Stefan, heeft gij nu gezien dat er wel zekers een rood balletje meedoet in het spel?”

De relaties die gelegd worden tussen goed gooien en goed eten zijn legio. Heeft iemand goed ‘gelegd’ of gegooid, dan heeft hij ‘minstens spaghetti of een goed stuk vlees

De uitslag van het concours wordt berekend. Door Michel ‘le Normand’

gegeten’. Vaak wordt geïnformeerd naar het recept als de prestatie formidabel genoemd kan worden. Gooit iemand slecht dan is hij ‘vermoeid’. Gooit iemand veel te ver dan moet hij ‘zijn ballen in Bédoin maar gaan terughalen’. Gooit hij te dichtbij, dan is hij

‘door zwakte getroffen’ of is ‘zijn moraal niet goed’. Of... hij is ‘te bang om de bal van zijn vrouw te raken’, die natuurlijk bij de tegenpartij speelt hetgeen altijd goed is voor een grap. Gooit zijn vrouw dichtbij het rode balletje dan wordt geroepen om ‘bissous’, een kusje via zijn bal, waarbij de echtgenoot dan natuurlijk wel dichterbij moet komen. Als het hem dan lukt om de bal van zijn vrouw in zijn voordeel weg te ketsen, dan mompelt iedereen dat hij dan ‘vanavond wel in de voortent zal moeten slapen’.

Als er tegen het einde van het spel, zo’n 16-18 ballen in het rond liggen, dan is het voor een buitenstaander volledig onoverzichtelijk geworden. Er ontspint zich een discussie waarbij vaak ook nog de meter ‘getrokken’ wordt. Er zijn 2 soorten meters: de gewone meetlinten, speciaal in Frankrijk voor dit doel gemaakt, herkenbaar aan het uitschuifbaar uiteinde. Het andere meetlint is het zogenaamde ‘Belgische meetlint’.

Naast het feit dat dit meestal een gewone centimeter is wordt hiermee ook een aanduiding gegeven van de mogelijkheid om het handje te lichten met het resultaat. De pogingen worden meestal direct onderkent en gesmoord in veel opmerkingen, geroezemoes, commentaar en protest.

Is na de meetsessie alles duidelijk, dan komen de ‘skieters’, zoals de West-Vlamingen zo mooi kunnen zeggen, de ‘tireurs’. Met een enkele bal, goed gemikt, proberen zij het eindresultaat óf nog in het voordeel te veranderen, óf het positieve resultaat nog te vergroten. Een bal voor ‘caro’ is het toppunt van pétanquekunst. Zij schieten de bal van de tegenstander weg, waarbij hun eigen bal op dezelfde plek blijft liggen, maar dat kunnen alleen de allerbesten, waarbij het blijkbaar toch ook van de avond afhangt of het wel of niet lukt. De predestinatie speelt in dit spel een grote rol. Het lukt of het lukt niet, en als het niet lukt dan hoeft je niets te proberen dan is het je avond niet en lukt niets!

Gaat de partij gelijk op, dat wil zeggen telkens slechts met een puntje, dan zegt iedereen: ‘dat alles voor slechts 1 punt?’ Ms. Pigalle is ongetwijfeld de motor achter dit avondlijk gebeuren. Hij geeft adviezen of gaat dáár met zijn voet staan waar volgens hem de bal gegooid moet worden voor het beste resultaat. ‘Op mijn voet, op mijn voet’, broemt hij dan met zijn diepe bas. Als het resultaat bevalt dan krijg je een onvervalst: ‘*bieëng, bieëng*’.

Onderwijl is de zon onder gegaan en met een heldere sterrenhemel gaat ’t spel in het licht van de feestverlichting door. Tot halfelf, dan gaat op tijd klok het licht uit. Eigenlijk maar goed ook, want anders bleef iedereen in zijn hemdmouwjes en T-shirtjes, profiterend van de nachtelijke koelte, tot in de kleine uurtjes dit heerlijke spel doorspelen.

Het Jaar van het Paard

(2002)

Bédoin en LePen

Wat trekt ons toch elke keer weer naar dat dorpje in de Haute Provence? “Ja-aa”, zeg ik het er maar weer elke keer bij, wanneer ik iemand moet vertellen waar het ligt,” aan de voet van de Mont Ventoux!” Dan gaat bij de meeste mensen een lichtje branden vanwege de tour. Vanaf de autoweg in Bollène, duiken we de binnenlanden in, in de richting van ’t ochtendrood. De zon verbergt zich zo vroeg nog achter die ‘windberg’. Even voor Vaison la Romaine, worden we gedwongen de zonnebrillen op te zetten. In Vaison hebben we een mooie inkijk in het Romeinse theater. In de zomer is dat altijd aan je blik onttrokken door de coulissen van de *choréalie*, die allerlei

hoogstaande culturele evenementen organiseert.

Als we Vaison uitrijden valt mijn oog op een groot laken dat over de verkiezingsborden is gehangen en waarop de tekst prijkt: “LePen is géén oplossing!”. Zal dat ‘t ‘hot item’ zijn op de camping? Hoe reageren de mensen op deze waanzinnige toestand waarin links Frankrijk zich weer eens de troeven uit de hand heeft laten stoten? Ik neem mij voor om, eenmaal in Bédoin, links en rechts eens wat meningen te vragen.

Voordat we de bergpas nemen die over de ‘teen’ van de Mont Ventoux loopt, drinken we onze eerste echte Franse koffie in een bar aan de markt **van Malaucène**. Dit is ook

een leuk dorp, maar toch... altijd weer heeft Bédoin de voorkeur. De koffie schokt ons klaarwakker en wanneer we een half uur later vanaf het Belvédère de vallei inkijken, moeten we even zuchten.

Als we de camping oprijden lijkt er niets verandert, maar dat is slechts schijn. De hartelijkheid waarmee we ontvangen worden is als vanouds, veel gezoen en veel geschud van handen. Nieuw is ook de snelheid waarmee we de voortent overeind krijgen. Alain ziet mij troosteloos naar die stapel buizen kijken, krijgt medelijden en in 10 minuten is de klus geklaard. Hij heeft er oog voor, mijn oog is hierin een soort van trompe-l’oeil.

Dan komen de verhalen los, zeg maar de roddels, en het blijkt dat er toch wel veranderingen in de lucht zitten.

Een groot aantal ‘oudgedienden’, hebben het laten afweten. ‘Ms. Météo’ komt niet meer in het voorjaar: “hij is te vermoeid”, zegt ‘*la Directrice*’, en Bernard is overleden. Zo maar omgekiept in zijn huis in de Normandie. Hartfalen!” Dat maakt ons even van streek. Hij hoorde zo’n beetje bij het meublement. Zijn levensgeschiedenis is alom bekend. Hij raakte zijn eerste vrouw aan zijn broer kwijt. Daarna is hij hertrouwd en met deze vrouw verbleef hij altijd ettelijke maanden per jaar op de camping. Zij werd echter na verloop van tijd ziek: reuma. Op de camping sjouwde hij altijd maar voort met zijn

De broer met petit Lulu en Grand Lulu en onbekend.

tweede vrouw, op het laatst zat zij in een rolstoel omdat ze nauwelijks nog kon bewegen. Enige jaren terug verscheen ook zijn broer weer ten tonele, met zijn ex-vrouw en hun zoon. Het verleden werd met de mantel der liefde bedekt. Hoe is het mogelijk, vraag je je af. Zijn vrouw overleed, maar hij bleef standvastig komen, in zijn verdriet uitbundig ondersteund door zijn

ex-vrouw, broer, zoon en nog wat familieleden. En nu...

v.l.n.r. Pierre de 'tireur', Marie-Francoise de directrice, Bruno, Alphonse, Mdm en Ms. Pigalle met kleindochter (2002)

Ook de 'Marseillaan' Ms. Pigalle is vertrokken. Zijn vrouw, 'Mdm. J'arrive', kan niet meer door een deur met de oude Madame. Een ruzie over de grootte van de plaats is geëscaleerd, waarbij het gerucht gaat dat de oude Madame met een stoel gesmeten schijnt te hebben.

Ze hebben demonstratief hun boeltje gepakt en weg waren ze. De emoties kunnen hoog oplopen bij die Provençalen'. 'La Directrice' krijgt bijna tranen in haar ogen, want Ms. Pigalle stond vanaf het prille begin op deze camping.

Op het terras vraag ik 'le Barbu', hoe hij denkt over de situatie met LePen. Hij trekt zijn schouders op en begint te verklaren dat hij 't niet snapt. "Bédoin heeft zo'n 1200 inwoners", zegt hij, "daarvan hebben er maar liefst 243 op LePen gestemd. Het zijn hier allemaal mensen in goede doen, zelfs de 'Arabieren' (waarmee hij alle buitenlanders in het dorp op één hoop veegt) hebben werk en zijn al lang geaccepteerd. Hun kinderen studeren aan hogere scholen en dan dit! Onbegrijpelijk", zegt hij. "De angst, ongerijmde angst, dat is 't. Kijk, je stemt toch niet op zo'n manier tegen. Als je nu bijvoorbeeld op

de kandidaat zou stemmen die vóór de 'vrije jacht' is, dan laat je tenminste wat van je horen. Maar die LePen is een gek, ouder dan de mannen van het Sovjetpolitbureau. Het wordt toch niets", verzekert hij ons en om te laten zien dat we ons niet ongerust hoeven te maken geeft hij een rondje onder het motto: "Weg met LePen!". "LePen is geen discussieonderwerp, maar de jacht... "ik heb twee jachthonden en een echt geweer en nu

willen ze van de Mont Ventoux een nationaal park maken: NON, handen af van 'onze

Mont Ventoux'! Die LePen is niet eens een jager!", en met een wegwerpgebaar belandt de hele politiek in de goot en die is in Frankrijk altijd verschrikkelijk breed en diep.

De Franse Euro.

Wat heeft de euro met Frankrijk gedaan? Het heeft de horeca in ieder geval een voorwendsel verschaft de prijzen aardig te verhogen. Ik dacht dat 't in Valkenburg en omgeving al als schandalig betiteld kon worden, maar dit hier slaat alle records. Prijsverhogingen van zo'n 20-30 procent in vergelijking met vorig jaar zijn geen uitzondering en dat kunnen wij weten want Margaret houdt naast het weer vooral ook de uitgaven goed in het oog en maakt daar dagboeksgewijs aantekeningen van. Voor de rest valt het wel mee en is het vooral erg gemakkelijk. Je betaalt in Luxemburg met je eigen euro's en net zo in Frankrijk. Een terrasje minder pikken doen we toch ook niet. Ook hier zijn er van die waanzinnigen die de euro's uit verschillende landen verzamelen. Onlangs tijdens een clubbijeenkomst hoorde ik dat voor een set euro's van Vaticaanstad al zo'n 350 euro wordt geboden. De eerste Nederlandse euro's worden in de Tabac meteen vlijtig opzij gelegd. Wanneer wij de Denen ontmoeten op ons terras, klagen zij en zeggen zij dat de Denen ook euro's zouden moeten hebben. Het enige dat ze niet zo leuk vinden, en ik kan daar een heel eind in mee gaan is dat ellendige kleingeld. Voor m'n gevoel zakt daar nog eens m'n broek van af, zo'n dikke beurs met munten draag je altijd in je kontzak. In de winkel sta je altijd ongeloofelijk te schutten met die munten waardoor je dan uiteindelijk toch maar een biljet neerlegt en je nog meer kleingeld krijgt.

Interessant is hoe ze hier hun prijzen aangeven. Meestal nog in francs en dan pas in euro. Ze schrijven ook niet het euroteken vooraf, nee ze doen 't elegant: 10 € 30. De eurocenten worden steevast voor centimes versleten: dus 10 euro 30 centimes. Bij een bepaald terras rekent de ober eerst de prijzen uit in de oude francs en daarna laat hij z'n Franse rekenkunst erop los zodat je voor dezelfde consumpties steeds andere bedragen betaalt, maar wel veel duurder dan het vorige jaar. Je moet het jezelf goedkoop maken. Zo kijk ik al jaren in de Franse krant van ons stamcafé. Voor het koppensnellen en het weerbericht is dat prima. Dat spaart weer de nodige euro's. Ik vraag aan 'le Barbu' waar de krant van de bar is. "oh", zegt hij, "daar ergens", en hij wijst een beetje in de richting van het einde van het terras. Dat betekent dat ik nog even moet wachten. Als dan even later een vaste klant, een oudere man die hier al jaren z'n wijntje komt drinken vanuit de aangewezen richting, met een krant onder z'n arm de bar wil binnenlopen, vraag ik hem beleefd of dat de krant van de bar is. Hij kijkt me achterdochtig aan, hij is blijkbaar ietwat hardhorend maar het kan ook aan mijn Frans liggen, want hij antwoordt dat dat weldegelijk de ingang van de bar is. Ik heb het nog niet in de gaten want ik vraag hem vervolgens of ik die krant dan even mag inkijken. Hij kijkt me aan als de man die bij 'de dikke en de dunne' altijd het onderspit moet delven, knijpt een oog ietwat dicht en vraagt verrast: "deze krant?", wijzend op de krant onder z'n arm. Ik ben nog steeds overtuigd van mijn gelijk en antwoord: "ja, die krant... de krant van de bar". Hij ontsteekt in grote woede en nu opeens begrijp ik dat ik al de hele tijd verkeerd zit en dat hij die krant pas geleden zelf in de Tabac heeft gekocht. Maar het is al te laat: "Ga er zelf maar een halen „grmpfr\$%*st^#!!!", en hij stuift de bar in. Mijn Deense vriend heeft het al lang door, maar ja hij spreekt ook geen woord Frans, terwijl ik denk dat ik dat wel kan, hè? Hij ligt dubbel van het lachen en de pijp valt hem bijna uit de mond terwijl hij in 't 'smørebrøds' aan zijn vrouw probeert uit te leggen wat er gebeurd is. Afgang dus. Na

enkele minuten komt 'le Barbu' met de krant voor mij onder z'n arm en ik vertel hem van mijn faux pas. "Ach", zegt hij, "dat is Michèl, hij komt hier al jaren, gepensioneerd, in de tachtig en een beetje doof. Hij zal zich nu wel afvragen of die buitenlanders niet al te brutaal worden. Weer een LePen stemmer erbij, maar eentje meer of minder maakt ook niet zoveel uit. LePen verliest toch!"

Terug naar de Natuur.

Het campingleven brengt je nader tot de natuur. Geen wonder, want je leeft eigenlijk de hele dag buiten. Vooral in het voorjaar word je vertederd door al die prachtige natuurverschijnselen. Na een dagje regen spuiten de bloemen als 't ware uit de grond en raak je gefascineerd door de ontstane kleurenpracht. De Provence staat bekend om z'n uitbundige flora en deze vormt dan ook vaak het onderwerp van fotosessies. Velden vol met klapprozen, bloeiende tijm en rozemarijn, en in de zomer de heerlijke paarse lavendelvelden. De geuren die bij een avondwandeling je neusvleugels raken zijn goddelijk.

Kijk ook eens naar al die leuke beestjes. De herder met z'n kudde van zeker zo'n 200 dieren, die daar staan te klokkeren. Van grote afstand hoor je dit traditionele geluid in

het voorjaar. De honden zijn meesterlijk en op een schreeuw van de baas drijven ze de schapen in een horde voor zich uit in de aangegeven richting. Een fantastisch schouwspel die honden, vindt Boris ook! De katten zitten arrogant in de berm van de weg naar de boerderij. Wat kunnen ze toch, overtuigd als ze zijn van hun eigen goddelijkheid, arrogant voor zich uit zitten kijken. De zwaluwen en de merels vliegen driftig heen en weer en in de verte klinkt de nachtegaal.

De pastorale is compleet...

Midden in de nacht droom ik dat ik mijn kind uit de vlammen moet redden. Het krijst en schreeuwt en met het angstzweet op mijn voorhoofd zit ik ineens rechtop in bed. Wat

krijst daar zo? Het katje van de boerderij heeft blijkbaar de geslachtrijpe leeftijd gehaald. Het gejammer gaat je door heen en merg. Het lijkt wel of hij onder m'n caravan zit. Na een half uur van amechtige kreten is 't genoeg. Ik stuiф de caravan uit met de kan koffiewater die bedoeld was voor de volgende ochtend, in mijn hand. "Rotkat, een plens water kun je krijgen!". Maar nu wreekt zich mijn slordig rotsپennenbeleid en ik struikel het duister in. De kat schrikt zich echter ook een hoedje en vliegt blazend onder mijn caravan vandaan om andere gasten te gaan vervelen met zijn liefdeskommer. De volgende avond wisselen we wat spreuken met een Zwitsers echtpaar en ik hoor op de achtergrond de tonen van de nachtegaal. Natuurlijk raak ik geheel in vervoering. "Nou", zeggen ze, "gisteravond heeft dat rotkreng de hele nacht door vlak onder ons caravanvenster z'n riedels zitten oefenen. Om gek van te worden. Vooral de variatie in z'n zang, dwingt je om te luisteren. Je doet geen oog meer dicht. Ik ben tenslotte maar naar buiten gegaan", zegt de vrouw, "en heb dat rotkreng het struikgewas uitgejaagd!" Tijdens een van mijn wandelingen pruts ik het volgende gedicht in elkaar:

*Een nachtegaaltje in Bedoin,
Gedroeg zich heel apart en ook hautain!
Ze floot niet 's nachts maar overdag,
en dat is iets wat echt niet mag.
De oppernachtegaal oordeelde snel en verbeter:
Voortaan zult ge "dagtegaal" heten!*

Mijn zoon belt ons en op de voor hem zo karakteristieke manier brengt hij mij aan 't verstand dat we een paar semipermanente gasten krijgen. Zijn vriendin heeft op last van haar moeder twee dwergpapegaaien moeten verwijderen, of haar moeder zou ze verzuipen. Nou nou, denken wij, dat is wel erg rigoureux. Familie van den Bosch is sowieso een opvangplaats voor zieke hondjes, verweesde kinderen en papagaaien die van een verdrinkingsdood moeten worden gered. Dat kan er ook wel nog bij...

Die apagornissen zitten, terwijl ik dit op de computer typ, links van mij in hun kooi en kunnen hun rotsnavel niet dicht houden. 'Krijzen als een apagornis' zou een passende uitdrukking kunnen zijn en geeft op een goede manier weer dat iemand een ongelofelijk lawaai maakt.

Leuk: Mozarts strijkkwartet voor drie strijkers en twee apagornissen, om gek van te worden, zou het met kleinkinderen nog erger worden?

Een Wandeling

Na vijf dagen prachtig weer, vindt opeens een omslag plaats. Afgelopen donderdag plensde het de hele dag. Het leek wel alsof een hartenkreet op de voorpagina van de 'Dauphiné' meteen verhoord werd. De krant meldt namelijk de grootste droogte sinds 1976. Het weer is van slag. Men vreest voor grote problemen in de zomer. Bosbrand zal dit jaar een voortdurende dreiging vormen. Het weer is van slag. Het schijnt in januari 25 graden te zijn geweest, het beste terrasweer verzekert men ons. In februari daarentegen is de hele bloementuin van de oude Madame bevroren: 17 graden onder nul maar geen sneeuw! Dan in maart en april weer het prachtigste weer, waar wij net het staartje van hebben gekregen. Nu de tegenaanval. Een waar slachveld ontwikkelt zich boven onze hoofden. De donkere wolken vormen een front rond de top van de Mont

Ventoux. Aanvankelijk succes voor deze kwade krachten. Trompetgeschal in de vorm van donder en bliksem. Veel donkere wolken, veel regen: 24 uur achter elkaar een constante stroom van water. Wat zullen de boeren blij zijn.

Maar nu gaat de tegenaanval beginnen: de weliswaar koude Mistral, blaast al dat geboefte over de berg terug en in de zon in de luwte is het dan toch nog lekker.

Gisteravond leek de Mistral enigszins vermoeid, dus vannacht heeft het weer onophoudelijk geregend. Vandaag zet hij de tegenaanval weer in en het resultaat is een alleszins acceptabele dag. In ieder geval zeker geschikt om een fikse wandeling in de omgeving te ondernemen.

Als je vanuit de camping naar de Mont Ventoux kijkt, lijkt het net alsof het terrein aan één stuk door oploopt. Wanneer je echter gaat wandelen, blijkt er tussen Bédoin en de berg, nog een compleet dal te liggen met een keur aan wijnvelden en bosschages, dorpen en vergezichten. Ook hiervan, zo schijnt het mij toe, is de grote Ventoux-gletsjer in de laatste ijstijd, de oorzaak. Wat een geleidelijk stijging lijkt wordt onderbroken door 'la grande Garrigue':

'de grote steengroeve'. Een rand van zeker 100 meter hoog in okerkleuren die zich over ettelijke kilometers uitstrekt en beslist niet door mensenhand gevormd kan zijn, in tegenstelling tot wat de naam doet vermoeden. Hier hebben zich stromen ijsblokken en morenen puin, een weg geschuurd. Zij moeten verantwoordelijk zijn voor zo'n kink in het landschap.

Op weg naar de plek waar Hans Wilders stierf Vermist op 29-07-1990. Gevonden op 07-07-1997 door jagers.

Geen wonder dat enkele jaren geleden, een Hollandse man, oud-leraar uit Den Helder, Parkinson- en Alzheimerpatiënt en tijdelijk bewoner van onze camping, verloren liep.

Vanuit deze plek verlies je je oriëntatie vermogen totaal, aangezien die immense okerrichel het zicht op het dorp geheel aan je blik onttrekt. Hij is uiteindelijk na enkele jaren teruggevonden, dat wil zeggen z'n schamele resten. Men heeft hem herkend aan z'n gebit en aan z'n trouwring. De rest was verdwenen, vakkundig door de wilde zwijnen opgepeuzeld en verspreid. Ik denk aan het boek 'Maya' dat ik op dit ogenblik aan het lezen ben: "het duurt miljarden jaren om een mens te maken, maar slechts enkele seconden zijn nodig om te sterven". Hoe zal hij gestorven zijn? Met een glimlach om de lippen, vanwege het lieflijke landschap op zijn retina? Helemaal geen oneigenlijke plek om afscheid te nemen van dit ondermaanse... Hij zal niet in wrok omzien, geloof ik.

De zon, die in kracht toeneemt, brandt mij uit mijn overpeinzingen en maant mij de wandeling te hervatten. In Pieravon, een gehucht van vijf huizen, worden we vriendelijk

begroet door een roedel loslopende honden, die veel blaffen maar weinig betekenen. Er loopt slechts een weg door dit gehucht en net na de bocht staat er zo'n rood bord: 'eigen weg, privé terrein'. Wat krijgen we nu? Laten ze me eerst een kilometer of twee lopen om dit verdomde gehucht te bereiken om dan met zo'n stom bord te komen aanzetten. Laat ze verdorie maar eens uit hun huizen komen, in 't Frans vloeken kan ik

goed als ik kwaad ben en dat ben ik! Waar is de randweg? Waar is de boulevard om dit rotgehucht heen? Het schijnt in zijn geheel opgekocht te zijn door zo'n stelletje importtoeristen, want midden tussen de aftandse boerderijen ligt een immens zwembad. In de oude muren prijken van die lelijke aluminium schuiframen. Dus: ten aanval, maar zelfs het roedel honden laat het afweten en alleen een ezel blijft wanhopig doorbalken. Lafbekken... we lopen gewoon door. Als we later op de camping komen, ontmoeten we de oude Madame en haar vertellen we van die kronkel in de bocht van de weg van de inwoners van Pieravon. Ze zegt dat haar grootvader, haar vader en zij er altijd gewoon

doorheen gelopen hebben. "Dat 'privé-gedoe' is allemaal illegaal". "Een pest", noemt zij het, "al die nieuwbakken eigenaars die zich de publieke wegen toe eigenen. Ik kan er een lied van zingen", zegt ze. Tot kalmte gekomen vraag ik haar of zij om de regen van gisteren gebeden heeft, want zij is erg begaan met de agrarische kant van het land. Misschien wil ze eens bidden of ik de loterij zou kunnen winnen? "Nee", zegt ze, "ik bid niet meer, maar ik heb

getelefoneerd met Frédérique!" "Frédérique?", vraag ik "Ja, ja Frédérique Mistral, de grote Provençaalse dichter en schrijver...

en ik heb hem gevraagd om wat wind te sturen zodat de regen weer verdreven zal worden. En zoals je ziet heeft hij geantwoord!” Jammer dat zij niet weet met wie je moet telefoneren in verband met de loterij, anders viel er wel wat te regelen.

Samen kijken we naar de top van de Mont Ventoux, die majestueus in het verlengde ligt van het woonhuis van Madame. “Kijk”, zeg ik, “er ligt sneeuw op de top”. Zij zegt: “dat heb ik nog nooit meegemaakt, sneeuw op de top in mei en ik woon hier toch ook al een paar jaar!” We gaan snel naar de caravan om door een paar glazen wijn weer op temperatuur te komen. Sneeuw op de top in mei, publieke wegen ingepikt, waar moet het met dit land naar toe?

Wederom de Tour de France

Alphonse zegt dat het hem opvalt dat de Tour in het Duits vrouwelijk is: ‘Die Tour de France’, terwijl hij in het Frans juist mannelijk is: ‘Le Tour de France’. Wat het ook is, het is waanzin! Het dorp begint als een magneet mensen aan te trekken. Twee dagen voordat de Tour ons bereikt is alles ‘complet’. Het aantal campingscars en motorhomes, dat zich door het dorp perst, is ontelbaar. Er hangt wederom die vrolijke chaotische spanning tussen de platanen. Waar normaliter ’s avonds slechts enkele tientallen mensen flaneren lopen er nu honderden.

21 Juli. Vanaf een uur of negen is het dorp afgesloten van de wereld. Niemand kan er meer door. In de afgelopen dagen zijn zo’n 350.000 mensen de Mont Ventoux opgetrokken. ‘John de fietser’ is nog even naar boven gefietst en zegt bij terugkomst dat hij nog nooit zoveel campingscars bij elkaar heeft gezien. Er zit toch wel veel geld onder de mensen. Ook de handel laat zich van zijn beste kant zien. Nabij het VIP-dorp dat op het kermisplein is ingericht, stopt een vrachtwagen van een van de grootste en duurste rijwielfabrikanten van Amerika en geeft veertig Amerikaanse dealers een superdure fiets

cadeau, waarmee zij dan vervolgens de Mont Ventoux op kunnen fietsen. Wij verschalken een plaatsje op het terras van ‘le Barbu’ en zien zo duizenden mensen voorbij trekken met hun kinderstoeltjes, koelboxen en klapstoeltjes. Een enkeling heeft vlaggetjes van zijn geboorteland op z’n pet gestoken. Er loopt er zelfs een rond die alleen gekleed is in een Britse vlag. Om elf uur ’s ochtends zitten er al mensen op hun stoeltjes langs de weg om zo toch maar zeker te zijn van een plaatsje. De Tour wordt pas omstreeks 15.00 uur in Bédoin

verwacht, zo heeft Ms. Dieu, voorzitter van de lokale fietsclub, me verzekerd. Hij heeft telefonisch persoonlijk met Dekker het etappeschema doorgenomen en het daarna voor mij op papier gezet, zegt hij cynisch. Sarrians: 14 uur 39, Aubignan 14 uur 47, Caromb: 14 uur 57, Modène: 15.00 uur, St.Pierre de Vasols: 15 uur 02 en Bédoin 15 uur 09. De top van de Mont Ventoux exact 21,3 kilometer verder om 16 uur 10. Als wij om een uur of halfdrie onze lunch gebruiken, staan de mensen al drie rijen dik voor het in tourkringen bekende café Relais du Ventoux.

Bédoin krijgt de Tour steeds gemakkelijk toegewezen. Andere plaatsen moeten dokken om door de Tour aangedaan te worden. Maar zij hebben de Mont Ventoux niet. Er gaan geruchten dat de tour volgend jaar weer door Bédoin komt.

Het feit dat de grote windberg in deze gemeente ligt heeft de naam van het dorp gegrift in ieder wielrennershoofd. Een keer de Mont Ventoux doen schijnt op elk wielrennersverlanglijstje te staan. Bekend is het

verhaal van een drietal Belgische broers, die dit door tijdgebrek niet voor elkaar kregen. Op het sterfbed van een van de drie, moesten de andere twee broers hem beloven dat ze hem alsnog, weliswaar in een automobiel, naar de top zouden brengen. Bij het café Relais du Ventoux, hebben ze de auto met het lijk op de achterbank, even op het schoolplein geparkeerd en zijn in 't café een neut gaan drinken alvorens hun belofte in te lossen. Ietsje terug ligt het café de l'Observatoire. Hier zo zeggen de verhalen heeft Tommy Simpson nog snel twee cognacjes achterover geslagen, voordat hij aan de fatale beklimming begon. Nu staan ook daar, drie rijen dik, de mensen te juichen voor Nestlé water, grootmoeders koffie en Intersport!

22 Juli. Om tien uur 's ochtends verzamelt zich een klein groepje willekeurige fietsers onder leiding van onze onvolprezen grote roerganger en voorzitter van de lokale wielclub, Ms. Dieu, bij het Chalet Renard. Dit is halverwege de weg naar de top en een begrip bij alle cyclisten. Aldaar arriveert ook de dochter van Simpson samen met een Vlaams-Belgische minister met de ongelofelijke naam Patrick de Wael! Het is vandaag 35 jaar geleden dat haar vader zo'n 3 kilometer verderop omkiepte en overleed. Zij was vier jaar en haar broertje was nog jonger. Haar moeder is later opnieuw getrouwd met een ex-ploegmaat van haar vader en naar Engeland verhuisd. Zij is Belgische gebleven en dus goed aanspreekbaar voor een paar van mijn Hollandse camping vrienden in 't groepje van Ms. Dieu. Ze valt op door haar vriendelijkheid en ingetogenheid. De Vlaamse minister bestijgt een fiets, want de pers is ook aanwezig. Onze 'Mèrt' moet hem af en toe een duwtje in de rug geven want op eigen kracht haalt hij het niet. Behalve als de fototoestellen klikken. Bij het monument aangekomen beklagt zij zich over het

item uit. Na 35 jaar niet alleen dood maar ook doodgezwegen!

voorbij trekken. Af en toe krijg je een pet tegen je hoofd of een ander, nog nuttelozer prul, maar veel kans om het te pakken te krijgen heb je niet. De kinderen en ook hun ouders, buitelen om je heen en halen de gevaarlijkste kapriolen uit om in het bezit te komen van deze nutteloze rotzooi. De renners houden zich niet aan het schema. Ze

door mijn toestel boven de menigte uit te steken, maar ik blijf in mijn eigen schouderband hangen, foto mislukt! Na enige minuten zwelt het geluid weer aan: er komt een volgploeg van zo'n man of tien, waaronder de vermaledijde Amerikaan Armstrong. Opeens zie je veel Stars en Stripes wapperen. De Fransen zijn niet zo enthousiast. Ze vergelijken Armstrong al met Schumacher van de Formule 1. Wat je ook doet hij wint toch altijd. Naast mij verzucht een Fransman: "wat een geluk dat deze geen

feit dat voor de 'stele' een aantal trappen ontbreken. Nu moet je de berm opklauteren voordat je bij het monument komt. Gisteren tijdens de tourreportages is met geen woord over Simpson gerept, ondanks het feit dat de hele karavaan er langs komt op de weg naar de top. Ze laten wel een renner zien die een wijngaard inrijdt om z'n behoefte te doen. Dus niets menselijks is ons vreemd. Maar over Simpson: geen woord! 'Doping' is als

Onze 'Mèrt' voelt, als politiek dier (hij zit zwaar in de gemeentepolitiek!) de nieuwswaarde en maakt haar attent op de aanwezige pers. Die trappen zullen er dus wel komen. Bij de receptie na afloop, krijgt iedereen die deelgenomen heeft aan de klim een fles wijn aangeboden. Op het etiket prijkt de naam 'Simpsonwijn'.

Terug naar 21 Juli. Wij staan nog altijd tegenover het café de l'Observatoire en laten de reclame en andere ongein aan ons

hebben vandaag blijkbaar niet zo'n zin om hard te rijden want ze liggen ongeveer een uur achter op het schema. Het kan ook zijn dat Ms. Dieu nog in wintertijd leeft. Even na vier uur begint iedereen te juichen en te duwen en dringen de massa's de weg op tussen de platanen vandaan. Daar komt ie door de bocht, een eenzame topman: Virenque, een Fransman! Hij ligt 7 minuten voor op Frankrijks meest gevreesde nationale bedreiging: Armstrong. De meute is waanzinnig. Ik probeer een foto te maken

broer heeft!” Ik kan nu wel mijn fototoestel afdrukken, maar een Duitser voor me stoot me aan, dus die foto zal ook wel mislukt zijn.

Na een minuut of vijf begint weer iedereen te schreeuwen en te dringen. Daar komt het peloton. In luttele seconden is het voorbij. Ik heb mijn toestel opnieuw in gesteld en nu lukt het mij om over de hoofden van de toeschouwers heen een foto “te trekken”, zoals onze zuiderburen dat zo mooi kunnen zeggen.

Dan spat het dorp als een zeepbel uit elkaar. De bezemwagen verlaat het dorp amper en het lijkt wel of de dammen breken. Duizenden mensen zetten het tegelijkertijd op een lopen. Op alle uitvalswegen lopen mensen te zeulen met dezelfde kinderen, klapstoeltjes en koelboxen. Allemaal terug naar hun geparkeerde automobielen die staan te bakken in de felle zon. Het is benauwd warm en de zon steekt. Te horen aan de frequentie waarmee de ‘Sappeurs et Pompiers’ uitrukken vallen er veel mensen van hun stokje door de hitte.

Een enkele optimist wil zo maar even tegen de stroom in rijden. Als dan een tegenligger komt staat alles muurvast. Het duurt tot tien uur ’s avonds, voordat deze gordiaanse knoop ontrafeld is. Tot een uur ’s nachts blijven de campingcars langs rijden.

23 Juli. Vergeefs zoek ik in de lokale kranten naar een berichtje over de kleine plechtigheid bij het monument van Simpson. ‘De Mèrt’, die vanochtend vertrokken is heeft me dat gevraagd. Wel een fotootje van het overhandigen van de naar Simpson genoemde wijn, terwijl hij toch liever cognac dronk, heb ik begrepen. In de Vlaamse kranten staat wel een foto van minister Dewael. Zwoegend op z’n fiets met naast hem de dochter van Simpson, bereikt hij de top. Hij doet er ongeveer drie keer zo lang over als de tourrenners. Maar het oogt natuurlijk goed voor de electorale bedoelingen die er ongetwijfeld mee gemoeid zijn.

Weer geen woord over Simpson zelf. De Fransen willen er niets over horen, immers de prestatie van Virenque is eigenlijk onmogelijk, zoals hij Armstrong achter zich heeft weten te houden. Hij kan dat alleen maar gedaan hebben met behulp van doping volgens de connaisseurs. Opeens komt Ms. Dieu op me af en feliciteert me. Ik kijk verbaasd en vraag waarmee dan wel? “Met de ritzege van die Hollander... Bogarde, Bogeert of zoiets... als ’t maar niet die Armstrong is”, mompelt hij er achteraan. Het wielrennen beheerst hier nog alle gedachten tot en met zondag. Dan hebben de zielen rust.

Onze ‘Camping Cat’.

Iedere camping kent dit verschijnsel. Een vrouw van middelbare leeftijd, het gesettelde type, kunstenares of wil daar voor doorgaan. Duidelijk uitgekeken op haar partner. Ze blijven steeds maar weer naar de camping komen, alwaar ze proberen de schade in te halen. Ons exemplaar is werkelijk uniek. Ze denkt dat haar charme in een bepaald soort botheid ligt, die zij zich permitteert: ‘ze is toch immers kunstenares!’ Ze behandelt haar partner op een opvallend minderwaardige manier en vertroetelt daarentegen twee hondjes als surrogaat. Deze twee hondjes zijn uiterst slecht opgevoed en brengen iedereen tot wanhoop door hun onophoudelijk gekef. Haar gedrag is zo opvallend dat zelfs de Franse campinggasten zich er aan ergeren.

Maar in de loop van de jaren is die ergernis veranderd in amusement en iedereen doet haar gedrag af als lachwekkend. Men amuseert zich ten koste van de persoon, ze wordt de bliksemafleider en is altijd goed voor een grap of een opmerking. Als je maar niet naast haar hoeft te zitten bij feesten en partijen.

Het kunstenaarsechtpaar: (v.l.n.r.) The camping cat, haar man Harm met 't harpje en de directrice in een woeste dans!

Je zult zeggen: 'is dat eigenlijk niet een beetje zielig?' Eigenlijk wel natuurlijk, maar als je telkenjare steeds maar weer laat blijken dat je een verschrikkelijk dikke plank voor je kop hebt, dan houdt de zieligheid een keer op. Elk dorp heeft z'n dorpsgek en die wordt als zodanig geaccepteerd en op een camping is het niet anders.

De zweem van zieligheid viel voor mij een paar jaar geleden reeds weg, toen ze met een niets vermoedende vrouw, die besloten had géén foto's meer te maken, maar dat wat ze mooi vond zelf te tekenen op haar eigen amateuristische wijze, de vloer aanveegde over de kwaliteit van het tekenwerk. Het arme mens werd zo getraumatiseerd door de kritiek, onderbouwd met enige jaren kunstacademie waaraan dan de autoriteit ontleend zou mogen worden, dat ze een paar dagen lang verdwaasd rondgelopen heeft, verbouwereerd door zoveel botheid!

Voor de camping in z'n totaliteit kwam dat moment enige tijd later. Ze presteerde het om onder het toezicht oog van een ieder en ook nog onder de ogen van de eigen vrouw, een Franse campinggast te versieren. Het interessante is dat het slachtoffer, aanvankelijk weinig verzet biedt. Je wilt natuurlijk niet onfatsoenlijk zijn, een beetje galant misschien, maar na enige tijd kom je die kwelgeest niet meer kwijt, wil je ze ook niet meer kwijt als de hormonen gaan opspelen. Al die aandacht die je krijgt vinden mannen natuurlijk aanvankelijk prachtig, ze zijn de ideale prooi voor onze 'camping-cat'.

Bij mij heeft ze geen schijn van kans. Een aantal jaren geleden heb ik haar al duidelijk gemaakt dat ik niet van die flauwe kul gediend ben. Toen ik ook nog mijn afschuw liet

blijken over haar schilderijen, waarvan ze me de foto's opdrong, was het met de relatie gedaan. Ze nam afscheid met een kattig: "maar het verkoopt wel!" Sederdien suddert het voort met een enkel "goedendag" op afstand of zelfs een duidelijk negeren van haar kant, waar ik alleen maar gelukkig mee kan zijn. Dit jaar is haar populariteit al helemaal tot het nulpunt gedaald. Oorzaak zijn de hondjes. Je zult toch met je tentje naast zo'n roedel staan en steeds getraakteerd worden op oorverdovend gekef. De campingleiding heeft haar om deze reden naar het einde van het campingterrein 'gepromoveerd', wat natuurlijk het uitzicht niet verbeterde en dat is een deuk in de voedingsbodem voor haar kunstzinnige inspiraties. De

vrijgekomen plaats werd toegewezen aan 'Jos Belge' en dat leidde tot een aanvaring met onze 'camping-cat'. Haar rechten zijn aangetast! Ze eist haar plaats op en bijna is er sprake van een nieuw Belgisch-Hollands grensconflict waarbij 1848 verbleekt. Zoals toen houdt ook nu onze 'Jos Belge' stand. Hij wordt wel een beetje boos en dat is in zestien jaar nog nooit vertoond!

Dit jaar schijnt het slachtoffer een Hollandse man te zijn. Hij is nota bene de buur van 'Jos Belge'. Zijn vrouw beoefent de kunst van de 'droge humor' op zo'n wijze dat je, als je bijkomt van een lachsalvo, een glas bier nodig hebt. Die twee zijn duidelijk een combinatie die niet stuk kan. De avances van onze 'camping-cat' gingen duidelijk in de richting van deze buurman Kees, die door zijn vrouw stevast aangeduid wordt met 'de Mèrt'. De vaste campinggasten kunnen het verhaal al voorspellen, dus hebben ze 'de Mèrt' toch maar eventjes, netjes en beschaafd, op de hoogte gebracht van de bedoelingen van deze femme fatale. 'De Mèrt' is het type conrector met managerskwaliteiten, hij is heel efficiënt. Onder het motto: 'de aanval is de beste verdediging', wordt een strategie uitgedacht onder de dramatische naam: operatie 'Peyton Place met Kees'.

Deel 1 van 'Peyton Place met Kees' speelt zich af aan het begin van een door de camping georganiseerde maaltijd. Het toneel wordt gevormd door de cour voor de boerderij waar tafeltjes netjes opgesteld staan in een U-vorm. Uiteraard slepen 'Ms. Météo' en 'Pépé en Mémé' al anderhalf uur van tevoren met hun stoelen en borden om zeker te zijn van een goede plek. Wij doen het wat lacherig af maar als we ons realiseren dat we in géén geval naast

onze 'camping-cat' willen zitten, om zo de hele avond de kwellung van semi-intellectuele opmerkingen gepaard aan domme smakeloze aandachtvragerij, te moeten ondergaan, barricaderen we, geholpen door een groot aantal Belgische familieleden, een volle tafel. De opzet lukt en onze 'camping-cat' zit tussen de Fransen en dat schiet natuurlijk, vanwege de taal, niet bijster op.

Deel 2 van "Peyton Place met Kees" speelt zich af na ettelijke glazen kir als apéritief en het voorgerecht waarbij volop rode wijn. Het wachten op de paella duurt enige tijd en dat leidt bij onze 'camping-cat' tot typisch appetentie gedrag. Net als bij de echte tijgers, constateren wij enige loopsheid. Ze staat op en dreutelt wat over het terrein. De hondjes moeten nog gevoerd en de route loopt altijd, toevallig, langs de tafel waar Kees 'de Mèrt' zit. Het duurt haar duidelijk te lang en daarmee doet ze geen recht aan datgene waarvoor zo'n avond bedoeld is: lang samen aan tafel zitten. Heel strategisch focust ze haar aandacht op de naast Kees zittende Belg, maar dat is slechts schone schijn. Aan onze tafel worden reeds weddenschappen afgesloten over het tijdstip waarop ze zal toeslaan. Als een volleerd jager laat Kees het roofdier op zich afkomen. Het roofdier is prooi geworden maar is zich daar nog niet van bewust.

De vrouw van Kees komt telkens als zich belangrijke ontwikkelingen in deze affaire voordoen, verslag uitbrengen van de vorderingen. De manier waarop ze dit doet, draagt natuurlijk bij tot een enorme feeststemming met constante lachsalvo's.

Deel 3 van "Peyton Place met Kees", is gesitueerd na de verorbering van het dessert. De kok annex diskjockey levert een compleet programma. De muziek wordt een stuk harder gezet. Dansen is voor ons roofdier als onderdeel van de balts zeer belangrijk. Hoewel ze

volgens insiders absoluut niet dansen kan. Je bent kunstenaar en dan moet je natuurlijk opvallen door spasticiteit en ongecontroleerde bewegingen op de dansvloer. Er treedt een onverwachte ontwikkeling op. Kees neemt opeens het initiatief, grijpt haar vast en sleurt haar naar de dansvloer. Zijn manier van dansen is nog veel primitiever dan verwacht. Zijn uithoudingsvermogen is ook zoveel groter. Vind je het gek? Hij fietst elke dag twee keer de "grote Windberg" op en af. Als bij toverslag trekt er veel meer volk naar de dansvloer. Zelfs de wat oudere en bedaardere lieden, voor wie het allemaal niet meer zo hoeft, staan opeens driftig mee te bewegen, nieuwsgierig als ze zijn om te weten hoe het afloopt.

"Peyton Place met Kees" deel 4 heeft een open einde.

We zullen nooit weten wat voor vervolg deze geschiedenis zou hebben gehad. Ze wordt door haar man, die steeds zuurder staat toe te kijken aan de rand van de schuur, van de dansvloer geplukt. Een 'deus ex machina'. Het komt haar goed uit want ze vindt Kees veel te wild en dat vindt haar wederhelft nog veel meer. Ze verdwijnen allebei zomaar in het donker. De kat likt haar wonden. De tijger trekt zich terug, hevig geschrokken, omdat de prooi ineens veel groter en sterker leek. Tijgers plegen hiervan te leren, maar deze?

Zoals gewoonlijk leidt het malle gedrag van derden tot een heel genoeglijke avond, iedereen heeft zich nu eens niet geërgerd maar geamuseerd. Het minutieuze verslag in de gortdroge humoristische stijl van onze verslaggeefster ter plaatse tevens eega van de vermeende prooi, is daar niet in het minst debet aan.

Als het feest om twaalf uur is afgelopen, trekt Kees zijn doorweekte T-shirt recht en zegt: "plan geslaagd, ik ga nog even een whisky'tje drinken". Tegen zijn fietskompanen zegt hij: "Morgen zeven uur weer op de fiets!" En zo hoort dat ook.

Ms. George.

Hij is de laatste jaren een fenomeen geworden op onze camping. Deze gewezen hoofdcommissaris van de bereden politie te Parijs. Hij reed voorop, vóór de vele groten der aarde, zoals Kosygin, Brezjnev, Kennedy, Nixon en Adenauer. Ze kwamen niet van hun plaats als hij niet het teken gaf. Zijn chefs waren de Gaulle, Giscard d'Estaing en Mitterand. Vooral de Gaulle maakte onuitwisbare indruk, zo vertelt hij. Deze grote president vertrok nooit een spier, géén glimlach, niets! Maar als hij dan boven aan de vliegtuigtrap stond, draaide hij zich langzaam om en salueerde uitdrukkelijk. "Prachtig, prachtig", vindt Ms. George.

Ms. George zelf kun je ook een opvallend type noemen. Fors en ontzaglijk dik. Ik vraag me altijd af of ze voor hem een speciale motor hebben gehad. Of is de dikte ontstaan nadat hij gepensioneerd is? Zijn vrouw daarentegen is een statige blonde verschijning, helemaal niet zoals je je zou kunnen voorstellen wanneer je hem ziet en er een vrouw bij moet denken. Hij doet mij qua uiterlijk een beetje denken aan het geslacht der Louizen. Elke Louis had een peervormig uiterlijk, mensen dreven daar de spot mee zoals blijkt uit een prent in een van mijn voormalige geschiedenisboeken.

Ms. George staat dicht bij de schepper. Hij zegt altijd: “Jezus... dat is familie van mij, dat is mijn schoonbroer.”

Eerst snapte ik dat niet, maar toen hij vertelde dat zijn zus ingetreden is viel het kwartje. Hij heeft één dochter. Eenmaal ‘flic’ altijd ‘flic’, zij is ook luitenant bij de politie. En als je hem moet geloven staat ze stevig in haar schoenen. Met beide handen maakt hij een beweging die duiden op een mooi figuurtje en hij zegt dat menige agent in opleiding dacht: “dat varkentje wassen we wel even! Maar ze hoefden haar maar aan te raken en...” en hij maakt het bekende handgebaar en laat een fwiet-geluidje horen, ten teken dat ze sneller gevloerd waren dan ze zich hadden kunnen voorstellen.

Waarmee is zijn dochter getrouwd? Natuurlijk met een motoragent. Het blijft allemaal in de familie. Ik vraag me af of dat in Nederland ook voorkomt, dat de kinderen van agenten en politiemensen altijd maar weer hun vaders vak kiezen.

Hij rijdt ook nog steeds in een auto met een ‘flic-nummer’. In Frankrijk zijn auto’s van agenten herkenbaar

aan het nummerbord. Op de vraag of dat na zijn pensioen niet verandert, antwoordt hij ontkennend. “Het grote voordeel is”, zegt hij, “als er controle is springen ze meteen in de houding en laten je onmiddellijk doorrijden, of je nu gedronken hebt of niet!”. Ms. George houdt zich namelijk strikt aan de Franse regels: met niet meer dan één fles wijn achter het stuur!

Normaal komt Ms. George exact 1 augustus. Op 1 augustus loopt Parijs leeg. Driehonderd kilometer file op de autoroute du Soleil zijn geen uitzondering. In augustus hoef je niet naar Parijs te gaan want het is leeg, niets te doen! Daarom hebben wij hem ook pas betrekkelijk laat wat beter leren kennen. Ons landelijk vastgelegde vakantieschema, zat ons weer eens een aantal jaren dwars. Nu echter staat Ms. George plotseling anderhalve week eerder dan gepland voor de caravan. Z’n vrouw krijgt pas per 1 augustus vrij, maar er moest nog het een en ander opgeknapt worden aan de caravan, vandaar. ‘Ms. Météo’ leeft meteen op: de onbestorven weduwnaar wordt

liefdevol opgenomen aan de tafel van zijn vrouw 'la Générale'. Deze ervaring heeft alles te maken met het feit dat Ms. George water haat. Reeds de eerste dag laat hij dat duidelijk blijken: om tien uur 's ochtends zitten ze getweën op het bankje voor de boerderij te genieten van ettelijke Leffes. De glasbak wordt voller en voller. Dit ritueel herhaalt zich elke ochtend en middag. Ik meen me te herinneren dat Ms. George enkele jaren geleden een hartaanval heeft gehad. "Maar", zo meent 'Ms. Météo', "hij moet het verdriet wegspoelen dat ontstaat door het gemis aan zijn wederhelft. Onze 'camping-cat' is helemaal geen partij voor hem. Zij heeft helemaal niet in de gaten dat ze voor de gek gehouden wordt als hij haar overtuigt van het feit dat het water hier slecht is. De volgende dag loopt ze met flessen water te sjouwen.

De grootste verrassing komt wanneer blijkt dat hij zéér culinair aangelegd is. Men roemt bijvoorbeeld zijn soepen. Hij nodigt ons uit voor een maaltijdje: ik rol anderhalf uur later van mijn stoel en kan geen poeh meer zeggen. En dat op een tweepits gaskomfoortje in die hete voortent. "Maar Ms. George, waar heb je dat dan geleerd?", is natuurlijk de volgende vraag. En dan volgt een smakelijk verhaal. Oorspronkelijk was hij kok. Hij was kok in het leger. De compagnie ging op oefening: 100 kilometer lopen en bivakkeren.

"*Mon Lieutenant*" zei George, "geef mij vier man, een vrachtwagen en 50 kilometer minder te marcheren, dan kook ik voor de hele club een buitengewone maaltijd".

"Maar George je hebt je voorgeschreven voorraden en daar moet je het mee doen, het mag geen cent meer kosten!"

"Geen probleem, *mon Lieutenant*, het zal voortreffelijk smaken en geen cent extra kosten!"

Nou daar had de luitenant wel oren naar, want hij wist wat Ms. George kon klaarspelen. Uiteraard mocht hij vóór de compagnie uit om het zaakje te organiseren. De boer naast het oefenterrein, wilde best wel 100 liter matige rode wijn ruilen tegen 50 liter zelfgestookte calvados. En voor de aardappelen kon hij wel een varken missen. Had de boer ook slagroom: géén probleem ook dat was ruilwaar. In het bos heeft Ms. George wilde aardbeien gezien en hij stuurt zijn 4 man het bos in om ze te plukken.

Op de avond van het eten komt opeens de kolonel letterlijk uit de lucht vallen met zijn helikoptertje: controle!

"Wat is dit hier? Het lijkt wel een Parijs restaurant! Wie betaalt dat allemaal?" Maar Ms. George weet de kolonel te overtuigen dat hij dat door ruilhandel verkregen heeft en dat schijnt toegestaan te zijn.

"Goed", zegt de kolonel, "zeg tegen het hoofdkwartier en mijn piloot dat ik hier eet!"

De maaltijd wordt afgesloten met aardbeien met slagroom, en dat is het 'non plus ultra' naar Franse begrippen. De kolonel, vooral duidelijk onder de indruk van de calvados, wankelt op Ms. George af en vraagt: "Wil jij sergeant worden?"

"Maar natuurlijk, *mon Colonel*"

"Morgen ben jij sergeant, maar je meldt je wel bij de officiersmess!"

"Maar natuurlijk, *mon Colonel*", en Ms. George is gelukkig dat hij die 50 kilometer ook niet meer hoeft te lopen. In de officiersmess heeft hij 5 jaar gekookt en toen heeft het dankbare leger hem de baan als motoragent bezorgd alwaar hij het tot commissaris geschopt heeft.

“Maar morgen is het 1 augustus! “, zegt ‘Ms. Météo’. Ms. Alphonse zegt: “nu gaat de president het roer weer overnemen. De vrouw van Ms. George komt morgen met de TGV in Avignon aan en hij gaat haar halen”.

Later spreken die twee af om morgen een grap uit te halen en haar op gepaste wijze te ontvangen.

De volgende ochtend, als Ms. George reeds op weg is naar Avignon, leggen zij ‘n rode loper uit en spannen een kniplint over het pad dat naar de caravan van Ms. George loopt. Parasols met ballonnen verhogen de feestvreugde. Als dan om 11 uur de auto het terrein oprijdt, trommelt ‘Ms. Météo’ op een krukje en staat Ms. Alphonse in de houding met een pet op. Ze wordt naar het lint geleid en met de aangeboden schaar knipt ze netjes het lint door. Ze geeft zoals het hoort een stukje aan haar begeleiders. Je kunt zien dat ze dat vaker gedaan heeft. Dan wordt er hartelijk gelachen, handen geschud en gezoend en dan is de plechtigheid voorbij. Nu kan het nieuwe regime een aanvang nemen.

Een half uur later zitten ‘Ms. Météo’ en Ms. George alweer op het bankje met enkele flesjes Leffe voor zich. Geen enkel regime kan deze trotse mannen ervan weerhouden om te apéritieven. De spirituele waardes van Frankrijk moeten hoog gehouden worden en mogen niet onderdrukt. Een Franse man wijkt niet, nooit!

La Poste

In mijn hemdsmouwen loop ik het plaatselijke postkantoorje binnen. Ik heb gelezen in de wekelijkse postzegelrubriek van de plaatselijke courant dat *La Poste* nieuwe zegels uitbrengt met als motief ‘Jazz’. Alle groten van de jazz vereeuwigd op een goudkleurig velletje met toeslag voor het Rode Kruis. Als ik binnenkom staan er slechts twee mensen voor het loket. En dat op marktdag! Gelukkie. Dat wil niet zeggen dat het vlot gaat, want het ouwetje voor me wil van alles en ik moet mijzelf voorhouden dat ik vakantie heb, tijd zat dus. Ik kijk een beetje in het rond en verwonder me dat een dorpje als dit, bloot aan de haak misschien 1500 inwoners, er toch zo’n postkantoor op na houdt. Ik zie een affiche waarop de jazz-zegels worden aangeprezen en er staat bij dat je ook een CD kunt krijgen waarop dezelfde artiesten staan. Mijn tweede zwak na postzegels zijn Cd’s. Als ik eindelijk aan de beurt ben, er staat inmiddels ‘n rij van zo’n man of vijf achter me, vraag ik eerst het velletje en dan of ik die CD ook kan krijgen. De vriendelijke juffrouw kijkt verbaasd... ze moet

dat even vragen aan de chef. Achter mij een rij van acht man! De chef komt en zegt dat dat besteld moet worden in Parijs. Maar dat zullen wij wel voor u doen, geef maar even uw telefoonnummer. “Maar monsieur ik zit op een camping!” “Nog lang? Langer dan een weekje? Geen probleem we brengen u op de hoogte, geef maar het adres van de camping”. Achter mij een rij van tien. “Wilt u een velletje gestempeld misschien, u bent toch filatelist nietwaar?” Als dat zou kunnen, en ze stempelt een velletje voorbeeldig. Achter mij een rij van twaalf. Als ik klaar ben zegt die lieve juffrouw en ook alle Fransen die in de rij staan vriendelijk bonjour. Een weekje later krijg ik een bruine dienst-enveloppe van *La Poste*: ik kan mijn bestelling afhalen. ’s Avonds zit ik bij de klanken van Grapelli’s gitaar te genieten van een glas wijn. Waarin een land toch allemaal groots kan zijn?

Gezamenlijk eten. V.l.n.r. Jan ‘de Wit’, (2002)

Maarten met Dobber op bezoek (2002).

Margaret met Rifo, Jos en Lea (2002).

Het Jaar van de Geit

(2003)

Zo Kan het Ook!

Het vertrek voor ons jaarlijkse voorjaarsbezoek aan Zuid-Frankrijk verliep voorspoedig. We prefereren sinds jaar en dag om 's nachts te rijden. Vooral in Frankrijk krijg je in mijn auto dan dat onbeschrijfelijke gevoel van weidsheid. Ongestoord honderden kilometers rijden, zittend in een comfortabele auto is iets geweldigs. In Nederland zit je tegenwoordig altijd in het spitsuur, ongeacht of je nu overdag of 's nachts rijdt: geen lol meer aan. Luxemburg zonder enig probleem, verbazing over de nog steeds lage dieselprijzen. Verenigd Europa, maar ik heb de indruk dat wij er toch wel hevig voor moeten bloeden. Nog even genoten van de laatste Europese kop koffie en nog wat sigaren gekocht tegen voorhistorische prijzen en we zeilen Frankrijk in. Metz, Nancy, geen probleem. Dan opeens achter Nancy, bij het vertrek van een parkeerplaats, begint de contactsleutel tegen te strubbelen. Hij mikt en blokt en wil niet doordraaien. Na enige dwang krijg ik de auto toch gestart en we rijden weer zoemend door het landschap dat gehuld is in duisternis. Het is zelfs mogelijk om enige tijd groot licht te voeren, kom daar nog maar eens om in Nederland.

Dan, bij het Isodrome achter Lyon, bikt de sleutel weer en wil niet in de juiste stand. Enige dwang en gevloek doet wonderen. Er was al enige irritatie vanwege het feit dat de prijs van een kopje thee, en dat betekende in dit geval dat jezelf vanuit een flauw warme pot het water in een kopje moest gieten en daar zelf een zakje in mocht mieteren, 2 euro 20 bedroeg. Vijf gulden voor een kop bocht, dit gaat te ver! Nooit meer Isodrome, al blinkt het 'marmoor' nog zo schoon.

Plotseling slaan alle meters op tilt en begint het alarm te loeien. Margaret schrikt hevig en stuurt de auto automatisch de vluchtstrook op. De motor slaat af en dat is ernstig voor een diesel: het is bekend dat zelfs zonder elektrisch zo'n diesel door blijft draaien. Hier is niets meer te redden. Het is inmiddels 7 uur in de ochtend en we besluiten, vanwege de met prehistorisch geraas langs ons heen razende vrachtwagens, de vluchtstrook te verlaten en achter de bermbeveiliging te gaan staan. Het is Siberisch koud, er blaast een ijskoude wind vanaf de Alpen dit deel van de Drôme in. Ik bel met mijn GSM het steunpunt van de ANWB. Een vriendelijke juffrouw in perfect Nederlands zegt mij de politie te bellen. Ik bel de politie: zij zeggen mij dat ik de autowegpolitie moet bellen. De autowegpolitie zegt dat ik een praatpaal moet zoeken. Ik zeg hem dat ik er geen zie. Hij zegt mij dat er een moet staan, maar ik sta natuurlijk bij kilometer 32,5 precies tussen twee palen in. Enige tijd later en na een wandeling van 500 meter krijg ik weer

In beter tijden
dezelfde man aan de lijn, die zegt dat hij mij nu kan traceren en zal zorgen voor een opsleepdienst, het kan drie kwartier duren, alles moet zijn juiste volgorde hebben, ook in Frankrijk.

Na een halfuur duikt opeens een stokoude opsleepwagen uit de nevelen op. Er stapt een klein manneke uit die vraagt naar de oorzaak van de klachten. Hij ruikt een uur in de wind naar aftershave. Maar als hij in de wind gaat staan begrijp ik zijn pogingen om hiermede een ongelofelijke orale rioolstank weg te nemen. Als ik hem in mijn gebrekkig technische Frans uitleg: de sleutel, het alarm, de meters, zegt hij: “dit is elektrisch, daar kan ik niet mee helpen: ik ken een garage die specialist is in elektrisch, ik zal met hem telefoneren”. Mijn Mercedes wordt op de wrakkige opsleeptruck geladen, maar ja die rijdt wel! Het mannetje beweegt het veel te grote stuur met veel geweld, er was bij de aankoop duidelijk nog geen stuurbevestiging in de aanbieding. Bij elke bocht ‘dubbelklutsjt’ hij dat het een lieve lust is en trekt de dieselmotor zich steunend en kreunend de bocht door of de heuvel op. We verlaten de autoroute du soleil door een onopvallend hek en gaan in de richting van een onbekend dorp. Als we bij de garage aankomen zoekt de sleper zijn weg door allerlei wrakken van auto’s, caravans en aanhangwagens met boten erop. Duidelijk een tussenstation op de weg to hell. Als je hier terechtkomt is er geen weg terug. Gelukkig neemt de garage met de elektrische specialist de telefoon op, hoewel enkele pogingen noodzakelijk waren om hem uit zijn diepe ochtendrust te wekken.

Ik besluit toch maar even de ANWB te bellen in Lyon. Ik krijg weer een alleraardigste juffrouw aan de lijn die mij zegt dat alles geregeld wordt. Ik krijg een dossiernummer en ze neemt het heft in handen ten aanzien van de *garagiste*. Deze wordt zo gedienstig als een knipmes, hij knikt en buigt en ‘ja’ en ‘zeker’ en ‘natuurlijk’ en geeft mij tenslotte de juffrouw weer die zegt dat alles geregeld wordt, ik hoef alleen maar het papier te tekenen en de reischek af te geven en het juiste bedrag in te vullen. Het afslepen alleen al kost 150 euro’s.

Dan gaan wij in dezelfde wrakkige opsleeptruck naar Saint Vallier. Hier ontfermt zich een enthousiaste jongeman, onvermoed eigenaar van een etablissement ter reparatie van vooral de elektrische onderdelen van auto’s en vervoermiddelen, over ons. Hij kijkt bedenkelijk, maar ik houd nog steeds hoop op een klein mankement, misschien een condensator of zoiets. Na een kwartiertje meten met een voltmeter, overigens een belevenis om een garagehouder met een voltmeter te zien stoeien, want dat is voor monteurs zoiets als chinees praten en verstaan, komt hij tot de conclusie dat de sleutel geblokkeerd heeft

en daardoor is de startmotor ontploft. Einde oefening, kostbaar verhaal, reparatie noodzakelijk, duurt zeker twee dagen vanwege de verkrijgbaarheid van de onderdelen. Bel maar Lyon, maar dat doet hij, want Lyon, ‘ANdoebeleVB’, dat kent hij, geen probleem!

Juffrouw Lyon zegt dat ze even tijd nodig hebben om te overleggen met hun technische staf – die juffrouw toch – maar ze zullen over een uurtje terugbellen voor verdere stappen. We besluiten dit mysterieuze dorp, waar naar toe het noodlot ons verslingert heeft, eens nader onder de loep te nemen, Het blijkt dromerig langs de woeste Rhône te liggen en biedt veel leuke mogelijkheden om even koffie te drinken. We lopen ook even langs een heuse VVV en krijgen gratis en voor niets vele folders met veel informatie. Ik

struikel natuurlijk over Hauterives en zijn *facteur* Cheval, de 19e-eeuwse postbode die genoeg hebbende van alle dagelijkse beslommeringen, het idee opvatte om zijn eigen paleis te bouwen en dat was begin van de twintigste eeuw. Nu is dit optrekje tot nationaal monument verklaard, officieel door de kunstraat in Frankrijk onder aanvoering van Malraux.

Palais Ideal du Facteur Cheval in Hauterives.

Als we terugkeren naar de garage verbaas ik me hoe deze jongeman dit bedrijf gaande houdt. Telkens als hij wil beginnen aan een reparatie waar zijn beide medewerkers qua niveau, duidelijk nog niet aan toe zijn, gaat de telefoon en tussen neus en lippen door beantwoordt hij de vragen van gestrande vakantiegangers, voorbijkomende geïnteresseerden en zwaar gesticulerende Franse autobezitters die informeren hoe het met hun *véhicule* staat. En daarbij ook nog de lieflijke juffrouw uit Lyon. Ik heb er alle vertrouwen in. De sleutel blijkt het probleem, die levering kan wel eens duren en dan zal er een huurauto moeten komen, volgens de voorschriften van mijn verzekeringen. Ik zeg hem dat hij zich de tijd moet gunnen en hij begrijpt wat ik bedoel: hij verklaart simpelweg aan de ‘*Lyonnaise*’ dat het verkrijgen van de sleutel langer gaat duren dan 48 uur en dus... ‘*La Lyonnaise*’ legt mij aan de telefoon uit dat zij een huurauto gaat zoeken en dat we maar even een wandelingetje moeten gaan maken. Over een halfuurtje belt ze terug.

De garagehouder heeft inmiddels de prijs van een startmotor weten te verlagen, door een gereviseerd model te benutten, maar de sleutel, ach de sleutel! Ik knik begrijpend en vraag me af hoe hier weg te komen met al die bagage, want je weet het: in ‘*my little tank*’ gaan 16 bakken bier, kun je nagaan hoeveel zakken met kleding, schoenen, handdoeken en ander goed bedoelde toestanden, die je hoogstwaarschijnlijk deze vakantie nooit zult dragen of benutten door mijn schattepoemel erin gestouwd zullen zijn.

We lopen de weg op en af, in stralende zonneschijn en halen wat water in drinkflesjes bij de lokale super. Maar dan heeft Lyon de garage al weten te bereiken, onze GSM begint namelijk, net als zijn bezitters, op te raken. We krijgen een huurauto, hij is af te halen in een dorp zo’n twintig kilometer verderop. Ik wil net vragen hoe ik daar kan komen, zegt zij al: “dan bestelt u een taxi, en de kosten kunt u later declareren”. Het is inmiddels kwart voor twaalf en dat betekent dat we de huurauto wel pas om twee uur kunnen ophalen, want hier is alles tussen twaalf en twee gesloten. Toch maar de taxi laten komen en deze brengt ons voor het lieve bedrag van 33 euro’s twintig kilometer verder op. We gaan in de

De Huurauto

schaduw van een muurtje zitten en voelen ons verloren. Dit zijn altijd de meest miserabele momenten in zo'n belevenis: het wachten. Het dorp heet Pont Isère, al vlug door ons om-benoemd tot 'Pont Misère'. Het bestaat uit een winkel, een raadhuis en een kerk en een ontzaglijk duur restaurant. Als enige attractie wordt op de borden vermeld dat het precies op de 45e breedtegraad ligt... nou en?

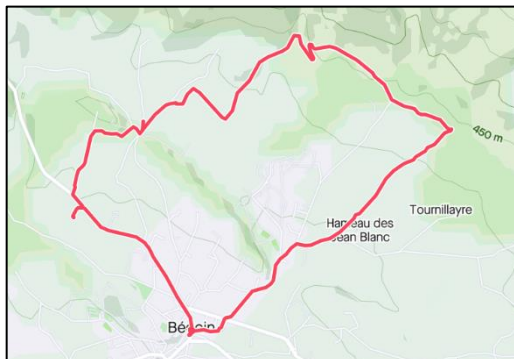
Om halftwee is de garage open en we vervoegen ons bij het bureau.

Weer wordt er met Lyon getelefoneerd en gefaxt. Een stapel formulieren ingevuld en dan mogen we wegrijden in een spiksplinternieuwe Peugeot 307, metallic blauw en met airconditioning. Terug naar Saint Vallier. We klappen de bank in en beginnen om te laden. Na een kwartiertje is de Peugeot tot de nok toe gevuld en een paar lege cannisters kunnen er niet meer bij. Die laten we dan maar achter.

We zwaaien vriendelijk goedendag en rijden richting eindbestemming. Een dodemansrit want de eentonigheid van de autoweg, gecombineerd met het tekort aan slaap levert draaiende ogen, starende blikken en enorme geeuwpartijen. Ik ben blij als we eindelijk de autoweg kunnen verlaten, de afwisseling houdt wakker.

Na nog een halfuurtje draaien we om vijf uur in de middag het kampeerterrein op. In ons hoofd nog maar een ding: slapen. We maken snel het bed op en gaan voor een uurtje plat. Daarna nog even wat eten in het dorp en dan om negen uur weer het bed in. De volgende ochtend worden we door de zon gewekt: het leven lacht ons weer toe. Soms moet je er wat voor over hebben...

Een Wandeling

Wandeling "twee hartjes".

kunnen in dit jaargetijde. De boeren hier, smeken weer om vocht, dat maar niet wil

Om aan de wandeldrift tegemoet te komen besluiten we de eerste middag die niet in beslag genomen wordt door tent opzetten, caravan poetsen en iedereen begroeten, te benutten om een wandeling te maken. Het wordt de wandeling 'één hartje' om er in te komen. Deze wandeling voert ons door de nabijheid van Bédoin, met excentrieke namen zoals Fond du Loupe, la Casal en belle Combe. Het weer nodigt uit om te wandelen. Het is een beetje bewolkt,

vandaag laat het zonnetje zich niet zien, moet

komen. Ik heb hier echter al sinds jaar en dag niets anders gehoord. De planten groeien toch wel. Langs de berm een keur aan bloemen. Margaret herkent natuurlijk meteen de tijm en rozemarijn. Slechts mijn neus brengt voor mij uitkomst, ze ruiken inderdaad zoals het bij deze kruiden past. De andere bloemenpracht is even raadselachtig voor mij als de hele mediterrane flora, ik weet er niets van, buiten *les coquelicots*, de klaprozen, die klappen er weer uit met hun fantastische

tere rode kleur. Deze wandelweg is al vele jaren het begin van de vakantie, om er in te komen. Even een steile klim, even puffen, even uit de stramme benen en de wereld ziet er weer heel anders uit.

Halverwege komen we langs de zandafgraving. Ik begin automatisch te zoeken naar stenen en aardlagen. Welk een krachtige rivier moet hier gestroomd hebben om zoveel pakketten met gekleurde aardlagen af te zetten, of waren het de gletsjers? Alle kleuren van de regenboog vind je hier in gekleurde zanden. Natuurlijk de oker voorop. Reeds vele duizenden jaren geleden groeven onze voorvaders hier omdat de kleur van de oker hen fascineerde. Welke duistere

ceremoniën stonden of vielen met het gebruik van deze kleurstof: een magische kleur. Maar wat zo opvallend is, is dat er nog veel meer fantastische kleuren voorkomen. Alleen de kleuren groen en blauw ontbreken, voor de rest kun je een kleurenpalet samenstellen. Bekend is dat de schilders van vroeger hier hun grondstoffen vandaan haalden om hun schilderijen te maken. Het uitzicht over de zandgroeve boeit mij altijd weer. Ik heb het nu toch al verscheidene keren gezien en toch steeds weer die hang naar aardlagen, ik kan het niet laten. Het had misschien toch geologie of paleontologie moeten zijn, maar ik zou ook dan slechts een ‘salongeoloog’ geworden zijn vanwege mijn gebrekkig vermogen om zaken te onthouden, ach je legt je erbij neer.

Als we de zandgroeve verlaten hebben worden we opgeschrikt door enkele harde knallen: de plaatselijke maffia is weer eens aan het oefenen op de schietbaan. Maar dit lijkt me geen normaal kaliber, het lijken wel mortiergranaten. Zeker iets zwaars van plan... wie heeft dat nu als hobby? Bij de Fransen, met hun passie voor de jacht is dat begrijpelijk, maar dan wilden ze nu zeker op olifanten gaan jagen. We hebben het woord olifant nog niet gezegd, of we lopen tegen een heuse olifant aan en een kameel en verscheidene tijgers: een heel circus staat voor het gemeentelijke zwembad. De tijgers liggen loom in hun kooien, de olifant is een beetje oud, maar niet minder recalcitrant: met zijn slurf pakt hij een bende steentjes en gooit die speels in onze richting. De lama's laten we dus maar voor wat ze zijn!

We lopen Bédoin in en willen via de kleine smalle straatjes uitkomen bij ons terras, altijd een goede onderbreking van een wandeling. In een van de smalle steegjes loop ik tegen een aanhangwagentje op waarin enige oude boekwerken liggen. Een gids uit 1840 met farmacologische berichten. Een natuurkundeboek uit 1948. En een in gedrukt

handschrift uitgegeven scheikunde boek. Wie gooit zo iets weg? Opeens komt er een man op me af en hij zegt: “interesseert u dat?” Ik kijk in een gids voor de natuurwetenschappen uit 1947 en zie allerlei biologische afbeeldingen. Ik zeg hem dat ik bioloog ben en dus geïnteresseerd in dit soort boeken. “Het was van mijn vader”, zegt hij. “Mijn vader hoefde iets maar één keer te lezen en hij onthield het”. Ik kijk achter

me en zie dat ze allerlei meublement uit een zolder van een zeer oud huis aan het takelen zijn. Het huis staat nog overeind omdat het niet wist welke kant het op zou vallen, zo oud. Voor het huis op het bankje zit een oud vrouwtje. “Dat is mijn moeder”, zegt de man. Hij zegt dat ik wel goed Frans spreek. Voor Fransen is een buitenlander met de kennis van drie woorden Frans al een mogelijkheid om te verbroederen. Ik veronderstel vanwege de moeilijkheden die ze zelf met vreemde talen hebben. Hij vertelt mij dat zijn broer en hij, na twintig jaar, besloten hebben om de zolder toch maar eens op te ruimen. En inderdaad op het aanhangwagentje staat een verzameling oude keukenkastjes en radiomast omhullingen die in het Philips-museum niet zouden misstaan. Ik wil vragen wat ze van plan

zijn om er mee te gaan doen, maar dan realiseer ik me wat ik er mee aan moet, al die boeken in het Frans, nog meer rommel, al is het uit 1946. Op de een of andere manier komen we te spreken over de levensgeschiedenis van zijn vader. Het blijkt dat deze in krijgsgevangenschap in Duitsland heeft gezeten. Dat is natuurlijk zeer interessant. “Heeft uw vader misschien brieven geschreven?”, vraagt de filatelist. Hij wendt zich tot zijn moeder, die op het bankje voor het huis zit dat in even slechte staat is als het huis zelf en de moeder niet minder. Ze lijkt wel honderd. “Nee”, zegt ze, “hij schreef niet veel!”. “Maar”, zegt de zoon, “monsieur F. heeft ook al gevraagd of hij eventuele brieven of postzegels mocht hebben”. “Kapers op de kust”, denk ik. “Geen probleem”, zegt hij, “maar ik ben er nog geen tegengekomen”. “Uw vader was geen postzegelman?”

“Helaas, nee” antwoordt hij mij. “Maar als u wilt ruilen, ik kan u het huis van monsieur F. laten zien, het is hier net om de hoek”. Ik moet mee, de hoek om, en hij laat mij een mooi huis zien met terras. Als we teruglopen zegt hij dat de dochter van monsieur F. ernaast woont. Dit is informatie waar ik niets mee aan kan, maar goed, misschien is ze knap...

We laten de broers met rust, zij gaan door met het takelen uit het zolderraam van allerlei stokoud

Het terrasje

meublement van een schattige eenvoud. Dit is zo’n zolder waarin je schatten vindt, maar

ik wil niet te opdringerig zijn en ‘*ma Biche*’ wil naar het terrasje. Met het adres van monsieur F., Robert op zak lopen we door en genieten van onze *noisettes*.

Terwijl we daar zitten valt het op hoeveel Hollanders, via de invalswegen van Bédoin, het dorp binnenstromen. De meivakantie is begonnen, ontegenzeggelijk. We verwonderen ons toch steeds weer dat je Nederlanders, zonder enig probleem eruit kunt halen. Onder het motto: ‘het is vakantie, en dan zullen we het weten ook!’ lopen ze onbeschaamd in korte broek, terwijl de Fransen nog steeds in vesten en jassen gehuld zijn. Er ligt nog steeds sneeuw op de Mont Ventoux en dan is het seizoen nog niet begonnen, hullie dan maar een blaasontsteking! In dit jaargetijde lijken alle mannen getooid met grijze baarden en korte grijze hoofdtooi, of ze zijn biljartbal kaal. De broeken zijn van een zeer onelegant jutezakken formaat. Als ze het terras passeren...inderdaad Nederlanders!

Na een pauze van een half uurtje, verheffen wij onze luie geesten en gaan richting camping. Bij de VVV kijken we nog even naar de weersvoorspelling. Vorig jaar stond deze aangegeven in een simpele Franse tekst. Maar nu staat er zo'n internetsite kaartje met symbolen waar je alleen maar uit kunt afleiden dat het morgen beter weer wordt. Ik mopper dat ik verdorie nog niet eens de verwachte temperatuur voor morgen kan zien op het

vermaledijde kaartje en ik zeg in het Frans tegen de naast mij staande Fransman dat het toch wel moeilijk is om hier zinnige informatie uit te halen. Hij is het helemaal met mij eens en complimenteert mij wederom met mijn Frans. Dat is vlug, reeds na drie woorden! Hij begint over de betekenis van de talen en dat dat schromelijk onderschat wordt. Wel ja, hij heeft een dochter en die studeert als tweede taal het Duits. “Maar Duits voor de economie, voor de centimes en de euro's! Waar is Schiller en waar is Goethe? Talen hebben toch nog wel meer betekenis als alleen maar handel en centen? De cultuur!” Ik zeg hem dat ik nog die goeie ouwe school gehad heb (HBS zeg ik maar niet, want dat is te moeilijk om uit te leggen), waar ik vier talen heb geleerd en de hele reeks van wiskunde tot en met geschiedenis. Hij knikt en zegt misprijzend dat het hier in Frankrijk ook verworden is, te veel keuze, te weinig inhoud. Als we afscheid nemen en hij richting Jeu de boulesbaan loopt, roep ik hem nog toe dat ik het als ‘*professeur*’ helemaal met Louis XIV eens ben: ‘Na mij de zondvloed!’ Hij knikt nog eens bevestigend en verdwijnt in de menigte. Een speler kijkt op als ik dit citaat over de baan roep en steekt zijn duim in de hoogte terwijl hij lachend een blijkbaar verloren wedstrijd speelt!

Als we terug keren naar de camping begint het zachtjes te regenen. We worden net nog een beetje nat voordat we onze pleisterplaats bereiken en vinden hierin genoeg reden om vlug een flesje open te trekken. Morgen is het in ieder geval mooi weer, dat heb ik begrepen van dat stomme kaartje en dat is voldoende toch?

De Gestolen Hond

Onlangs heb ik gelezen dat er een hele speciale binding bestaat tussen hond en mens. Men heeft een experiment uitgevoerd waarbij een mens alleen maar via zijn gezichtsmimiek aan een dier duidelijk mocht maken onder welke van meerdere omgekeerde dozen, voedsel verborgen zat. Je denkt natuurlijk dat de chimpansee dat wel zal begrijpen, maar nee hoor. Hij kreeg het niet voor elkaar. Ook een wolf lukte het niet. Maar de hond begreep ogenblikkelijk wat er bedoeld werd en stuurde direct af op de juiste doos voor het lekkere hapje. Die band, die vooral op voedsel berust, heeft zich blijkbaar in de loop van de evolutie zo verstevigd, dat slechts één blik voldoende is. Koel ethologisch beredeneerd is het hele gedrag van de hond gericht op het krijgen van zoveel mogelijk voedsel. Maar iedere hondenbezitter weet: er is meer... als hij je aankijkt met die donkere droeve ogen, dan smelt je hart en grijp je bijna automatisch naar de hondenkoekjes.

Zo is ook een relatie ontstaan tussen ‘Mdm. Toto’ en Nicosse, de hond van Raimunde. Raimunde is de zus van de oude Madame. Toen de oude Madame met haar dochter, aan de overzijde van de straatweg, tegenover de camping, een nieuwe woning betrok, kwam Raimunde in het oude huis wonen en bracht zij haar hond mee. Die werd in het hok gestopt en scheen daar, samen met de oude waakhond van de boerderij zijn dagen te moeten slijten. Nicosse is van origine een truffelhond. Ze

worden gebruikt om in de bossen naar truffels te zoeken. Waakhonden worden hier beroerd behandeld. Ze krijgen hun dagelijkse portie voer toegesmeten en voor de rest kijkt niemand naar hen om. Over het algemeen behandelen de Fransen hun honden als gebruiksvoorwerpen. Behalve de meest rottige kleine keffers, die als ‘ersatz’ voor

gemiste kinderschaar functioneren of de jachthonden die vertroeteld worden. Nicosse deed heel goed z'n best: in zijn verlangen naar aandacht blafte hij dat het een lieve lust was. Bij de minste geringste beweging in de buurt sloeg hij aan en dreef iedereen tot wanhoop. Onze campinghouders zijn niet direct hondenliefhebbers, zij houden meer van katten.

‘Mdm. Toto’ is al sinds jaar en dag alleen. Haar man is vroeg overleden en zij heeft haar beroep, röntgenlaborante, tot een respectabele leeftijd uitgevoerd. De villa, die haar man wilde bouwen, heeft ze toch gebouwd en moederziel alleen heeft ze zich genesteld aan dat mooie stukje Côte d’Azur. Omdat ze de ’s zomerse *costale* drukte verafschuwt, het maar steeds drukker wordt en ze inmiddels de fietsclub van Ms. Dieu

had leren kennen, heeft ze ook een caravan gekocht en verblijft ze elke zomer langere tijd op onze camping. Tot voor kort fietste ze nog als een bezetene, maar ze is inmiddels boven de 70 en dan wil je eigenlijk liever wat wandelen. Bij gelegenheid vroeg ze aan Raimunde of ze misschien dat rossige hondje zou mogen uitlaten en Raimunde was allang blij dat ze van die dagelijkse kwelling af was. Elke dag draaft 'Mdm. Toto' voorbij met de hond. De hond laat eigenlijk háár uit.

Toen ze dit jaar in mei weer terug kwam op de camping, was Nicosse weg. Raimunde had zo schoon genoeg van het geblaf en haar handen vol aan een heel nest katten, dat ze de hond teruggegeven had aan de truffelzoeker met de naam Raymond, ergens in een dorp in de Drôme, op zo'n 60 kilometer afstand.

'Mdm. Toto' is ontroostbaar. "Waarom heb je me niet gezegd dat je hem weg wilde doen. Ik had hem best willen overnemen.... ach mijn lieve Nicosse.... waarom heb je niet even overlegd.... ik heb toch al twee jaar met hem gewandeld... met wie moet ik nu gaan wandelen?" Met haar verdriet wendt ze zich aan 'Jos Belge', en in comité aan de oude Madame, die zo'n verlies heel goed kan begrijpen alhoewel ze een hond maar niks vindt. Maar ze zal met Jos en 'Mdm. Toto' meegaan om de hond te zoeken en de nieuwe eigenaar te overtuigen dat hij hem toch maar beter kan teruggeven.

De vakantietijd vordert, de oude madame zegt telkens op Provençaalse wijze dat ze wel mee zal gaan, maar al spoedig is de vakantie van Jos bijna voorbij. 'Mdm. Toto' komt weer klagen dat er niets gebeurt en zo laat Jos zich overhalen om met haar de hond te

gaan zoeken op basis van drie gegevens: de naam van het dorp: **Grignan**, een truffelzoeker en zijn naam Raymond. Na een rit van anderhalf uur komen ze in het hooggelegen bergdorp. Grignan staat bekend als het miniatuur Provençaalse dorp waar de zomertruffels worden gevonden. Voor amateur culinairs is de witte truffel of koningstruffel ook al een genot, vooral wanneer je de prijs van de wintertruffel hebt vernomen en je dus

begrijpt waarom ze die de 'zwarte diamant' noemen. Waar vind je 'n truffelzoeker genaamd Raymond? Op naar het gemeentehuis. "Een truffelzoeker namens Raymond, aha... met honden.... ja, die kennen we wel. Die woont op een boerderij op zo'n kilometer of 6 buiten het dorp, daar links dat weggetje in tegen de helling op". De middagzon doet de temperatuur gestaag stijgen, het is veel te warm voor de tijd van het jaar en het zweet staat Jos dan ook op het voorhoofd als ze bij een boerderij aankomen. Op het binnen erf staan zo'n stuk of tien hondenhokken, met allemaal tamelijk verwaarloosde honden aan een korte ketting. In een van de hokken zit een treurige Nicosse die natuurlijk bij het herkennen van zijn ex-bazinnetje als een waanzinnige tekeer gaat. Er is niemand te bekennen. Geen sterveling. Ook na enig geklop op deuren en ramen meldt niemand zich. 'Mdm. Toto' is ten einde raad, haar lieveling hier aan de ketting in deze hel, wat te doen? Jos wilt alweer teruggaan wanneer zij een ferm besluit neemt: "Ga jij nu maar voor de boerderij in de auto zitten met de deur open en als ik het je zeg moeten we zo hard mogelijk weg rijden" Enkele ogenblikken later verschijnt ze aan de poort en op haar teken komt Nicosse aangerend en jumpt zo de auto in met

‘Mdm. Toto’ er achteraan. Jos geeft vol gas en de hond is gered. Een bijna ‘disneyaanse’ redding met ‘happy end’ toe.

‘Mdm. Toto’ is dolgelukkig ondanks het feit dat ze zich realiseert dat het eigenlijk diefstal is, nou ja....een ‘kleine’ diefstal dan. Elke ochtend, middag en avond wandelt ze trots met haar hondje, die ze ook nooit meer laat gaan.

Een paar dagen later meldt zich een gendarme aan de campingingang. Of er een hond ‘gevonden’ is, er is namelijk aangifte gedaan van de vermissing van een hond. De oude Madame legt het verhaal voor aan de agent en verzekert hem dat het goed zal komen. Maar toch moeten ze zich melden op de gendarmerie van het dorp in de Drôme.

De confrontatie met de formele eigenaar is heel onaangenaam. Hij kan niet akkoord gaan met een vergoeding, hij heeft de hond legaal gekregen en het is een goede truffelzoeker. Voor hem zal het gemis van deze hond een groot verlies vormen. ‘Mdm. Toto’ kan wel de zoon van deze hond krijgen, want dat is niet zo’n goede truffelzoeker.

In ieder geval een hoop blabla en gedoe. ‘Mdm. Toto’ dringt aan op wat meer toegefelijkheid. De omstandigheden waaronder al die honden daar op die boerderij moeten leven zijn toch wel verre van ideaal. Goed beschouwd eigenlijk onmogelijk. Wat zal het boegbeeld van de Franse dierenbescherming, **Brigitte Bardot** daar wel van denken?

Brigitte Bardot heeft in Frankrijk veel invloed gehad maar ook behouden. Speelde ze vroeger meer op dierlijke instincten, nu speelt ze op menselijke tekortkomingen ten aanzien van de dieren en de dierenbescherming mag zich gelukkig prijzen met zo’n boeg(borst)beeld, al is ze tegenwoordig wat minder rondborstig. Een geile gruwel voor de gemiddelde Franse boer en een ferme dreiging op de koop toe!

Er valt een kleine stilte.... Nu goed dan, hij is bereid om tegen een geringe vergoeding van het dier af te zien..... zo belangrijk is het nu ook weer niet..... als madame dan zo gesteld is op dat dier.... vooruit dan. De gendarme is gelukkig dat hij het dossier op zo’n eenvoudige manier kan sluiten, voorkomt een hoop schrijfwerk.

Nu zijn die twee, Mdm. Toto en Nicosse onafscheidelijk behalve natuurlijk wanneer de natuur z’n gang moet gaan. Opeens stuift Nicosse voorbij met om zijn hals nog de resten van een riem. Op enige afstand rent ‘la Directrice’ en daarachter ‘Mdm Toto’ zelf. Ik doe ook nog een poging om Nicosse tegen te houden maar de hond ontwijkt me slim en weet verdorie precies dat hij alleen maar dáár het terrein kan verlaten. Hij is zo razend snel. Dit gedrag zijn we van de slome ietwat timide Nicosse niet gewend en wij slaan het tafereel verder verbaasd gade. ‘La Directrice’ schreeuwt in het voorbij gaan iets over een vriendinnetje en als blijkt dat ze Nicosse nooit van d’r leven kan inhalen springt ze in de auto en veegt met een rot vaart weg. ‘Mdm. Toto’ staat bij de poort te hijgen: “Hij heeft z’n vriendinnetje gehoord en dan is ie niet te houden. De lijn brak en weg is ie!” Bij de honden laten de hormonen zich niet voor de gek houden. Even later komt ‘la Directrice’ terug met de hond achterin. Een groot touw neemt de plaats van de riem in. “Alsjeblief”, zegt ze “de oorzaak was z’n grote liefde...’t is en blijft toch een echte Franse hond, nietwaar?”, en ze knikt trots en tevreden.

Poepdozen en andere Zaken

We komen nu bij een onderwerp dat een ietwat discrete behandeling vergt. De gevorderde campinggast is echter op dit gebied heel wat gewend. Op onze camping wordt het sanitair voortreffelijk verzorgd en elke dag schoongehouden. Maar sommige mensen eisen het onbereikbare. Een man staat met twee afwasteilen te haspelen en verontschuldigt zich: het servies mag van zijn vrouw niet op het afwasaanrecht staan, want dat vindt zij onhygiënisch! Ik zeg, dat je bij die hoeveelheden chloor die de Franse overheid in het water stopt niet bang hoeft te zijn, maar hij stoethaspelt gewoon lekker door met zijn twee teiltjes.

Romeinse openbare poepdozen in Vaison la Romaine.

De toiletten alhier zijn naar eigen keuze: het normale toilet, maar dan wel zonder bril, of het ‘Franse’ toilet, het bekende gat in de grond met twee voetsteunen aan weerszijde.

Ik geef de voorkeur aan het laatste toilet, de hygiëne is met dit toilet het beste gediend. De Fransen zelf noemen het ‘een Turks toilet’. Aan weerszijden zitten twee handsteunen en dat is voor onze weke knietjes wel zo gemakkelijk. Ontslaat je natuurlijk niet van de plicht om na afloop van het bedrijf toch even je handen te spoelen onder de kraan. Ben je die toiletten hier niet gewend dan volgt bij elke nieuwteling een soort van inauguratie, een ‘ontgroening’.

In typische cryptische Franse lyrische bewoordingen staat op het enorme waterapparaat dat aan de muur hangt, dat je maar beter langzaam de hendel kunt over halen omdat je anders kunt gaan surfen op de golven. Ieder jaar weer, staan we verwachtingsvol te kijken als de haastige Nederlander een hengst geeft aan dat apparaat en vloekend met natte voeten naar buiten strompelt. Oh, bedoelden ze dat met die surfende juffrouw.

Even cryptisch is de uitspraak dat ‘bepaalde zaken er niet voor de versiering van het kantoor staan’. Heeft een paar jaartjes geduurd voordat we in de gaten hadden dat ze gewoon het gebruik van de toiletborstel bedoelden, de borstel staat er dus niet voor niets!

Toch zijn die toiletten altijd weer een bron van misverstanden en vermaak. Op een mooie dag bezoeken we **Orange**. We komen er natuurlijk precies om twaalf uur aan en het enige wat dan nog rest is een bistrootje in kruipen en het einde van de siësta afwachten. Er is markt geweest en standhouders stromen het café in. Een omvangrijke vrouw duwt zich

door het café en verdwijnt uit mijn zicht. Ik zie haar pas weer, en dan in volle glorie, als ik mij ter toilette begeef en de deur voor het gat in de grond open ruk. Was de deur open of heb ik het slotje vernield? Maar wat ik daar voor me zie beneemt me de adem en in plaats van mij te verontschuldigen komt er alleen maar een onbehouden ‘dank je wel’ uit. Dit brengt de vrouw tot een uitzinnige scheldpartij en snel verlaten we geschrokken het pand om aan haar getier te ontkomen.

Toen we pas naar Frankrijk gingen, was het voor de kinderen toch altijd weer een hele opgave om aan de ‘hurkhouding’ te wennen. Je moet ook altijd opletten dat je beurs niet uit je kontzak glipt en in het gat verdwijnt. Bij de een verdween op die manier een gloednieuwe ‘pietsjlampe’ in het duister en bescheen vrolijk de biljetjes van onder. Slechts de belofte van een nieuwe zaklampe kreeg hem van het toilet af. Bij de ander verdween op die manier de ‘punne’. Dat was een doekje, zonder het welke hij absoluut niet in staat was om in te slapen. Slechts mijn resolute weigering om in het gat naar de ‘punne’ te gaan peuren kon hem na enige tijd overtuigen dat hij toch maar een ander object moest gaan zoeken.

Je knieën slijten wel aardig door de hurktoiletten. In het begin had ik altijd ongelofelijke pijn in mijn knieën als we op vakantie gingen. Hoe zou dat nu toch komen, zo hard is het bed nu toch ook weer niet. Maar naar enige tijd werd een en ander duidelijk: dat hurken zijn wij niet meer gewend en al helemaal niet zonder armsteunen. Vol bewondering bekeek ik altijd, tijdens mijn reizen naar Indonesië, de Javaanse medemens die zonder schroom ’s ochtends vroeg langs de rand van de weg op zijn hurken in perfect evenwicht, zijn behoefte zit te doen. Dat is een ware kunst. Bekend is het verhaal van de Nepalees die voor de eerste keer in het westen kwam en op zijn hurken op de toiletpotrand ging zitten om zijn behoefte te doen. Niet alleen evenwicht houden maar ook nog goed mikken.

Toiletten zijn ook altijd de trekpleisters voor kinderen om te spelen. Ondanks alle verboden trekken ze de kids aan als een magneet. Er wordt met water gegooid en er worden deuren geblokkeerd. Tegen mijn oudste hoefde je destijds maar te zeggen: “dat durf je toch niet te doen” en het was al gebeurd. Dat had onze Vlaamse buurjongen snel in de gaten. Zijn zus zou op het toilet zitten: “je durft dat toch niet” en hop daar ging een

afwasteil met water over de rand. Toen bleek dat het niet zijn zus was, maar de Franse overbuurman, die lekker rustig zijn behoefte probeerde te doen, waren ze nergens meer te bekennen. De Franse buurman liet zijn ongenoegen goed horen en alle vrouwen van lichte zeden die besmeurd waren met uitwerpselen (*'putains de merde'*) werden er bijgehaald om duidelijk te maken dat dit toch echt te ver ging.

Slachtoffer Thiebaud en vrouw.

Het toppunt van gemak heb ik deze namiddag bij Frans en Elly ondervonden. Frans en Elly ontvluchten elk jaar de Nederlandse hoofdstad, omdat ze ingeklemd zitten tussen allochtonen die zo hun eigen, luidruchtige, invulling aan het leven geven. Ze zijn beide goed van innemen en het aantal consummaties staat altijd in een redelijke verhouding tot de plaatselijke zomerse temperaturen. Maar van zoveel pils moet je ook veel plassen. En dat verdomde toiletblok ligt zo'n eind weg. Altijd dat geloop heeft Frans doen besluiten ook eens zijn installatiekunsten ten behoeve van zichzelf te benutten, hetgeen uiterst zelden voorkomt. Naast de caravan is het terrein ten einde en loopt af in een ravijntje. Op de dennenboom is een kraantje gemonteerd en voor de dennenboom is een geultje gegraven dat het ravijntje in loopt. Sta je tegen de boom te plassen hoef je niet eens

Bij 'le Barbu' met Frans en Elly.

naar beneden te kijken want voor je neus hangt een spiegeltje waardoor je het hele 'zaakje' voortreffelijk in de gaten kunt houden zonder je te bukken. Je moet wel altijd even naspoelen en de vrouwen..... tja die moet lopen of op de portipottie.

's Nachts er uit is ook zo'n heerlijke camping aangelegenheid. Tegenwoordig hebben we een chemisch toilet in de caravan, 'voor de kleine boodschap'. Vroeger, als je het echt niet meer kon ophouden moest je je bed uit en dan in het donker naar het toiletblok. Op een van mijn wandeling, verzoon ik in de beste studenten traditie het volgende gedicht:

*make a piss or take a leak,
no difference, so to speak!
But with a fine lady in your bed,
You better go... to the toilet*

We mogen constateren dat de sanitaire toestand in de loop van de decennia in het Fransenland vooruit gegaan is. Toch kan er wel iets verbeteren, af en toe. Ons stamcafé, bij 'le Barbu', heeft überhaupt geen toilet. Als je daar als toerist een drankje bent gaan drinken om een excuus te hebben het toilet te kunnen frequenteren, kom je bedrogen uit. Hij neemt je bij de arm en verwijst je naar het openbare toilet dat even om de hoek van het etablissement ligt. Kom daar eens om in Nederland!

Inspecteur Maraval

De laatste dagen, hier in Bédoin, wordt het weer steeds beter. Er waait, in tegenstelling tot dit jaargetijde in de afgelopen jaren, een wind die ze de 'Marin' noemen. Een wind vanuit het zuiden. De temperaturen stijgen tot aangename waarden en de wind is zwoel en warm. Dit is heel wat anders als de 'Mistral' die gekenmerkt wordt door hoge windsnelheden en vooral door de koude.

Met ons gaat het ook heel goed. Slechts met moeite heb ik me kunnen losscheuren uit de dagelijkse beslommeringen. Maar als je eenmaal hier zit, weet je dat je er toch niets aan kunt doen, dan ben je verplicht om je zinnen te verzetten.

De autochtonen bekijken het allemaal maar met argwaan. Natuurlijk, al die toeristen brengen geld in het laatje, maar om je al bij het eerste zonnestraaltje in een korte broek te hijsen, terwijl zij nog in jassen en vesten lopen, blijven ze toch maar een rare zaak vinden.

De oude Madame komt bij onze voortent, ik ben wat aan het klussen met de grondflappen, en ze zegt: "Die Hollanders zijn toch maar rare lieden!" Ik kijk haar aan en aan het guitig lachje dat om haar mondhoeken speelt, weet ik dat er wat volgen gaat. "Ik heb die kussens in de garage zien staan", zegt ze. Ik zeg haar dat die inderdaad van ons zijn en dat ik aan 'la Directrice', haar dochter, gevraagd heb of ze op hun zolder mochten staan, aangezien wij een echt matras gekocht hebben. Dit matras is het 'puntje op de i', het enige wat ons in dit paradijs nog ontbrak was een comfortabele nachtrust. De kussens van de caravan waren tamelijk doorgelegen en dat resulteerde elke ochtend in een houten kont, daar is nu een einde aan gekomen. Nu kunnen we inderdaad slapen

als een '**loir**', zoals het spreekwoord hier luidt. Een **zevenslaper** heet dat beest in het Nederlands, heb ik even opgezocht in een boek op de boekenafdeling van een regionaal grootwinkelbedrijf.

"Ja, ja", zegt ze maar waarom wilt u de kussens die u in de schuur gezet heeft, dan nu koken?" "Koken?", vraag ik. "Ja, u schrijft erop '*cuissons*', en dat betekent: 'laat ons koken'! Hoe smaakt dat, gekookte

kussens?" We barsten samen in lachen uit. Ik heb op het plastic dat de oude kussens bedekt onze naam geschreven, met daaronder '*cuissons*' in plaats van '*coussins*'. Toen ik het schreef dacht ik: "hé dat lijkt wel erg op '*cousins*' hetgeen 'neven' betekent en dus heb ik toegegeven aan mijn dyslectische aanleg en het zaakje omgedraaid. Ik hoef haar alleen maar aan te kijken en we barsten allebei weer in lachen uit.

Margaret en ik begeven ons op weg naar het dorp voor de wekelijkse markt. We doen alles zoveel mogelijk te voet, in het voorjaar kan dat nog en dat levert weer de nodige puntjes op bij het '*weight watchen*'. Het is er als vanouds gezellig druk. We kopen een

kippetje en wat olijven. Even later ontmoeten we ‘John de fietser’ en zijn Vivian, een collega en vriend met zijn vrouw, waaraan we altijd veel te vertellen hebben, alsof we elkaar slechts één keer in het jaar ontmoeten. Op school komt het er blijkbaar niet van. Wat opvalt is dat iedereen loopt te hoesten en te proesten. Het zal wel de temperatuur omslag zijn. Maar als we op onze oude plek zitten bij ‘le Barbu’, beginnen ook bij mij de ogen te

prikken en te steken, Onophoudelijke hoestbuien en niesaanvallen volgen. Wat is dit nu? De zuidenwind heeft blijkbaar de platanen geactiveerd en wij worden het slachtoffer van hun seksuele liefdesleven. Naast takjes en blaadjes verspreiden zij wolken met pollenkorrels. Pollenbier, pollenkoffie en pollensalade. Overal zie je die hele kleine stipjes in drijven. Als ze in je keel gaan zitten volgt een hoestbui en in je ogen steken ze ech.

John, Margaret en Vivian, na de markt.

Het bier slaat in de benen en we besluiten om deze gezellige marktochtend af te sluiten met een lunch, een salade Lyonnaise maar helaas wel plataan gepollueerd!

Tijdens de lunch belt mijn zoon, “Oh jé”, denk ik, “zal er weer wat gebeurt zijn” Maar nee, ze hebben blijkbaar de lessen begrepen en informeren alleen maar of alles goed gaat. Als we vertellen van de klimatologische omstandigheden waarin wij verkeren hoor ik de jaloezie, want bij hen is het als vanouds: koud en vochtig. Ik vraag of er nog iets bijzonders is, bijvoorbeeld bij de post.... Een blauwe brief bijvoorbeeld (want we krijgen geld terug). Hij antwoordt bevestigend en ik vraag hem de brief te openen. Ha, ha....geld terug, had je gedacht, het is een schrijven dat gaat over de afhandeling van het voorlaatste jaar, een brief waar ik al een jaar op zit te wachten. En of ik dat maar even schriftelijk wil afhandelen vóór 6 mei. De brief is gekomen nadat we vertrokken zijn en dat is nog geen week geleden en 6 mei is overmorgen. Zul je nu altijd zien, hoe krijgen ze het voor elkaar, ik erger me een hoedje.

Mijn zoon zegt dat hij de beste man wel zal bellen en hem zal mededelen dat we nog op vakantie zijn en dat wij er toch maar van moeten profiteren. Die raad nemen we ons ter harte en we besluiten eens bij het VVV kantoor te gaan vragen naar een wandelkaart

waar de verschillende routes nu eens goed op staan. De VVV-juffrouw zegt dat het met die routes inderdaad, tamelijk verwarrend is en het boekje wat ze in de aanbieding heeft, biedt ook niet veel meer soelaas dan het boekje wat reeds in ons bezit is. “Maar”, zegt ze, “er is een wandelkaart waar alles op staat”. Ik zeg dat ik die dan wel wil kopen. Maar die kaart heeft ze niet. Daarvoor moet ik naar het verhuurbureau voor mountainbikes, annex pizzeria even om de hoek en ze wijst me vriendelijk de weg. De mountainbikeverhuurder annex pizzabakker is ook nog wakker, wat me verbaast om twee uur in de middag en zo komen we in het bezit van een heuse wandelkaart: één op 25.000!

We gaan terug naar de caravan om siësta te houden. Ik val snel in slaap en ik droom over belastinginspecteurs. Naast arbeidsdeskundige voor het ABP moet dat toch wel het ellendigste beroep zijn wat je treffen kunt. Als ik wakker schrik denk ik: “de boom in met die belastinginspecteur. Ik laat me mijn vakantie toch niet vergallen!” En ik besluit dat hierop maar een antwoord past: een fikse wandeling!

Met de kaart in de hand kom je door het ganse land. Ik moet even denken aan mijn broer, die met de legerstafkaart in de hand, midden in een Belgisch brandnetelveld stond te zwaaien en uitriep: “En hier moet een weg lopen, de kaart heeft altijd gelijk!”

We besluiten om de ‘kloof van Maraval’ te gaan nemen. Slechts twee en een halve kilometer: moet te doen zijn. Margaret zegt nog dat we de auto beter bij Belézy kunnen parkeren, maar ik weet uit ervaring dat net die laatste dooie kilometer je nek breekt als je van de helling afkomt, dus rijden we door tot we een parkeerplaatsje bereiken vlak bij de ingang van de kloof. We beginnen aan een adembenemende wandeling. Een

We besluiten om de ‘kloof van Maraval’ te gaan nemen. Slechts twee en een halve

**Combe
de
Maraval**

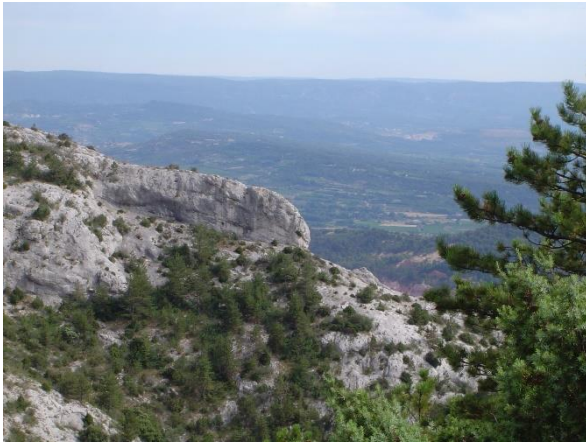
ongerepte natuur zonder weerga. Een brokkelig pad leidt ons naar boven. Rechts en links lopen we door grotachtige uitsparingen in de wand. Langs beddingen met rolstenen en door aangenaam koele bosjes vol met geurende brem. Die brem ruikt indringend en olieachtig, maar de kleur is hier in de hoogte zo intens geler dan bij de gewone brem in de tuin. De ‘*struggle for life*’ is hier ook wel een stukje zwaarder voor plant en dier dan in de vlakte. De eiken zijn kleiner en knoestiger, de laaghangende dennen- en cedertakken glijden als een stroeve kam over je hoofd. Wil je van al deze pracht genieten dan moet je toch echt even stil blijven staan, want het pad staat niet toe dat je loopt en rondkijkt tegelijk, dan lig je zo op je snufferd! We blijven vaker stil staan, immers die twee en een halve kilometer stijgt wel van 450 tot 1050 meter en dat valt toch wel even vies tegen. De bewegwijzering is zo verwarrend als het maar zijn kan. Blauwe strepen, gele kruisen, witte strepen met gekke haken erin, aanduidingen met een ‘B’, rood-witte strepen, hier moet echt eens orde in gebracht worden. Maar ik heb de kaart en het enige houvast zijn de hoogtelijnen. Plotseling staat er een richtingaanwijzer en die zegt dat dit punt de ‘Rocher du Midi’ heet. Maar mijn kaart zegt dat de rotsen aan de andere kant ‘Rocher du Midi’ heten. Ben ik nu in de kloof van Maraval of in een andere kloof? De wegwijzer stuurt ons nog eens tweehonderd meter hoger naar ‘Collet Rouge’ en als ik niet dezelfde weg terug wil moet ik dié weg nemen. Dan draait de wandelrichting en lopen we niet meer met de aardlagen mee, maar dwars tegen de aardlagen in. Hier wordt het echt klauteren en de moed zakt ons in de schoenen. Het is al 6 uur en we zijn nog niet eens boven. Als we denken: “dit gaat echt niet meer” zijn we opeens boven en worden onze benauwde gedachten verdrongen door een adembenemend vergezicht. De zon staat nog behoorlijk in het firmament dus dat zal best nog wel lukken. We rusten uit op een rotspunt en we zijn blij dat we een flesje water bij ons gestoken hebben.

De weg terug is een pad dat op de rotswand bezijden de kloof ligt. Je loopt als het ware parallel aan de kloof. Maar naar beneden lopen is weliswaar niet erg inspannend maar het vergt wel veel van je knieën. Na een kwartiertje knikken ze behoorlijk. Links en rechts is het pad danig omgewoeld en de verse uitwerpselen wijzen op dieren. Plotseling hoor ik een gevaarte tussen de knoestige struiken weg schieten. Dat was geen konijn, dat was een groter beestje, een beestje dat heel lekker is als het op je bordje ligt, maar waarmee ik zo toch liever geen confrontatie wil aangaan. Verhalen van wilde zwijnen

in de Ardennen schieten door mijn hoofd. Vallen ze mensen aan? Gelukkig hebben de wilde zwijnen op de Mont Ventoux, geen enkele behoefte aan confrontatie met de mens, daar zorgt de jachtdrift van al die Fransen wel voor. Ik reageer toch nog onverwacht geschrokken als er plotseling weer zo'n oorverdovend geritsel in het struikgewas plaats grijpt. Moet ik Margaret nu voor me laten lopen of achter me. Wat moet je doen en het

enige wat ik bedenken kan is blaffen als een hond. Het helpt want ze stuiven weg en laten ons verder met rust. “Waren dat konijntjes?”, vraagt ze. Ik zeg dat het ietsje grotere diertjes waren, maar dat ze nu weg zijn. In het dichte struikgewas vraag je je af en toe af of er nog wel een pad loopt en slechts het hier en daar opduiken van een gele ‘B’ geeft aan dat het inderdaad een pad is. Maar de afdaling gaat snel, het struikgewas wordt minder dicht en zo nu en dan krijg je weer de meest fantastische

uitzichten die je je maar kunt voorstellen. Hele velden met prachtig blauwe biesangelieren in bedjes van bloeiende tijm omzoomt met gele brem begeleiden ons verder naar beneden. Dan komen we op een pad waar duidelijk met auto’s gereden is en een kwartiertje later draaien we de hoek om en daar staat ons trouwe karos. Ik neem me pet af en vraag haar: “zie wat ik doe?” en ik geef ‘*ma Biche*’ een flinke zoen! We lurken de resterende watervoorraad op en ik zeg: “Zo doen we dat met inspecteur Maraval! Er tegenaan en niet zeuren” Vanuit een nabije boom kijkt een beteuterde inspecteur naar beneden. De bewegwijzering is belabberd, maar vanuit het brandnetelveld roept mijn broer “de kaart, de kaart!” en hij had gelijk.

We spoeden ons naar huis en eten ons avondmaal in de buitenlucht onder het genot van een flesje wijn tot het om een uur of tien echt wat frisjes wordt. Om halfelf liggen we op onze matras en droomloos komen we de nacht door!

Cave Canem

Het wordt hier echt een beestenbende! Op de camping loopt tegenwoordig van alles rond. Geen onderscheid meer, het doet maar. Vroeger had ik hier het rijk voor mij alleen, tenminste bijna voor mij alleen. Als ik de caravan van mijn bazinnetje uitglipte, dan kon ik dat gewoon, zonder moeilijkheden, doen. Het mag niet meer tegenwoordig. Dat dit voor al die andere honden geldt, allà, maar ik ben een Waalse hond en die hoeven niet aan de lijn en dat is ook maar goed zo. Ons soort honden zijn heel wat anders dan al dat andere tuig dat hier rondloopt. Die stinken en blaffen en ze zijn natuurlijk dom. Als mijn bazinnetje even niet oplet en dat gebeurt bijvoorbeeld tijdens de siësta, dan piep ik er tussenuit om de situatie op het slagveld te verkennen. Ik ruik eerst even aan de caravan van de Provençalen uit Ilse sur Sorgue. Zij hebben geen sokken aan, en ze zijn nieuw: dus geen pootje lichten waard. Dan loop ik het bergje op en daar zitten ‘Pépé en Mémé’ voor zich uit starend in de hitte. Hun sokken ruiken naar de poetsmiddelen. Deze geuren dienen bestreden te worden dus die krijgen een plas tegen de band van zijn Peugeot. Hij is te oud en te scheel om wat te zien en toch zijn ze ook nog aardig want ze zeggen niets, ze weten kennelijk dat ik een betere hond ben. Maar dan begint de misère. Op de hoek

naast de ingang, woont zo'n Hollander met kalknagels en die maakt altijd bezwaar tegen mijn excursies. Hij begint al meteen te blazen en te sissen en ik voel dat hij mij indringend aankijkt, hij kent de trucs! Om het niet op de spits te drijven maak ik dan maar een strategische terugwijkende beweging, want ruzie met honden is al erg genoeg. Niet ook nog zo'n hollende Hollander op mijn nek. En... ik krijg hem toch wel, want als ik er in de duisternis tussenuit kan piepen, poep ik altijd pal voor z'n voortent en dan heb ik de volgende dag toch een lolen hij een drol!

Mdm. Toto en Mdm Romanini.

In de hondenkooi zit tegenwoordig geen hond meer, alleen af en toe de jachthond van de baas. Dat over het paard getild type met een vreemdsoortige geur...ha, ha, als dat een jachthond moet voorstellen. Vroeger zaten in dat hok twee honden. Philistène en Nicosse. Aftandse Franse honden van het mindere soort. Die moesten alsmaar in dat hok zitten en dat is maar goed ook, want je kunt

dat spul toch niet zo maar vrij laten rondlopen. Als ze het waard zouden zijn dan behandelde de baasjes ze toch ook wel anders, ziedaar! Zo lopen er hele hordes bevrijde slaven buiten de camping rond. Vooral 's avonds is het kermis, dan trekken ze van de ene plaats naar de andere en proberen hier en daar wat uit de vuilnisbakken te jatten, foei wat een gepeupel! Nicosse is een schapendoes en géén truffelzoeker zoals ie zegt. Hij is de dans ontsprongen en heeft carrière gemaakt. Hij is verhuisd naar 'Mdm. Toto' met de magere benen. Hij durft daar niet van z'n stek te komen, behalve als er vrouwtjes in de buurt komen. Ik licht mijn poot daarom wat vaker in zijn buurt, weet ie meteen wie er de baas is. Hij zit natuurlijk ook aan een lijn, standsverschil moet er wezen, vind ik. Philistène daarentegen is verdwenen, na de winter was hij weg.. Ik vraag me wel eens af wat er toch met die honden gebeurt: zo zijn ze er en opeens zijn ze weg. 's Avonds plas ik extra tegen het hok anders wordt het zo geurloos.

Je hebt bij de caravan die voor de onze staat ook nog een Schotse collie uit de Elzas, van de Franse Alphonse met de haarloze benen. Zij is een oude dame, je kunt er niets meer mee beginnen dus haar gun ik geen geurvlag. Daarnaast woont de al even oude Vlaamse labrador met de naam Rifo. Die zit niet eens meer aan de lijn maar ze verzet sowieso geen poot, dus daarvan heb ik niets te vrezen. Voor alle zekerheid pinkel ik toch maar altijd even tegen hun voortent. Je moet je niet op je kop laten zitten door die Vlamingen. *Downtown*, op het beneden terrein, is nu de pleuris uitgebroken. Daar zijn kortgeleden drie teckels gehuisvest, Hollandse keffers. Onaangename types. Maken met iedereen ruzie. Zelfs Nicosse en Phiston, de poedel van de Parijzenaren doen hun beklag bij mij. Midden in de nacht, of nog erger, midden in de siësta maken ze ongelofelijk lawaai en als ze uiteindelijk veilig opgeborgen zijn in de kofferbak van de auto, is iedereen wakker. De baasjes van die keffers schijnen al even onaangename types te zijn. Toen de Franse buurman met de geitenwollensokken, een opmerking maakte over dat onbedaarlijke gekef zei zij: "Als je rust wilt, moet je maar op een kerkhof gaan kamperen!" Kwaad dat

die Fransoos toen was. Meteen gaan klagen bij de campingbazin maar het helpt toch niets. Nicosse kreeg ook nog zijn deel. Hij werd uitgemaakt voor ‘een kwaaië’. Moet je weten dat hij de grootste doedelzak is die er bijligt. Zijn bazinnetje heeft ze de waarheid gezegd en is natuurlijk ook meteen gaan klagen bij de camping bazin. Het lijkt daar beneden wel oorlog. Ik plas daar ook niet meer, is me te link, je kunt beter niet je piepers afgieten in een emotioneel mijnenveld. Laat ze maar bekvechten en grensplassen. De

verwarring is zo groot dat iedereen zich verliest in gekef en ondertussen ben ik superieur. Verdeel en heers, dus ik gedraag me altijd netjes als het bazinnetje erbij is. Ik peil de diepte in haar donkerbruine ogen en krijg dan altijd mijn zin of beter gezegd mijn hapje. Op het terras ga ik voorbeeldig onder haar stoel liggen en trek me niets aan van al die andere passerende honden en benen. Bij ‘le Barbu’ word ik gerespecteerd, óók door zijn zogenaamde ‘jachthonden’. Het zijn volgens mij maar gewone kroeghonden, die Fun en Nicky. Ze kennen me wel en mogen

af en toe eens ruiken, maar verder niet. De ellende met het Hollandse driedubbele teckelspan veroorzaakte daar bijna een dodelijk ongeluk. Ze schoten plotseling de straat op toen er een jogger met z’n hond voorbij rende die hen kennelijk niet aanstond. Een fietser moest daarvoor uitwijken en viel pardoes voor een auto die nog net met piepende remmen kon stoppen. Het hele terras schrok zich een dikke staart. Je hebt toch geen opvoeding als je de mensen zo laat schrikken. Je hoort die teckelbende al op een kilometer afstand omdat ze met iedere andere hond ruzie zoeken. Nee, ik heb een goede verhouding met mijn bazinnetje en al die andere mensenbeestjes. Ik ga zelfs met haar onder de koude douche en dat mag geen andere hond, ook niet als het warm is, maar ik lekker wel.

Het duurt nog maar even en de hele camping wordt overgenomen door superieure honden. En dan kan ik overal plassen en poepen waar ik wil. En alle andere honden gaan dan aan de lijn, maar ik lekker niet, want ik ben een Waalse hond, voilà!

Geklutste Vakanties, Gebroken Lijnen

7 Mei

“Goh”, zeg ik tegen mijn vrouw, ”is dat nu toch steeds hetzelfde oude vrouwtje dat ik steeds langs zie lopen? Vanochtend kwam ze ook al langs en gisteren ook al. Ondanks het toch wel warme weer, loopt ze met een dik vest en een jas aan.... beetje raar mens eigenlijk. Waarom zou ze hier toch steeds heen en weer lopen?” “Tja, ik heb haar de vorige dagen ook al gezien” antwoordt ze, “maar ze is heel vriendelijk hoor, ze zegt netjes goedendag als ik haar begroet wanneer ik naar het dorp loop”. “Vreemd” denk ik bij mezelf: “waar zou ze naartoe lopen en waarom? Misschien loopt ze naar familie of moet ze op een huis passen en gaat ze elke keer angstig kijken of alles wel in orde is?” Zo’n geval zet je aan het fantaseren, waarom loopt iemand zo heen en weer. ’s Middags komt ze ook nog twee keer langs. Na een paar dagen zijn we er helemaal aan gewend

en valt het al bijna niet meer op. Alles zakt weg in de rust van zo'n lang verwachte vakantie.

16 juli.

Het is de hele dag verschrikkelijk heet geweest. Morgen gaan we terug naar Bédoin. We besluiten om toch nog even bij Oma langs te gaan. Als we er aan komen zit ze gemoedelijk in een grote tuinstoel rechts van de ingang van het verzorgingshuis met een kop koffie in haar handen. De koffie hangt wat schuin, maar ze merkt het niet. Ik zet de koffie op het naast haar opgestelde tafeltje, anders zou ik gespannen op de punt van m'n stoel blijven zitten, klaar om op te vangen. Margaret gaat nog even de vogelkooi verschonen en ik blijf nog eventjes bij Oma zitten. Ze zit ietwat schuin in haar stoel, rust met haar hoofd in de volle palm van haar hand en met een rustige glimlach kijkt ze me aan. Uiteraard vraagt ze me hoe het met Maarten en Jeroen gaat. Als ik wat tegen haar zeg begint de buurvrouw zich er mee te bemoeien. Die schijnt uit Ulestraten te komen en wanneer ik dat aan haar vraag begint ze me opeens ietwat agressief te bejegenen: Waarom ik dat nu wel zou moeten en willen weten. Ik weet me geen raad en verzin ter plekke een uitvlucht: dat ik leraar ben in Meerssen, dus dat ik misschien wel kleinkinderen van haar in de klas heb. Oma kijkt me schuin aan en heft op de voor haar karakteristieke manier haar rechter wenkbrauw omhoog als ze merkt dat ik verlegen word met de situatie. Het mens knauwt wat voor zich uit. Het lijkt me geen aangename gesprekspartner. Ze wendt zich tenslotte tot een naast haar gezeten man, die tot dan toe gezwegen heeft en samen knauwen ze verder. Je zult er toch mee getrouwd zijn!

Oma verbaast me. Is ze normaal wat ongedurig en opstandig, nu is ze de rust zelve. Ik denk bij mezelf dat het aan het weer ligt, normaliter kan ze warm weer goed verdragen. Wanneer Margaret weer terug is gaan we met z'n drieën naar binnen en zegt ze tegen me: “ach, die heeft altijd wat te kletsen, moet je je niks van aan trekken!”.

Als we weggijden, een prachtige rode ondergaande zon tegemoet, kijken we nog even achterom en een van ons zegt: “toch blij dat ze daar zo goed verzorgd zit, ik zou anders niet weg durven gaan!” De ander antwoordt: “Ach, je zult zien die wordt nog heel oud daar!”

19 Juli.

Nog maar net een paar dagen hier, valt ons al meteen weer dat oude vrouwtje op. Op weg van de camping naar het dorp zijn we haar al een paar keer tegengekomen en altijd vriendelijk goedendag! 's Middags komt ze ook nog een paar keer voorbij, dan weer naar boven dan weer terug richting dorp. Die loopt wat af voor haar leeftijd en in het dorp loopt ze altijd in de goot. We besluiten om het toch maar eens aan 'la Directrice te vragen. Zij moet als directrice en ingevoerd in alle plaatselijke vraagstukken en

gewoontes toch wel in staat zijn om te antwoorden op onze simpele vragen: wie en

waarom? “Ah, die oude mevrouw”, zegt ze uitgelaten: “die woont in het dorp en ze is een beetje ... vreemd, laat ik zeggen. Ze woont in een huisje met haar twee ongetrouwde zoons in een van de zijstraatjes van de hoofdweg. Ze is al over de vijftachtig. Ze is op een gegeven moment begonnen met het lopen van het dorp naar de Madeleine, toch zeker anderhalf uur op, want sterk stijgend en één uur af. Haar zoons vonden dat een beetje overdreven en hebben de deur dichtgespijkerd, zodat ze er niet meer uit kon als zij voor hun werk onderweg waren. Ze klom toen eenvoudig door het venster naar buiten en men heeft het opgegeven en ze laten haar maar lopen. Maar... waarom, niemand weet dat, ook haar zoons niet: ze doet het gewoon en laat zich niet tegen houden, ook niet door het weer, want het weer....”, en de klaagzang wordt weer aangeheven: het is

veel te warm en al zo lang en als je toch bij dit weer moet werken zoals zij, dat is toch geen doen! En dan pakt ze met duim en wijsvinger de puntjes van haar T-shirtje op en wappert er eens flink mee om nog eens duidelijk te maken dat zij het slachtoffer is van die samenzwering van het weer en de toeristen die haar in deze bloedhitte zo hard laten werken. Daarbij heft ze het hoofd ten hemel als de onschuldige madonna en verdwijnt

snel in haar “airconditioned bureau” om haar eindeloze telefonades te gaan voeren.

21 Juli.

Na de siësta, begeef ik mij in de richting van de Belgen om hen te feliciteren. Zij staan stom verbaasd als ik hen mededeel dat er nu toch wel zeker een apéritief gegeven zal moeten worden. Immers niet alleen dat het hun nationale feestdag is, maar hun koning is reeds tien jaar aan het bewind. Daar hadden ze zeker en vast zelf nog geen rekening mee gehouden Dat apéritief zal er komen, maar voor hen, niet vanwege de enige echte Belg: “mag het ook gewoon zo maar?” “Geen bezwaar” zeg ik van mijn kant, en opper de mogelijkheid om het apéritief dan maar bij mijn tent te houden vanwege de hitte en de beperkte hoeveelheid schaduw die zij op het beneden terrein hebben. De hitte is inderdaad slopend dit jaar. Vanmiddag steeg het kwik tot 41 graden in de schaduw en dan heb je geen andere keus: een siësta. Enkele jaren geleden zijn de Belgen verhuisd met hun vaste standplaats van het boven terrein naar het beneden terrein. In het voorjaar scheelt het enkele graden... maar in de zomer ook en dat voel je nu. Aan Stéfan vraag ik of hij samen met mij de kampeerders wilt polsen of zij geen zin hebben om mee te doen met een ‘jeux de boules-concours’. Ik heb ‘la Directrice’ beloofd dat op me te nemen. Natuurlijk, zegt hij spontaan: “Ik neem het onder terrein en gij gaat naar het boven

terrein op!” Ik sjouw met mijn lijstje de tenten langs. Bij enkelen hoef ik maar de typerende handbeweging te maken en zij zeggen al meteen: ”Maar natuurlijk en wanneer is het?” “Aanstaande woensdag met een *dégustation* na!” De afrekening in euro’s komt dan wel, dat is nooit een probleem. Dan sta ik voor een dilemma. Er staat een tent met buitenlanders, geen West Europeanen. Moet ik die ook vragen? In dit land van: ‘vrijheid, gelijkheid en broederschap’, natuurlijk wel. Ik trek mijn stoute schoenen aan en ga gewapend met mijn beste Frans op de tenten af. Van het hele gezelschap is alleen een jongen en een vrouw aanwezig. De vrouw ratelt enige onverstaanbare klanken, maar de jongen schijnt enig Frans te verstaan. “Jeu?”, “niks Jeu”, zij zijn hier om te werken, ja werken met de muziekinstrumenten en hij demonstreert zonder enige schroom zijn behendigheid op een trekzak. Nu herinner ik mij dat groepje dat enige tijd geleden voor de campingingang stond. Een auto, een aftandse Renault met maar liefst 7 mensen erbij. Het blijkt dat ze van camping naar camping rijden met maar één auto in drie keer rijden. Trots verklaart de jongen dat zij Roemenen zijn, muzikanten en ze werken.... Het is duidelijk dat zij geen tijd hebben voor Jeu de Boules.

22 juli

Wij nestelen ons gemoedelijk bij ‘le Barbu’. Nu is er weer voldoende plaats. Gisteren moest je vechten om een plaatsje, maar toen was het dan ook marktdag. Meestal ga ik al vooruit, terwijl mijn vrouw langs alle kraampjes kuiert. Ik vecht mij dan in, op het terras. Vroeger, in de studentenvereniging moest je je ook invechten bij een bezoek aan de sociëteit van een andere vereniging. Nu gaat het meer met overleg en strategie. Hoewel een enkele Bels de strategie ook wel lijkt te kennen en meteen alle lege stoelen om zich heen met tassen en andere aanverwante artikelen begint te bezetten. Ik houd de zaak zuiver: wie er niet is kan ook geen aanspraak maken op een plaats buiten die van zijn partner, die natuurlijk even naar het toilet is, om de hoek en daarna verdwaald in de drukte enz. Ik heb soms mensen bezig gezien, het liefst gebruiken ze daar aftandse omaatjes voor, die bij een overbevolkt terras met een duidelijk tekort aan stoelen een half uur lang, stug, zes lege stoelen verdedigen. Sommige inboorlingen ergeren zich aan al die buitenlanders die hun plaatsen zo maar bezetten op hùn terras, het liefst zagen ze dat we tijdig plaatsmaakten voor eigen volk! Maar, ergens is altijd wel een stoel vrij en niemand blijft eeuwig zitten. Tot nu toe is het mij altijd gelukt om uiteindelijk een vrije tafel te verkrijgen.

Met een kopje koffie en een krantje is het genieten geblazen van al die rumoerigheid om je heen. Als we uiteindelijk toegekomen zijn aan de dagelijkse bespreking van de gedragingen van de verschillende medekampeeders, wordt onze discussie onderbroken door weer zo’n orkestje. Ik herken onze Roemenen. Dát is dus hun werk. Ze spelen bekende melodietjes met een Roemeens accent. Tussen de vijf, lange, zwartharige, forse Roemenen, staat een manneke. Hij is klein van stuk en fluit er lustig en dwars, op los. Maakt daarbij hevige en overdreven bewegingen. Na enige tijd begint hij gewoon te irriteren. Niet alleen z’n bewegingen, het lijkt wel een horlepiep die hij erbij opvoert,

maar ook z'n ritme klopt van geen kant. Dwarsfluiten kan hij zeker, als hij dan ook nog de melodie zou kennen. Terwijl de anderen in een Roemeens tempo de begeleiding voortzetten slaat hij hele stukken van de Franse chansons over, maar op zo'n manier dat je er niet overheen kunt luisteren al zou je dat best wel willen. Eindelijk lopen ze rond met de pet: je bent blij dat ze vertrekken.

31 juli.

Met mijn vriend John 'de fietser' en zijn vrouw gaan we uit eten. We verheugen ons

daar altijd al enkele maanden op, die gezamenlijke maaltijden bij 'Pasta et Basta'. Het is eten in de beste Italo-Provençaalse tradities, en de ontvangst is als vanouds zeer hartelijk. De vrouw van de kok, die ook bedient, kan me, sinds ik verleden jaar enige prijzende opmerkingen heb gemaakt over haar baby, niet meer met rust laten als we er gaan dineren. Ze maakt zelfs enige

humoristisch getinte kritische grapjes wanneer ik er maar niet aan toe kan komen om mijn toetje op te eten vanwege de verhalen die ik te vertellen heb. Wanneer men de snaar raakt blijft hij bij mij heel lang natrillen en kan ik jelui de oren van de kop kletsen. Ze staat achter me naar Margaret te wijzen dat het maar niet wil opschieten en maakt daarbij de bekende gebaren met een kleppende hand voor haar mond. Iedereen lacht zich kapot maar ik heb natuurlijk niets in de gaten. Het is weer een van die zalige avonden, korte hemdsmouwen en stralende sterrenhemelen. Dan opeens verschijnt het mannetje met de dwarsfluit. Hij is alleen en was het nog te verdragen toen ze als groepje optraden, nu is het onverdraaglijk. Hij staat zich uit te sloven en te bewegen alsof hij de duivel heeft ingeslikt. Daarbij verkracht hij de melodieën omdat hij gewoon stukken overslaat. Je krijgt zoiets van: "hier is je fooi als je maar ophoept!". Ik had al gemerkt dat er stennis was in het Roemeense kamp. Op een morgen stonden ze allemaal voor de camping en vielen er woorden met de campingbazin. In ras tempo werden de tenten afgebroken en in twee toerbeurten worden ze weer in hun oude Renault afgevoerd. Daarna heb ik ze niet meer in Bédoin gezien buiten dat enge fluitertje. Die blijft maar op z'n racefietsje rondkarren, struint elke ochtend en elke avond de terrassen af. Als dat dan genoeg opgebracht heeft sluipt hij de tuin voor het gemeentehuis in en gaat daar op de bank liggen. Na een halfuurtje pikt hij z'n fiets weer op en vertrekt. Dat mannetje zat me dwars, een dwars mannetje: een echt dwarsfluitertje.

3 augustus.

Om halftwee in de nacht gaat de telefoon in de caravan. Je weet meteen: dit kan geen vergissing zijn, er is iets gebeurd want wie heeft nu ons telefoonnummer. De kinderen... eh Oma! Een nachtzuster uit het verzorgingstehuis belt met de mededeling dat Oma naar het academisch ziekenhuis is gebracht. "Niets ernstigs, niet levensbedreigend, U hoeft

niet ongerust te zijn... ik wil u gewoon op de hoogte brengen, dat doen we altijd als we iemand naar het ziekenhuis laten brengen” Ik zeg dat we in Zuid-Frankrijk zitten en dus van hieruit niets kunnen doen. Of ze misschien een ander nummer op het lijstje zou willen draaien, zoals ook afgesproken is. Om halfzeven schrikken we weer wakker door de telefoon, nu weten we het zeker, dit is niet goed. Het is niet goed!

Margaret kijkt me aan en zegt resoluut: “Nu moeten we terug!” Pas een uur later krijgt ze, staande voor de wastafels, opeens een enorme huilbui als ze het slechte bericht aan Marie-Françoise moet vertellen. We besluiten dat het geen zin heeft ons te haasten en eerst maar eens de hitte van de dag te trotseren voordat we gaan rijden. We kunnen alles laten staan. Iedereen van de camping komt voorzichtig aan geschuifeld en condoleert en bezweert ons dat als ze kunnen helpen... fantastische mensen, je merkt nu wel dat je zo’n 16 jaar lief en leed gedeeld hebt.

Het lijntje is gebroken. Het komt niet meer goed dit jaar. Je verlangde te zeer naar de vakantie. De zomer is dodelijk warm en droog. Er zit bij zo’n hitte niet veel leven meer in. Alle bloemen zijn verdord en de bermen zijn vaalbruin. Als we Midden-Frankrijk doorkruisen valt ons op hoe kurkdroog de hellingen van de valleien zijn, de koeien staan op droge schrale keiengrond.

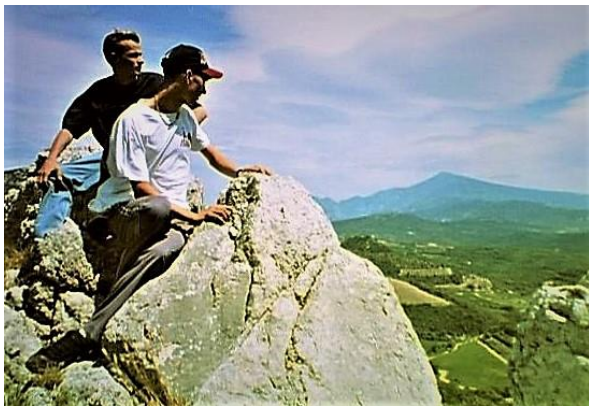
9 augustus

Weer terug in Bédoin. Om halftien stipt loopt het oude vrouwtje weer langs de poort op weg naar... ja waar naar toe? We weten het eigenlijk nog steeds niet. Ondanks de drukte zien we de dwarsfluiters niet meer opduiken. We zijn blij dat we de drukkende warmte in Nederland weer mochten ontvluchten. Komt het nog goed met het weer? Met dit jaar? We proberen snel de sleur weer te pakken te krijgen, soms kan de sleur een opluchting zijn.....

31 oktober.

“Kom”, zegt mijn vrouw, “laten we naar Ikea gaan. Daar heb je zo’n bureausteltje in precies dezelfde kleur”. Ik twijfel, Ikea roept bij mij steeds de bekende associaties op: razend druk, niet op voorraad en achteraf ruzie om de bouwtekening. Maar goed ik laat mij ompraten... “alleen dat steltje en verder niks, misschien wel nog wat duurzame lampen.... oh ja en die schattige placemats... nee, nee verder niks... oh en nog zo’n klemlamp: ik vind die hoeken zo donker” Enkele minuten later zit ik mij vertwijfeld af te vragen hoe ze me toch steeds weer zo ver krijgt. Als we proberen het parkeerterrein te bereiken vallen mij de enorme hoeveelheden ‘oosterburen’ op. “Hé, waar komen al die Duitsers vandaan? Wat voor een dag is het vandaag? 31 oktober? Ach jé. Hoe kun je op het idee komen om vandaag, uitgerekend vandaag, naar Ikea te gaan?” Het argument dat we er toch bijna zijn doet mij belanden in een maalstroom die tussen de bankstellen door keutelt. Met jengelende kinderen, kreuple opa’s en oma’s, stinkende

teners. We vinden ons kastje gelukkig erg snel en verdomd: ze hebben het nog op voorraad ook...dan moet het in elkaar zetten ook wel gemakkelijk zijn. Ons geluk duurt tot aan de kassa. De kortste rij is voor ons. Dat gaat lekker snel.... tot wij aan de beurt zijn: kassa kapot. Doet niks meer.; juffrouw trekt en rukt aan alle kanten, maar er is geen beweging meer in te krijgen. Display valt weg en de streepjeslezer is opeens ook kaduuk. Wij weer, sis ik tegen mijn vrouw. Ze kijkt me dwingend aan en gebiedt me mijn mond te houden. Ik pruttel en stoom, zoiets is werkelijk een kwelling voor me. "Hoe is het mogelijk? De grote Ikea met 24 kassa's en wie staat er voor de kapotte kassa. Bij alle andere kassa's staan tientallen mensen, dus wisselen heeft ook geen zin. Een halfuurtje later staan we eindelijk buiten en ik vraag mijn vrouw om me dat nooit meer aan te doen. Ze kijkt me met een dodelijke blik aan en zegt dat ik me niet zo moet 'opregen'!

Als we thuis zijn, ben je echt toe aan een consummatie. Na zo'n kwelling heb je dat ook wel verdiend, vind ik. Ik stop een toastje met tapenade in mijn mond. Spoel daarna met een rode wijn die we uit de Provence meegebracht hebben. Steek er nog een olijf bij en, langzaam in de schemering van de herfstige namiddag, beginnen de beelden van Bédoin weer in mijn geest te dagen.

Het is de combinatie van al die smaken die de beelden oproepen en natuurlijk het krantenartikel dat vanochtend in de Volkskrant stond over de 'misère van de Provence'. Juist over de streek waar wij altijd verblijven en 16 jaar geleden neergestreken zijn. Geen huisje gekocht, verdomme: het zijn toch altijd anderen die het in de gaten hebben. Toen had ik voor één ton en dan nu voor één miljoen..... Maar daar zijn wij niet voor geboren, zeg ik oprecht tegen mijn zoon en erger me toch!

Wat hebben ze nu toch te klagen die Provençalen? Ook daar heeft de meerderheid niets in de gaten en ook daar valt juist dat volksdeel over hen heen dat een neus heeft voor

zulke situaties. Krot kopen, opknappen en dan na een paar jaar, als de wind weer eens uit een andere richting waait, verkopen. De helft van alle zaken in Bédoin wordt geleid door mensen van buiten. 'Portail d'Olives' door de Bels, kundig en netjes en al sinds jaren. 'Pasta et Basta', ons lievelingsrestaurant, je kunt het wel raden: Italianen. Pizza, haal je bij de 'Italiaan met de grote voeten'. 'Jacquemel', wordt geleid door Franse Antillianen en zo kun je nog wel een tijdje door gaan. Alleen de eigenaren van 'n

enkel café en de groenteboer zijn uit Bédoin zelf afkomstig. Ze houden het een jaar of twee, drie, vol en dan wordt de tent verkocht of ligt vanwege erfeniskwesties jarenlang leeg. Want rancuneus zijn ze ook nog eens, die Provençalen.

wordt gemonkeld dat de prijzen van de huizen elk jaar zo'n 15 tot 25 procent stijgen. Zelfs de makelaar, waarvan er in totaal maar liefst vier aanwezig zijn in Bédoin, is blij dat hij er tien jaar geleden een huisje gekocht heeft, want zijn eigen huidige prijzen zou hij niet meer kunnen opbrengen.

Een huis op de weg van de camping naar het dorp, dat jaren lang in de verkoop heeft gestaan, is verkocht aan een man uit Weert. Dat kon ik zien aan de nummerbordomhulling van zijn nummerplaat zoals die tegenwoordig meegeleverd wordt. De wat rommelige tuin is meteen gesaneerd: alle struiken eruit, alle bomen omgezaagd, buiten die ene den, daarna alles omgeploegd en ingezaaid. Het hek verstevigd en de poort, in grote stijl, opnieuw opgetrokken. Hij heet 'van der Vaart.', tenminste zo staat het op het wettelijk verplichte bouwbord bij de ingang waarop aannemer en bouwheer verklaren waarmee ze bezig zijn. En dan presteert hij het om verder op, langs de heg, een bordje op een aparte stalen paal, met betonnen voet, te zetten met de tekst: '*Domaine VDV*'. Akelig nauwkeurig en precies. Je krijgt er meteen een hekel aan. Die lui gaan naar de Provence en verknallen dan meteen alles waarvoor ze er naar toe gaan. Wat een wonder dat die aartsluie en wanordelijke Provençalen de pest krijgen aan die import bedoeïenen uit het buitenland. Maar waar ze helemaal een bloedhekel aan hebben zijn de 'Parijzenaren'. Die lopen hier rond met een air alsof dit land een restanterfenis is van een verre tante. Als je in Parijs de prijzen maar zo hoog mogelijk maakt valt het in de provincie altijd nog mee. Ze zijn wat gewend, die Parijzenaars en daarvan komen ze dan hier op verhaal. Exact 1 augustus zijn alle

toiletten vervuild, lopen de honden los en slingert het vuil over de camping: 'de Parijzenaren'. Op een kruising wordt je van je sokken gereden en parkeren doen

ze het liefst in de winkel: 'de Parijzenaren'. En dan, precies drie weken verder wordt het op slag rustiger, is het seizoen voorbij en kan het normale leven weer z'n gang gaan: 'de Parijzenaren' zijn exit!

Nu zit ik me weer op te winden. Denk nu toch eens

aan de avonden, aan de behaaglijke warmte, aan het nietsdoen. Aan de geurige wandelingen rondom het campingterrein, waar, vooral in het voorjaar naast de tijd een aangename notengeur hangt, afkomstig van een plantje waar ik de naam maar steeds van vergeet, maar... "ze maken er droogbloemen van, Margaret... weet je wel, hoe heette dat plantje verdorie nou ook weer?" Zou het vrouwtje er nog steeds lopen?. Hoe staat mijn caravan erbij? Er zijn geen riviertjes in de buurt, dus dat zit wel goed. Hebben de druivenplanten hun bladeren al verloren? Hoe zou de druivenoogst dit jaar zijn.... men

zegt dat het resultaat heel goed wordt maar peperduur vanwege de geringe hoeveelheid vocht. Ik neem nog een slok

Hè: *Bédoin reste dans la tête.....*

Het Jaar van de Aap

(2004)

Afstanden

Frankrijk en België strubbelen aanvankelijk nog wat tegen. In België sluiten ze zelfs de hele autoweg gewoon af en sturen ons midden in de nacht, in colonne, achter grote vrachtwagens op smalle hobbelige wegen dwars door slaperige dorpen, zo'n veertig kilometer lang. Wat met borden als omleiding begint heet eerst *déviat*ion A en verandert dan zonder reden in *déviat*ion C. In Frankrijk begint het te onweten en te gieten en prompt spoelt Margaret in Lyon de verkeerde tunnelbuis in. Overdag zou dat een onoverkomelijke fout geweest zijn, maar om 4 uur in de ochtend maakt dat niets uit, je spoelt door, draait gewoon om en na verloop van tijd ben je weer op de goede baan. Daar waar de Provençaalse goden heersen, laten ze ons weten dat ze met al die tegenwerking niets op hebben: achter Montélimar begint het zonnetje vrolijk te schijnen. Maar zomaar mag je van de goden de Provence niet in: in Bollène is de weg om onverklaarbare redenen plotseling afgesloten. Later horen we dat de winter rauw en guur was met heel veel regen. In Bollène is de brug compleet weggespoeld. Even later staan we pal voor een Intermarché waar we goedkoop kunnen tanken en weer even later rijden we bijna zo een Lidl binnen waar we voordelig elementaire zaken als water, brood en kaas kunnen inslaan, de goden hadden hun vooropgezette bedoelingen.

We naderen onze verblijfplaats met rasse schreden en toch valt het ons op dat de richtingborden daar anders over denken: hoe dichter we bij Carpentras komen, hoe meer kilometers de borden aan geven. Eerst zijn we 13 kilometer verwijderd, verderop en duidelijk dichterbij zitten we op 14 kilometer, dan opeens op 25! De verbazing slaat volledig toe wanneer we, na slechts één kilometer verder, opeens op het bord lezen dat we maar 9 kilometer van Carpentras verwijderd zijn. Die Fransen toch!

Het welkom op de camping is als vanouds: even hartelijk en vriendelijk. De nieuwtjes worden doorgegeven: 'Michèl de Normandie' zal dit jaar ook komen en 'Ms. Méteo' is omgekiept, veertien dagen nadat hij vorig jaar in september de camping verlaten had viel hij dood om! 'Pépé en Mémé' onverslijtbaar, al in de negentig, komen in juli toch weer en 'la Muellère' komt dinsdag. We doen maar alsof het allemaal nieuw voor ons is, het meeste wisten we allang. Ik mag dan nog even klagen over alle omleidingen, anders ben ik geen echte Fransman, zegt 'la Directrice'. Direct daarna klaagt zij dat ze zoveel werk heeft gehad door de gebroken arm van de oude madame en de gebroken heup van 'Mdm. Toto'. Het blijkt dat de oude madame en de hond van 'Mdm. Toto', de winter in de Ardèche hebben doorgebracht, onder haar toezien oog: "die hond is gek en de oude madame is ook moeilijk!"

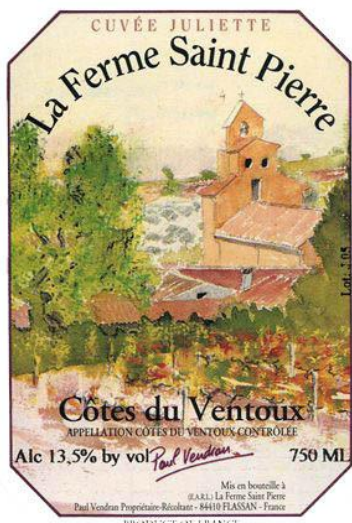
Twee uurtjes later is onze voortent opgezet en begint het paradijselijke leven. In Bédoin zelf is niet veel veranderd: er is een pizzeria bij gekomen en een groenteman verdwenen.

Paul Vendran, Flassan.

We eindigen deze dag in een klein restaurantje in Bédoin bij een voortreffelijke maaltijd en een goed glas.

Het terras van 'le Barbu' is de volgende ochtend ons doel en 's middags zoeken we onze

wijnboer Paul Vendran in Flassan op. Helaas heeft hij geen 'en vraq' meer, maar "of het dan een AOC'tje mag zijn, kost maar 40 centimes per liter meer". We krijgen een wijntje, voor 2 euro de liter, met een bouquet en een geur en kleur, dieprood met fruitig-romige afdronk, onovertroffen! Ik vertel hem van de Nederlander die in Bordeaux een wijnkasteel gekocht heeft en daar al na twee jaar de 'médaille d'or' gehaald heeft en het jaar daarop een wereldmédaille. Mijn verhaal over zijn speciale aanpak: geen chemie mèt begroeiing tussen de wijnranken, spreken hem wel aan. Hij wil weten waar dat kasteel ligt, ik weet alleen de naam (Chateau de la Garde) en de naam van de eigenaar (Ilya Gort). Ik beloof hem het boekje van de zomer mee te nemen.

Een stralende zon begeleidt ons de volgende dag naar Carpentras waar we de antiek- en rommelmarkt bezoeken. Er blijkt ook een culinaire markt te zijn waar je een speciale likeur en de specialiteiten van Carpentras kunt proeven. Een batterij schrijvers, die hun werk signeren, is aangeschoven. De schrijfster van een kookboek, Andrée Maureau, weet het goed te brengen en signeert uiteindelijk dan ook haar kookboek "voor

Margaret, die Jos met smaak vanuit de keuken in de teugels houdt, met mijn sympathie en smakelijk eten!" Ze heeft het in één oogopslag goed gezien. We vervolgen onze weg via Mormoiron en de 'aspergemarkt'. Het is een gewone markt, maar je kunt er ook asperges kopen en wij vallen voor het 'witte goud'. Diezelfde markt, maar dan twee keer zo groot, vinden we 's anderendaags in Bédoin en dat levert twee moten zalm op, in combinatie met die asperges.... jonge jonge wat is het allemaal weer lekker!

Al die calorieën moeten ook benut worden en we besluiten te gaan wandelen. We nemen de kaart ter hand en willen langs de onderkant van het massief lopen. Daar heb je de 'GR 91' de Grand Randonnière 91. Dit is een wandelroute over grotere afstand, zoals je bij ons het 'Pieterpad'

hebt. Je loopt dan in een grote boog om Bédoin heen, van het noordwesten naar het oosten. Er is altijd veel te zien in het voorjaar. Heel veel planten bloeien uitbundig. Kruiden, tijm en rozemarijn, bremstruiken geuren olieachtig, de natuur laat zich van zijn

uitbundige kant zien. Op een puinstaat blijft Margaret opeens stokstijf staan: “kom eens vlug kijken, vlug!” Er kruipt een heuse schildpad, groot formaat, zo’n 40 centimeter. Ik pak hem op en bekijk hem op mijn gemak. Het is een vief kereltje die al vlug kop en poten weer uit zijn schild steekt om te luchtfietsen. Komen schildpadden hier voor? Ik zou het niet weten, beter maar weer gewoon terugzetten. De wandeling van slechts 4 kilometer, kost ons toch 2 uur. Het terrein is geaccidenteerd en dat zal wel de oorzaak zijn. Voldaan over zoveel avontuur komen we bij de camping terug en vertellen ‘la

Directrice’ over onze ontmoeting met een ‘wild beest’. Volgens haar komen schildpadden niet op de Mont Ventoux voor. Ik zoek het op in de immer aanwezige literatuur en het blijkt zich om een ‘Grieks schildpad’ te handelen. Hij moet uitgezet zijn. We liggen de hele nacht wakker, piekerend over die eenzame schildpad, die daar nu in de kou en hongerig over de stenen kruipt.

Meteen de volgende middag weer die wandeling om naar de schildpad te zoeken

maar hij is weg, verdwenen. We vinden wel, nu we wat oplettender geworden zijn, meerdere verschillende orchideeën: onder andere vliegenorchis en mannetjesorchis. Als ik op mijn buik lig om ze te fotograferen, schiet links van me ‘iets’ weg in het gras, toch maar even opletten! Grote opwindning als we terugkomen: We hebben weer ‘wilde

beesten’ gezien: orchideeën! De oude Madame schudt meewarig haar hoofd en zegt dat als je orchideeën wilt zien, je maar eens onder aan de camping moet kijken, daar waar de gehandicapten altijd zitten (ze bedoelt het tentenkamp), daar staan ze met de bosjes. We gaan kijken, begeleidt door de fluitende nachtegaal en de kwakende kikkers in het dalletje: en waarachtig ze staan er, maar ze bloeien nog niet helemaal. We struinen door alle aanwezige literatuur en halen hulp bij ‘la Muellère’. Maar zij weet het ook niet. We kopen een Franse flora, en daar staat hij: de *Limodorum abortivum* (In het Duits: Dingel en in het Nederlands: ‘Paarse aspergeorchis’) Hij geeft de voorkeur aan kalkgronden en beschutte plaatsen, stenige gronden en verlaten wijngaarden, ook wel in de zogenaamde *truffières*, de truffel-eikgaarden. Vaker ook in naaldbossen. Van alle beschreven plekken vindt je stukjes terug op

onze camping.

De natuur is wat laat dit jaar, vindt ook ‘le Barbu’. “De winter is nog steeds niet voorbij”, zegt hij: “het blijft veel te koud, het moet warmer worden!” Dat is nog eens andere koek,

normaal klaagt hij altijd over de warmte, maar in het voorjaar is alles anders dan in de zomer.

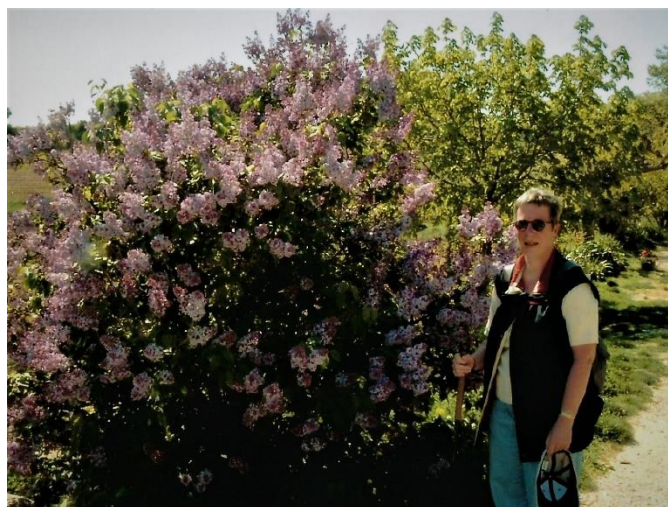
Het weer dwingt ons om te wandelen. Deze keer lopen we dezelfde 'GR 91' maar dan een stuk oostelijker. Je ziet meteen het verschil, ligt het eerste gedeelte aan de ingang van het dal, met vochtiger en schaduwrijkere plekken en dus ook een uitbundigere bloemenpracht, dit oostelijk deel is droger, minder vruchtbaar door de vele puinstaanen die vanaf de berg het dal in vloeien. De planten zijn stugger en ruiger. We komen uit bij St.Éstèphe en struikelen over een opgraving. Dit lijkt wel een Romeinse villa. Vooral de indeling

laat bij mij meteen de fantasie op hol slaan. Een centrale ruimte met aan weerszijden allerlei vertrekken. Dat moet de keuken geweest zijn: een boogje in de stenen muur! Het hadden anders stallen kunnen zijn of hokken, maar dat boogje brengt het geheel tot leven, dat kan alleen maar voor mensen bedoeld zijn geweest. Je mag het terrein natuurlijk niet betreden, maar 'la Muellère' en ik kunnen onze nieuwsgierigheid niet bedwingen. In Frankrijk luidt het motto: Niets mag en alles kan! Dus lopen we ademloos tussen de resten.

Tja die Romeinen wisten wel waar ze hun huisjes bouwden: het uitzicht is adembenemend. Je hebt een grandioos overzicht over het totale dal. Die gepensioneerde Romein zal hier, vanuit z'n gemakkelijke stoel met een goed glas wijn in de hand, genoten hebben van het heerlijke klimaat en blij zijn dat hij eindelijk van dat gore klimaat in Germania verlost was. Terwijl we zo staan te dagdromen zweeft opeens een roofvogel over onze hoofden. Aan de spanwijdte van z'n vleugels te zien moet dit wel een grote jongen zijn, iets in de richting van een adelaar. Die zullen hier toch wel voor komen. Het gezicht is werkelijk fantastisch, hoe die joekel

daar op z'n dooie akkertje in de lucht zweeft, soms zelfs moeiteloos stil hangt. Opeens krijgt hij iets anders in de zin en zwaait af richting Flassan. Margaret wordt altijd helemaal lyrisch als ze roofvogels ziet. Alleen het bepalen van wat voor soort het nu eigenlijk is, is altijd een probleem: vaak kun je alleen op de vleugelspanwijdte afgaan. Ze heeft nu wel de verrekijker bij zich, hé de verrekijker, hoe is 't mogelijk.

Er drijven plots donkere wolken over. Ze horken wat aan tegen de Mont Ventoux. Dit zou wel eens een... en voordat we het in de gaten hebben moeten we snel onze regenjassen aan trekken. Ik zie al vlug dat het niet lang zal duren, maar Margaret raakt bij de eerste hagelsteentjes in paniek. Hebben we niet net gezien hoe verwoestend de kracht kan zijn van het water? Een binnenweg, onverhard, is integraal twee meter uitgeschuurd door een enorme regenbui, afgelopen winter. Er stonden enkele huizen op

nog geen meter afstand. We denken aan het verhaal van een Nederlander die in Bédoin een huis heeft en daarbij afgelopen zomer een zwembad heeft laten aanleggen. Deze winter is het complete zwembad weggespoeld en stonden de fundamenteën van z'n huis bloot. Het water kan hier enorme krachten ontketen. Schichtig kijken we van onder onze capuchons naar een lange bochtige weg. Schuilen zou een optie zijn als er een schuilgelegenheid in de buurt was, maar we lopen langs de weg tussen St.Éstèphe en Les Baux en er is geen plek om te schuilen. Doorlopen is het parool en als we in Les Baux zijn is de regen alweer opgehouden. Vijf minuten later moeten we de regenjacks alweer uitdoen omdat de zon warmte begint te produceren onder het nylon. In het dorp loopt een vrouw haar tuin in en zegt, als ze ons met onze regenjacks ziet worstelen: "Tja, je bent in de bergen hè!"

We sluiten deze vakantie af met een wandeling naar het Lac du Paty. Dit is het op één na oudste stuwmeer van Frankrijk, aangelegd ergens eind zeventienhonderd. Vorig jaar was al bekend dat het leeg stond. Een keer in de dertig jaar laat men het meer leeg lopen om de stuwdam en de

bodem schoon te maken. Wij kennen het alleen gevuld dus dat lijkt me wel gaaf om te zien. We halen een wandeling uit het boekje 'Wandelen met Émilie in de Provence'. Voor in het boekje staat dat de wandelingen geschikt zijn voor opa's en oma's met hun kleinkinderen. Als we op de top van de Madeleine staan zo'n

300 meter hoger dan het uitgangspunt Carombe, verzucht ik: “dat moeten zeker

grootouders van 26 jaar zijn!” Maar het Lac du Paty is inderdaad ‘vet gaaf’, zou mijn jongste zoon zeggen. ‘Verboden te baden’... Waar? Een stom gezicht als je er voor gaat staan. De klim die volgt, is vermoeiend maar geeft wel fantastische uitzichten. Je kijkt helemaal naar Avignon en hebt een geweldig uitzicht op het kasteel van Le Barroux. Op de terugweg komen we langs de kapel van de Maagd Maria die halverwege Madeleine en

Carombe staat. ‘La Muellère’ zegt dat de kapel verschrikkelijk verpest is doordat men de hal blauw geveerd heeft. Gelukkig vonden de Fransen dat ook want als we ervoor staan is de hal roze gekleurd, wat een opluchting! Voor deze wandeling stond in het boekje 2 uur, maar wij doen er natuurlijk weer 4 uur over en zo gaat dat nu al de hele vakantie. Afstanden tellen hier niet, als je de gidsen moet geloven. Als je toch de tijd hebt...

De echte Cicaden sterven uit!

7 Jaar geleden.

Vlak voordat wij in Bédoin arriveren is er een Nederlandse toerist verdwenen. Hij was gast op onze camping. Een oudere man, gepensioneerd leraar Klassieken uit Den Helder. Enigermate aangetast door Parkinson en Alzheimer deed de omgeving hem goed, de zon en de droge atmosfeer, zoals de dokter het ook voorspeld heeft. Hij is brood gaan halen in het dorp en bij terugkeer de weg kwijt geraakt. Als wij aankomen is men

reeds drie dagen aan het zoeken. Aangezien hij niet zonder zijn medicijnen kan, moet men aannemen dat het al te laat is voor een hoopvolle afloop. De eerste dagen wordt met helikopter en manschappen gezocht. Daarna resteert alleen nog het plaatselijke politiekorps. In de wanhoop der achterblijvers worden in het dorp pamfletten met zijn afbeelding verspreid en ook nog een helderziende uit Rotterdam ingeschakeld, een pedant figuur met secretaris en die als enige kwaliteit een grote mond heeft maar met de aanschaf van z'n cabriolet z'n helderziendheid blijkbaar kwijtgeraakt is, want zijn bijdrage lijdt alleen maar tot nog meer verwarring. Het buurtonderzoek levert op dat deze of gene de vermiste nog gesproken heeft. Hij vroeg de weg terug naar de

camping. Volgens de oude madame hoeft men niet zo ver te zoeken en is hij op nog geen anderhalve kilometer afstand van de camping te vinden.

Het wordt zelfs nog een rel, als de helderziende zich bij gebrek aan tastbare resultaten met het politiebeleid gaat bemoeien en het gemeentehuis bestookt met allerlei insinuerende telefoontjes. Ik weet dat ik geen bijdrage kan leveren en houd mij afzijdig, laat de competenties over aan diegenen die ze ook hebben.

Uiteindelijk vertrekt de achtergebleven vrouw alleen naar huis, onwetend. Ontzettend triest als je alleen achterblijft en niet weet wat er gebeurt is, afgezien nog van de onmogelijke administratieve rompslomp die je dan ook nog eens over je heen krijgt, want officieel weduwe ben je niet! De Gendarmerie heeft haar hoop gevestigd op de jagers in het najaar, die vinden altijd alles dat men aanvankelijk niet vinden kan.

Steeds weer, als we wandelen in de omgeving, houd ik me ook even bezig met de verdwenen man. Waarom heeft hij de weg terug niet gevonden? Wat waren zijn laatste gedachten en wat heeft hij als laatste gehoord en gezien?

Allengs wordt me duidelijk dat die grote richel die zich bevindt tussen de voet van de Mont Ventoux en de camping de oorzaak is geweest van het malheur. Deze, door oker roodgekleurde richel, in de lokale kaarten omschreven als carrière (groeve) beneemt het uitzicht naar de camping volledig. Het is geen groeve: want voor mensenhand veel te groot! Het is, volgens mij, de schaafrand van een grote gletsjer die vanaf de hellingen van de Mont Ventoux naar beneden schoof enige tienduizenden jaren geleden.

Als we zo door het landschap sjokken en genieten van de steeds weer verbazende uitzichten die je om de haverklap aangeboden krijgt, dan vind je er vrede mee en je hoopt dat hij met zo'n uitzicht op z'n netvlies afscheid genomen heeft van het leven.

Drie jaar later vindt een jachthond op een onmogelijke plek een pet en men informeert de gendarmes. De onmogelijke plek wordt onderzocht en men treft enige resten aan, wat botjes, een bril, horloge: de Mont Ventoux is karig bij het teruggeven.

Nu

Henny en Chris, destijds intensief betrokken bij de zoektochten, ontmoeten nog steeds als ze in Bédoin komen, Jean-Michèl de politieman, die verantwoordelijk was voor de zoektochten. Hij nodigt ons uit voor een wandeling naar de plek waar men de resten van de onfortuinlijke Nederlander teruggevonden heeft. Aangezien de mogelijkheid om te wandelen door de aanhoudende droogte zeer beperkt is en je zonder toestemming het

terrein niet in mag, grijpen wij de gelegenheid aan en gaan graag mee. Ik moet toegeven dat ook nieuwsgierigheid een rol speelt en al die vragen die in de loop der jaren alweer vervaagd waren spelen weer op. We slaan de Chemin des Sablons in, een landweg die op nauwelijks tweehonderd meter afstand van de campingingang, van de hoofdweg afdraait. We rijden in de richting van de GR 91 (de Grand Randonnière 91) tot dat het niet verder kan. We stappen uit en vervolgen te voet totdat we op die GR 91 terechtkomen. Dit is het pad dat we in het voorjaar ook al ettelijke keren gelopen hebben,

het is een soort 'Pieterpad'. Vlak voordat het pad naar links afbuigt, vertelt **Jean-Michèl**, heeft hij hier nog met een Belgische man gesproken en hem de weg gevraagd naar de camping. Deze mijnheer vond hem er volkomen normaal uitzien en heeft hem vriendelijk de weg gewezen, waarop hij welgemoed zijn pad hervatte. De weg splitst enige tientallen meters verderop en daar moet de twijfel hebben toegeslagen. De splitsing leidt

uiteindelijk weer tot een en hetzelfde pad, maar dit punt heeft hij nooit bereikt. Het bos rond de linker afsplitsing, heeft hem er toe aangezet, na tweehonderd meter, van de hoofdweg af te wijken en de heuvel te gaan beklimmen. Wij beseffen nu waarom we een lange broek en bergschoenen aan hebben moeten doen. De berghelling is steil en eigenlijk onbegaanbaar. We worstelen tussen jeneverbesstruiken en bremstruiken door.

De brem is droog en stug geworden en krast langs je benen op een heel onaangename manier. Wil je van het uitzicht genieten dan moet je echt stil blijven staan, want het gruis en de stenen rollen onder je weg. Ondertussen besef je ook waarom we zo vroeg van huis moesten gaan: door de hitte gutst het zweet langs je lijf en gezicht en ik ben blij dat ik m'n pet op heb want anders lopen voortdurend de zweetdruppels over je bril. De rozemarijn en de

immortelle geuren zwaar. Als we boven zijn, een heuvel van zo'n honderd meter hoogte, duiken we de eikenbosjes in. Hier groeit de mediterrane eik, stug en klein. Je moet er als het ware gebukt onderdoor lopen en oppassen dat de struiken niet in je gezicht krassen. Je hebt absoluut geen uitzicht meer op de omgeving als we uiteindelijk na enig zoeken, de plek vinden waar de resten gevonden zijn. Géén uitzicht, alleen maar

struikgewas en lage eiken. Geen wonder dat de helikopters niets gezien hebben, het lage gebladerte overdekt alles. Dus ook geen laatste vergezicht op zijn netvlies, die troost had ik hem gegund. Hij is onder de eikjes ineen gezegen, uitgeput, geen wonder... na zo'n klim. Heeft beschutting gezocht voor de hitte en bleef daardoor onvindbaar voor de zoekenden.

Op de weg terug valt me op hoe droog het landschap is. Grote barsten in de grond geven aan dat het hier al 6 maanden niet meer geregend heeft. We moeten halverwege op onze bips naar beneden omdat het profiel van de schoenen toch niet genoeg blijkt en de rolstenen een normale afdaling onmogelijk maken. Opeens stopt Jean-Michel en hij zegt: "Hoor je de cicaden? Je hoort twee soorten, een die alsmaar op dezelfde toonhoogte tsjirpt en eentje die halverwege een toon omlaag gaat. Die laatste is de eigenlijke cicade van hier, wij noemen hem de *cigale*. Dat is de echte cicade van de streek. Die ander is import: de *cigalo*. Maar onze eigen *cigale* wordt zeldzaam, hij sterft ook langzaam uit!"

Ik weet zeker dat dat, het laatste geluid is geweest dat hij gehoord heeft, zeven jaar geleden, vlak voordat hij Hades pont passeerde.

De slag bij Pastory.

Reeds enige jaren smeult het conflict. Onze artieste en haar man wensen zich niet te conformeren aan de reglementen van de camping en dat levert jaarlijks een hoop bonje op. Zij staat daardoor al te boek als 'camping-cat' en recentelijk terroriseert ze burens en buitenlui door het onmogelijke gedrag van drie Teckels, ruim voorzien van haar decibelkrachtig commentaar, zodat het geheel audiovisueel vrijwel ondragelijk genoemd kan worden.

Haar asociale vaardigheden hebben er al toe geleid dat zelfs ik mij voorgenomen heb geen aandacht meer te schenken aan deze medekampeerders. Eens is de kous af, de thee op, het laatste koekje gegeten, kortom, dan houdt het op. Zij anticipeert daarop ruimschoots door evenmin nog 'goedendag' te zeggen, een situatie waardoor je je ook nog schuldig voelt!

Samen eten met Karin en Harm in betere tijden!

De campingleiding weet geen doorbraken te forceren, natuurlijk niet, want boven de moraal staan in de Provence natuurlijk altijd nog de pecunia die, zoals iedereen weet, niet stinken. Dat het optreden van ons artiestenechtpaar al menig campingbezoeker tot waanzin bracht en heeft doen besluiten nooit meer terug te komen, is de directie even ontgaan onder het motto: 'beter een vogel in de hand, dan de lucht van tien!'

Maar nu is er een ultimatum gesteld. Telefonisch is de tegenpartij medegedeeld dat maar één hond toegelaten is. Hoewel telefonisch de Franse taal opeens verschrikkelijk moeilijk blijkt, zegt onze landvoogdes dat er geen twijfel over mag bestaan: "maar één hond of anders wegwezen!"

weer zal opspelen.

Het uur van de waarheid is het uur waarin toevallig jeu de boules wordt gespeeld. Voor de ogen van de verzamelde en verbaasde troepen jaagt opeens een auto met caravan het terrein op. Zonder te stoppen dendert die trein naar beneden, waar meteen een plaats geclaimd en bezet wordt. Van de leiding, zoals bij de meeste veldslagen, is niets te zien. Als de chef-staf van het hoofdkwartier zich meldt, zegt ze dat ze er niet aan denkt om er naar toe te gaan: men dient zich zelf te melden bij aankomst, zo staat het in het kampeerderreglement. Een voorzichtige spion, in de vorm van de oude Madame wordt vooruit gestuurd om eens polshoogte te nemen. De berichten zijn onduidelijk en verwarrend en niemand begrijpt wat de consequenties van deze onverhoedse aanval zullen zijn. Opnieuw worden er weddenschappen afgesloten: "ze blijven slechts een enkele dag" tot en met: "met die plank voor de kop, ze blijven gewoon."

Marie-Francoise en Alain

Het geheel lijkt te verworden tot een ware loopgravenoorlog waarbij in de fronten geen beweging zit.

Verkenning levert de wetenschap op dat er geen voortent wordt opgezet, dit leidt weer tot nieuwe weddenschappen. Van bewoners die noodgedwongen in de frontlinie moeten

Er ligt een vredige stilte over het land, maar het is een bedrieglijke stilte... een stilte voor de storm. Iedereen weet de datum van aankomst en vele geruchten doen de ronde. Er worden weddenschappen afgesloten of ze überhaupt zullen komen en zo ja of ze dan wel zullen blijven. Men kijkt vooruit naar de schermutselingen die komen gaan en vraagt zich af wie genoeg karakter zal laten blijken tegenover zoveel bot geweld dat zeker wel

Reeds de volgende avond vindt de eerste provocatie plaats, ook nu weer tijdens het jeu de boules. Opzichtig paradeert ons echtpaar, triomfantelijk met alle keffende honden langs de hele camping gemeenschap, zonder ook maar één woord te zeggen... onmogelijk! Van de leiding zie je nog steeds niets. Zo blijven de troepen in verwarring achter, geplaagd door onduidelijke commando's en regels, geamuseerd door zoveel durf en brutaliteit.

leven horen we dat het onophoudelijk gekef gecombineerd met vele luidruchtige echtelijke ruzies amper uit te houden zijn. Het zou bij de conventie van Genève verboden moeten worden.

De derde dag brengt opeens alle fronten in beweging. De aanmelding wordt meteen ook een afmelding, zo horen we uit het hoofdkwartier. Ze gaan! Een zucht van verlichting gaat door de rijen der kampeerders. Een enkele cynicus zegt wel: “ze komen terug, let op mijn woorden!”, maar de hoop overvleugelt de realiteit en de rust keert terug.

Enige dagen later, wordt het *jeux de boules-concours* afgebroken. Het is tijdens de tweede ronde gaan onweten en men besluit het concours te laten voor wat het is en maar meteen aan de ‘apéro’ te beginnen.

Als iedereen goed ‘op dronk’ is gaat er opeens een kreet van stilte door de gelederen. Een onverwachte aanval van de cavalerie op de rechter flank. Het is de kwetsbare vleugel en voordat iedereen zich realiseert wat er gebeurt stuiven ze weer het terrein op, niets en niemand ontziend, recht op het doel af. Die plek is bezet, dus dan maar tussen de wagens van de ‘garage

morte’. Dit wordt de chef-staf te veel. Deze knoop moet doorgehakt. Er is voldoende alcohol in ’t bloed aanwezig om de daarvoor benodigde moed te verzamelen. Ze stapt in haar strijdros en stuift naar beneden. Iedereen staat reikhalzend te kijken om maar niets te missen van deze schermutselingen. Er wordt flink verbaal gevochten. Eindelijk wordt de waarheid gezegd: ‘fatsoensnormen’ en ‘wie is hier nu eigenlijk de baas?’ Deze klap komt hard aan in het vijandelijke kamp en ze trekken zich terug op de hun aangewezen plaats, weg uit de schaduw als er zon zou zijn. Maar het weer heeft de oorlogsstemming overgenomen en er breekt een oorverdovend onweer los. Wanneer de strijdkrachten weer vereend zijn, in de schuur, blijkt dat er een ‘echt’ ultimatum is uitgesproken: één klacht over de honden dan is het ‘einde oefening’.

Twee dagen lang worden er weer weddenschappen afgesloten, maar het blijft verdacht rustig. De derde dag trekt de vijand zich echter terug, de capitulatie wordt getekend en de berichten uit het hoofdkwartier zijn gunstig. Ze trekken zich terug op een naburige camping en rust en orde is hersteld. Zal dit hoofdstuk dat eindigde in de slag bij Pastory nu afgesloten kunnen worden? Kampeerders blijft op uw hoede, deze vijand loert overal en altijd. Regelmatig worden wij in het dorp door onvriendelijke blikken en een overdosis aan gekef herinnerd aan het altijd op de loer liggende gevaar van onbetamelijke artistiekelingen die zich niet weten te gedragen, vooral op vakantie. Voorlopig is de tirannie gebroken en kunnen we weer zonder harnas naar een feest. De verbale wapens worden in de achterkamers opgeborgen en zullen wel vergeten worden... kun je weer gewoon aardig en fatsoenlijk zijn!

Even een SMS-je.

Telefoons zijn noodzakelijk. Een leven zonder, kun je je niet meer voorstellen. Mijn

generatie is er mee opgegroeid. Altijd is zo'n apparaat onder handbereik. Toen we pas getrouwd waren was dat nog zo'n bakelieten model met een draaischijf aan de voorkant en, hoe trots, je had je eigen nummer. Overigens leverde dat nummer nogal eens hilariteit. Vaak vreemde telefoontjes, maar misschien ook weer wat minder vreemd als je bedenkt dat ik zeer actief was in de studentensociëteit, dus toen Margaret opgebeld werd met de mededeling dat de buikdanseressen onderweg waren, vond ze dat toch ook weer niet zo vreemd. Het bleek dat wij het telefoonnummer overgenomen hadden van een voormalige nachtclubbezitter! De verhuizing naar Klimmen leverde natuurlijk ook een ander telefoonnummer op, gelukkig vrij van vorige bezitters. Maar de

overbuurman heeft precies dezelfde naam en het huisnummer verschilt weinig: 18 in plaats van 19, en hij prefereerde een geheim telefoonnummer vanwege een verschijnsel dat in die tijd nogal een rage was: 'de hijger'. Iedereen die de overbuur moest hebben keek in het telefoonboek, zag de naam die hij zocht en belde ons. Zijn hijger heeft ons antwoordapparaat vol gehijgd. Maar ook, zondagochtend acht uur. Ik zeer slaperig! "Goeiemorgen mijnheer van den Bosch, is het voetbalveld goedgekeurd? Anders komen we van Waubach voor niets naar Ransdaal.". "Ik zou het niet weten hoor". "Maar u bent toch van den Bosch?" "Jawel, maar als u mij zou kennen, zou u weten dat ik niets weet van voetballen, ik denk dat u mijn overbuurman moet hebben van Termaar 18, maar die heeft een geheim telefoonnummer!" Een andere keer wilt iemand een VW-motor brengen die ik besteld zou hebben. Hij belt, heel argwanend nog drie keer op, bang dat hij met z'n motor blijft zitten en we krijgen bijna schreeuwende ruzie. Uiteindelijk kan ik hem overtuigen dat hij hoogstwaarschijnlijk die andere van den Bosch moet hebben... maar ja, die heeft een geheim nummer. Soms schrik je wel even: "met van den Bosch".

Jeroen en Wendy
telefoonkosten

"Met ut Fien, hartelijk gefeliciteerd dat je opa geworden bent!" Toen bleef het even stil. "Spreek ik niet met d'r Sjeng?" Poeh, een zucht van verlichting aan de andere kant van de lijn bij d'r Joepeman!

De tijd van de huiscentrale en het antwoordapparaat kwam, daarna de voicemail, de ISDN en de ASDL en nu heeft iedereen een mobieltje. De kinderen op school telefoneren zich een breuk in de rondte en ik vraag me altijd af wie dat kapitaal aan

moet ophoesten. Laatst terroriseert een gabbertje het biologiekabinet. Hij zit in 'n les en belt steeds op met z'n GSM, zegt dan niets. Uiteindelijk leggen we de telefoon maar naast de haak. Hij had echter buiten de waard gerekend, want nu ik een keer opneem hoor ik het stemgeluid van mijn lesgevende collega, dat is hem zuur opgebroken.

Mijn jongste Jeroen, in het bezit van een GSM, wilde ook altijd bereikbaar zijn voor z'n vrienden toen hij vaak in het buitenland zat: telefoonrekeningen van honderden guldens. In die business worden er een paar snel rijk. Uiteindelijk ga je toch voor de bijl en schaf je ook zo'n ding aan. Onze eerste mobieltje is nu versleten. Sowieso formaat ijskast, vindt de jeugd. Tijd voor een nieuwe. Mijn oudste paradeert de hele tijd voor m'n neus met een nieuw model, inclusief fototoestel, leuk speelgoed. En gratis bij zijn nieuwe abonnement! "Hoe functioneert dat ding?" "Kind kan de was doen!" is het antwoord.

Nu heb ik KPN enige tijd geleden gevraagd of het niet mogelijk is om bij vernieuwing van mijn abonnement een nieuwe GSM te krijgen. Overal worden abonnementen aangeboden met gratis toestellen. Ik word telefonisch verwezen, kom onder andere terecht bij de NUON en daarna bij de Essent, of ik krijg een lieve juffrouw die helemaal van niets weet. Uiteindelijk verzekert mij een meneer van KPN dat het niet mogelijk is. Ik dreig: "dan zeg ik mijn abonnement op", daar kan hij dan ook niets aan doen is het antwoord!

Het nieuwe abonnement is inclusief een nieuwe telefoon, leuk klein model, inklapbaar, helemaal *up to date*! Bijgeleverd wordt een dik boekwerk in tien verschillende talen, maar ik houd me meestal niet op aan die handleidingen: gewoon beginnen, zoals mijn kinderen dat ook altijd doen.

Nu gebruik ik zo'n ding eigenlijk bijna nooit, alleen op vakantie. Hier is het meer een kwestie van de vaart der volkeren en de kans op autopech die ons dwingt om zo'n apparaat aan te schaffen. Je moet de kosten ook niet onderschatten, al vlug loopt het in de tientallen euro's. Overigens, vóór de vakantie word ik, nadat we het nieuwe abonnement hebben afgesloten, onder etenstijd voortdurend opgebeld door KPN met de vraag of we het abonnement niet willen continueren met gratis telefoon, maar nu is het te laat. Lekker poeh!

Op weg naar het zuiden, zegt Margaret: "Je hebt toch niets te doen, bekijk je de gebruiksaanwijzing eens, dan kunnen we ook SMS-en. Dat is namelijk veel handiger en goedkoper. Ik heb met de kinderen afgesproken dat we voornamelijk zouden SMS-en." De weg van Dijon naar Lyon is lang, dus studeren maar, met het apparaat erbij. Maar het apparaat wilt niet. De weg volgend die het boekje aangeeft raakte ik steeds op raadselachtige wijze de weg kwijt en als ik dan uiteindelijk bij het menu

'SMS schrijven' aankom, wordt het ding eigenwijs. Telkens als ik 'Hoi Maarten' intik, verandert dat klommel 't in 'Hi Hi'! Wat ergerlijk. Na een uur kom ik erachter dat je aan moet geven dat je in het Nederlands wilt schrijven zonder automatische aanvulling en dus deze optie uit moet zetten. De daaropvolgende keer lukt het schrijven wonderwel, maar nu komt het hoofdstuk 'SMS verzenden'. En is het bericht opeens verdwenen, wel of niet verstuurd, niet meer terug te vinden, god alleen weet wie die SMS gekregen heeft.

Dus maar opnieuw, maar nu begint hij weer eigenwijs zelf teksten te schrijven. Het 'Hi' laat ik dan maar staan, maar daarna komt er alleen maar wartaal op het scherm. Je kunt verdorie die aanduidingen onder in het balkje zo verdomd moeilijk zien als je wat ouder bent en aangetast door de jaren. Om de een of andere reden heeft hij zelf weer de

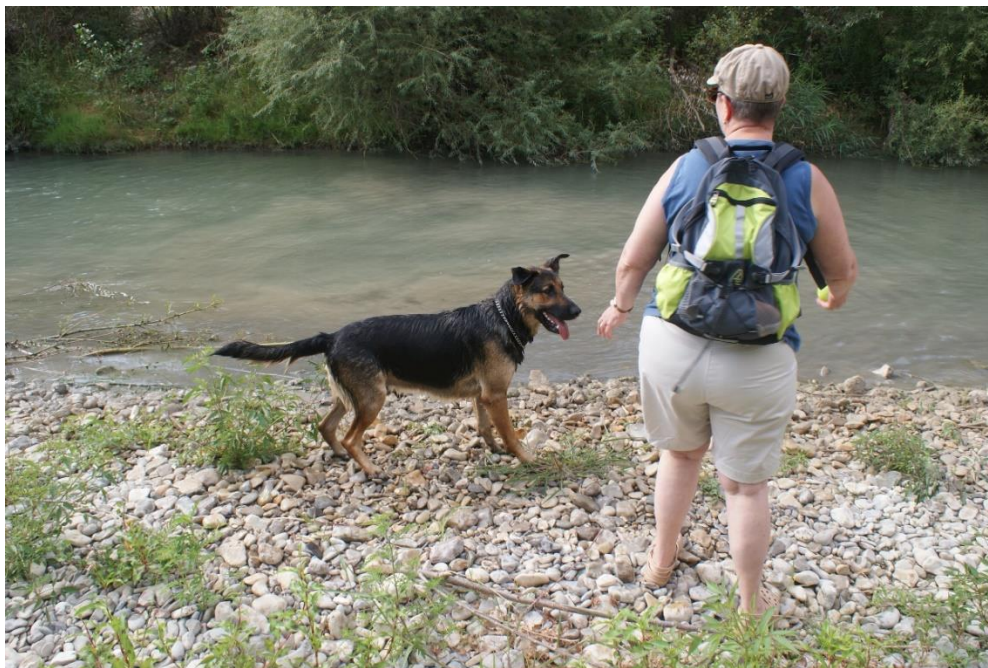
automatische versie aangezet. Nadat ik drie keer het boekje doorgeworsteld heb, geef ik het met een zucht op en ben gelukkig dat ik het stuur over mag nemen, want tegen zo'n ding kan ik niet op. Ook mijn vrouw amuseert zich nog een uurtje met het apparaat maar legt het dan terzijde met de mededeling: "je moet er geduld voor hebben, ik kijk na aankomst nog wel een keer".

Op de camping wordt iedereen die enig technisch inzicht heeft gevraagd. Chris natuurlijk het eerst, hij worstelt een hele ochtend met het apparaat, deelt daarna mede hoe het zou moeten en laat ons desondanks in verwarring achter. Margaret komt er zelfs aan toe, in een heldere bui en na een noodlanding van de heilige geest, een bericht te verzenden, dat dan weliswaar prompt bij de verkeerde terechtkomt. Een bericht weer opvissen

Chris Westerink

nadat het verstuurd is behoort niet tot onze mogelijkheden. Na voor de vierde keer het boekwerk doorwongen te hebben, besluit ik maar weer gewoon te gaan telefoneren. Ondertussen lijkt de hele camping ons te treiteren: iedereen staat te telefoneren met zo'n oorkassie of zit uitgebreid te SMS-en dat het een lieve lust is.

De telefoonrekening zal hoog zijn maar dat is niet zo erg. Ik ga terug naar de telefoonwinkel en ga vragen voor een nieuwe mobieltje... eentje voor domme mensen!

Het jaar van de Haan

(2005)

Maar één weekje

Ik verlang terug naar Bédoin. Waarom zult u vragen. Tja, wat is het? De zuivere lucht? Een beetje warmte. Verse aardbeien waar je de zon in proeft. Er verandert daar bijna niets, dat weet je van tevoren. Maar dat is het misschien wel, er verandert niets. Het leven gaat daar zijn gangetje. Weg van die voortdurende drang alles te veranderen, weg van het lawaai, weg van beleid en drogredenen. Weg het idee dat je alles moet verantwoorden en met honderd zaken tegelijk bezig moet zijn. Dat denk ik, is de reden. Na twee dagen is mijn verkoudheid weg ondanks de sterke temperatuurval des nachts. De weg naar het paradijs is dit keer een hel. Wegen alom verstopt door gruwelijke verkeersongelukken, geen mogelijkheid om ze te omzeilen. Files op plekken waar je normaal gewoon door kunt rijden, de vijand rukt op. Dankzij een overnachting onderweg is het mogelijk om toch uitgerust te arriveren en meteen te beginnen met de opbouw van ons plekje. Het weer is voortreffelijk, de goden zijn ons goedgezind. Dezelfde middag liggen we reeds in het zonnetje en kunnen we 's avonds na het diner nog lang buiten onder de stralende sterrenhemel genieten van ons hervonden paradijs. De ontvangst is als vanouds, hartelijk en gastvrij. De wijn van het afgelopen jaar is een succes. In het dorp is menig etablissement weer van eigenaar veranderd, maar dat gaat al jaren zo. We gaan de eerste avond uit eten en ik zeg dat tegen 'la Directrice'. "Ha", zegt ze," doe de groeten aan Jean-Batiste de eigenaar, want jullie zullen wel weer in 'Pasta et Basta' gaan smullen". Inderdaad was dat ons plan. Als we binnen komen is de begroeting warm, ik ben zo geraakt dat ik Rudolpho aan zie voor **Jean-Batiste** en omdat '*ma Biche*' omhelst wordt doe ik het automatisch ook, wat natuurlijk een beetje raar is dat een man die geen familie is die andere man omhelst, maar hij zegt : "Is toch niet erg!" Het eten is voortreffelijk en we lopen zeer tevreden naar ons home terug.

De volgende ochtend lopen we weer naar het dorp en schuiven aan op het terras bij 'le Barbu'. Een emotionele ontmoeting op het terras want zijn vrouw is overleden en ik weet me met dat soort situaties nooit raad. Gelukkig herstelt hij zich snel onder het motto "het leven gaat door, wat willen jullie drinken?" Hij zal dat heel wat keren moeten zeggen dit jaar, het moet bijzonder pijnlijk voor hem zijn. We ontmoeten mijn Deense postzegelvriend en zijn vrouw. Zij vertellen ons dat wij het mooie weer meegebracht hebben, dat het koud was de afgelopen drie weken en dat het af en toe behoorlijk geplensd heeft. De stortbuien waren zo intens dat de brug die hun huisje met het dorp verbindt weggespoeld is en zij twee dagen opgesloten hebben gezeten omdat er geen vervoer over de weg mogelijk was. Toch klaagt iedereen over de droogte: plensbuien voegen niets toe aan de grond want het spoelt allemaal snel weg. Inderdaad, tijdens onze wandeling naar het dorp valt op dat er in verhouding weinig bloemenpracht is. Ook de typische geur van de 'immortelle' ontbreekt dit jaar en de klaprozen zijn op een vinger te tellen.

Er ligt nog sneeuw op de Mont-Ventoux, maar bij deze warmte zal dat niet meer lang duren. De wijnvelden zien nog bruin met hier en daar een blaadje dat voorzichtig

uitloopt. Bij terugkomst op de camping kondigt het avontuur zich al aan, telefonisch

heeft onze vriendin 'la Muellère' al laten weten dat ze eraan komt.

Het wordt deze dag 27 graden en dat doet een mens goed. De siësta slaat je tussen je ogen en alom wek ik bewondering door, blijkbaar, als een wilde in mijn ligstoel te snurken. De oude Madame zegt dat we de paden moeten om benoemen, dat het laantje van de snurkers nu voor het 'chateau des Vikings', zoals onze caravan genoemd wordt, langs loopt. 's Nachts zakken de temperaturen terug tot een graad of tien. Ideaal om goed te kunnen

slapen.

"s Ochtends staat 'la Directrice' opeens vertederend voor de deurflap met een lelietje van dalen en een roos in haar hand. Op 1 mei krijgt iedereen in Frankrijk die het verdient, deze combinatie. Op alle hoeken worden ze te koop aangeboden, deze kleine witte klokjes die de lente aankondigen. De roos zal wel een aanduiding zijn van de 'dag van de arbeid' die hier in Frankrijk heel consequent gevierd wordt. Na 20 jaar hebben we de 'lelietjes van dalen'- status gekregen, wat een schatten toch.

Met onze vriendin gaan we vandaag, zondag, naar de markt in Jonquières. Ongelooflijke, vooroorlogse prijzen betalen we voor groente en fruit. Maar deze markt wordt dan ook veel bezocht door de Algerijnen en die weten dat elders de prijzen opgefokt worden. Eén maal per week naar deze markt levert reuzenvoordeel op. Het is tevens ook een echte rommelmarkt, maar je kunt er ook complete spiksplinternieuwe fornuizen en ijskasten aanschaffen. Vorig jaar heeft 'ma Biche' hier een vierpits gaskomfoor gekocht, weliswaar van Turkse makelij, maar nu tovert ze culinair de ene verbazing na de andere op tafel en dat voor de geweldige prijs van 25 euro! Een vergelijkbaar fornuis zou in Nederland het vijfvoudige kosten als zo'n butagasding al te krijgen is. Met 'la Muellère' naar de markt gaan is een aparte belevenis. Ze is niet op haar mondje gevallen en gaat in het Frans graag discussies aan over de meest

uitgebreide onderwerpen. De allochtonen vinden dat wel leuk, zo'n mens die weerwoord geeft en dan ook nog in het Frans. Ze begint haar betoog altijd met: “*moi*”, waarbij ze dan met beide handen op haar borst klopt. Dat vestigt de aandacht voordat er een verhaal komt. Daarbij gooit ze alle kennis van de Franse taal in het gevecht. Vooral als je een koopman aan het verstand wilt brengen dat je drie van zulke vaasjes nodig hebt, terwijl hij er maar twee heeft. En als het dan 5 euro blijkt te kosten doet ze hem een nog groter plezier door te zeggen dat dit te duur is en vooral omdat er maar twee zijn. Bij de groenteman loopt de discussie uit op een woordenwisseling over welke kruiden je het beste bij de zalm kunt gebruiken. De goeie man zegt koriander, maar zij zegt peterselie. Ze drijft hem met haar vasthoudendheid tot de gespeelde waanzin. Het resultaat is dat hij haar twee grote bossen koriander, gratis en voor niets mee geeft, met het advies om het toch maar eens te proberen. Als wij haar later vragen waarom ze persé drie vaasjes wilde hebben, zegt ze dat ze er dan een aan ons kon geven want Margaret heeft zich vanochtend laten ontvallen dat we geen vaasje met stevige voet hadden voor de combinatie roos-lemme en dat is haar bijgebleven terwijl wij het al helemaal vergeten zijn. Wanneer ze met een allochtone Berber een filosofische discussie wil beginnen over het hoe en waarom van een ‘*tian*’ (een soort wok, maar dan zeer mooi geëmailleerd) en ze mijn hulp vraagt omdat ze er niet meer uitkomt, moet ik ook passen want dat gaat toch wel erg ver voor mijn beperkte talenkennis. Overigens lijkt het wel of de interesse van die allochtonen vooral op gang komt als blijkt dat zij vrijgezel is, maar dat kan natuurlijk aan mijn vooringenomenheid liggen. Nadat zij kenbaar heeft gemaakt dat zij ook maar alleen is beginnen opeens drie anderen zich met de discussie te bemoeien. Egyptische taferelen! Leuke markt toch daar in Joncquières.

Maar de markt in Bédoin is ook leuk. Maandagochtend, vaste prik: markt in Bédoin. Ik zou werkelijk niet weten wat ik er zou kunnen weghalen, maar met verbazing constateer ik altijd weer het

enthousiasme waarmee vrouwen zich erop

die hier altijd een half jaar het hoofdstedelijk gebruik ontvluchten. Alles hebben

ze in Mokum achter gelaten behalve de gewoonte bier in te nemen, alhoewel de prijzen op het terras die neiging de laatste tijd wat onderdrukken. De zegeningen van de Euro! De gezelligheid duwt de aanvang van de siësta vooruit en de wandeling begint pas om 4 uur in de middag. We lopen ‘één hartje’ om een beetje te wennen. De ‘één hartjes route’ is uitgezet door de gemeente en voert vanuit de camping door de velden naar de

Fond du Loup, langs de zandgroeve met al die fantastische kleuren en door het dorp terug. De zandgroeve heeft altijd een bijzondere aantrekkingskracht. Ook hier is het natuurlijk ‘betreden verboden’ maar we zijn in Frankrijk en daar betekent dat: je mag best gaan kijken, maar ben wel een beetje voorzichtig! Tegen de blauwe hemel steken de okerrode rotspunten scherp af. In de wanden liggen de lagen geel, rood en groen gekleurd zand dan weer horizontaal, dan weer

schuin tot verticaal. Welke geologische processen zijn hieraan voorafgegaan, ik fantaseer slingerende rivieren, blanco stranden en daartussendoor ruwe vulkaanuitbarstingen. Sommige uitstulpsels zijn volgens mij echt vulkanisch. Laat er dan nog een gletsjer tussendoor schuiven, de wind wat schuren en het water spoelen en je krijgt de meest fantastische vormen en kleuren. Gezagsgetrouwe Margaret blijft bij het hek, het mag niet en dan mag het niet. ‘la Muellère’ in ik klimmen en kruipen tussen de rotsen door en discussiëren dat het een lieve lust is. Er rijdt een wagen met gendarmes langs, maar zij gunnen ons nog geen blik. Ademloos kijken we uit over de kuip van de groeve met daarachter het eindeloze uitzicht over de vallei achter de Mont Ventoux. Ik herinner mij de dagen dat ik hier met de kinderen zoveel mogelijk verschillend kleurige zanden verzamelde, die zij dan in lagen in een potje deden: zij vonden dat fantastisch, vooral omdat voor zo’n zelfde potje in de winkel vele francs gevraagd werden. Het staat nog steeds in onze woonkamer. Hoe gelaagd het verleden kan zijn...

Wanneer we terug komen leveren de vrouwen een culinaire veldslag en ik ben het slachtoffer. Maar ik wil het gevecht graag aan gaan. Ik geef me gewonnen na een in koriander gegrilde zalm met gebakken aardappeltjes gedrenkt in een flesje Viognier en een tuil aardbeien zonder iets maar met veel zon erin. Tegen zo’n overmacht kan geen enkel strijder op boksen al is hij nog zo heldhaftig. Zo leg ik graag het loodje. Onder de sterrenhemel zitten we nog lange tijd buiten te genieten van een heerlijke dag.

In de Vaart der Volkeren

We rijden naar Caromb. Mijn collega John ‘de fietser’ heeft me gevraagd een boeking voor de fietsclub bij een hotel in Caromb te bevestigen en de aanbetsaling af te leveren. Tijdens de rit, laat ik mijn ogen mijmerend dwalen over de velden, waar inmiddels wat meer klaprozen staan. Hotels, boekingen, afspraken, jeetje dat heb ik al wat keren gedaan van m’n leven. Op drie verschillende continenten en ze hadden allemaal een ding gemeen: er klopte nooit wat van. Het was altijd een knokpartij, want het aantal kamers klopte niet of vrijgezellen moesten bij elkaar gaan liggen ondanks uitdrukkelijke

verzoeken dat niet te hoeven. Het zou me niets verbazen als dat hier in de Provence niet anders was, ik word nieuwsgierig wat het nu weer zal zijn. Misschien is de tent afgebrand of het hotel opgedoekt, wie weet? In Caromb staat het hotel er nog ongedeerd, we vleien ons op het terras. Ik ga naar binnen om met de *patron* te praten. “Een boeking? Daar weten we niets van... en wanneer zou dat moeten zijn? Wanneer heeft u geboekt?” “Ik heb niet geboekt, het is voor een vriend en dat zal in augustus van het afgelopen jaar geweest zijn”. Het zweet breekt me uit, zie je nu wel, er klopt weer geen zak van. Het figuur achter de tap pakt een groot boek. Meteen al onsympathiek met al dat ijzerwerk in oren en neus, dat kan geen goeie *patron* zijn, is hij wel de baas? “Oh, meneer ik zie het al die afspraak is gemaakt bij de vorige eigenaar, maar wij nemen die natuurlijk meteen over. In februari hebben wij dit hotel gekocht” Als ik een bevestiging op papier wil en een reçu voor de aanbetaling kijkt hij een beetje verbaasd maar het woord ‘verantwoordelijk’ doet hem van gedachte veranderen en eindelijk is alles goed. “Zie je wel”, denk ik als ik even later bij Margaret op het terras ga zitten, “altijd gesodemierter met die hotels, maak mij wat wijs!”

Bij terugkomst in ons dorp valt op dat er grote plakkaaten hangen, waarop het monument afgebeeld is dat de rotonde aan de ingang van het dorp siert. Het monument, je mag drie keer raden, bestaat natuurlijk uit een wielrijder in plat plaatstaal gesneden. Zoals alle zichzelf respecterende dorpen die het van het toerisme moeten hebben heeft ook Bédoin gezocht naar een extra publiekstrekker en dat is natuurlijk het wielrennen. Zelfs het monument is hetzelfde als in Valkenburg. Nu kondigt het plakkaat aan dat van 5 tot en met 8 mei het “eerste feest van fiets en geboortegrond”. Op donderdag en vrijdag zijn er verschillende koersen op fiets en VTT (dat is een *Vélo Tout Terrain*) dus in goed Nederlands een mountainbike. Dan op zaterdag het hoogtepunt: een koers naar de top en op zondag een ‘*tour Gourmande*’ waarbij verschillende lokale producten en menu’s langs de route geproefd en bekeken zullen worden. Verder is er een tentoonstelling in het ‘*Centre Culturelle*’ over de geschiedenis van de fiets met vele oude en beroemde fietsen en de Cave (wijncoöperatie) doet er nog een schepje bovenop door een proeverij te

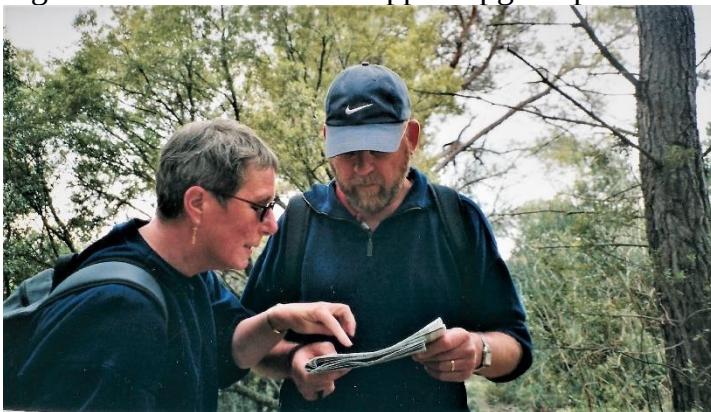

organiseren van 10 tot 16.00 uur tijdens welke Jeannie Longo, wereldkampioene bij de vrouwen, een nieuwe cuvée ten doop zal houden genaamd 'Altitude'. Richard Virenque die door emotionele vertedering, de mogelijkheid aan Armstrong ontfutselde om ooit de top van de Ventoux als eerste te halen, zal op vrijdag het vertreksignaal geven voor de

koers naar de top, om 8 uur voor de groepen en om halfnegen voor de echte renners. Iedereen die boven komt krijgt een diploma van deelname (tenminste als ze nog in staat zijn om het in ontvangst te nemen!). Nu hang ik persoonlijk de ID theorie niet aan. Dat is de theorie dat er een scheppende organisator achter de evolutie zit. Immers zou de fiets behoren tot een menselijke behoefte dan had hij wel wielen gekregen in plaats van benen. Maar werpt u tegen: "je zou om tien uur op de top van de Mont Ventoux kunnen zijn als je goed getraind om 8 uur op de fiets vertrekt" Maar wat moet ik om tien uur op de top van de Mont Ventoux, vooral als ik voorspelbaar honds kapot zal zijn. Je kunt daar op het terras bij de koffie niet eens de krant lezen, want het waait er altijd verschrikkelijk. Nee daar is de mens

niet voor gemaakt, geef mij maar een fikse wandeling in plaats van dat geflits door de omgeving. Ik betwijfel ook of het goed voor de gezondheid is, het aantal keren dat de pompiers met de ambulance moeten uitrukken is talloos en door de sirene die steeds afgaat wanneer de manschappen opgeroepen worden kun je dat goed bijhouden.

Maar goed, onder het motto "je hoeft je niet altijd alleen maar in de tijd van de baas uit te sloven" bewonder ik toch wel het uithoudingsvermogen van deze mannen en vergeet vooral niet de vrouwen, die zo maar een honderdtal kilometers koersen en dan ook nog eens die Mont Ventoux op.

Dan 's middags de eerste grote wandeling. Na de siësta op weg naar de 'Combe de la Curnier', de 'sjloeicht der sjloeichten' zoals mijn broer altijd pleegt te zeggen. Ik schat hem op zo'n twee uur, dat heb ik van de vorige keer nog in mijn hoofd. Margaret heeft hem nog nooit gelopen en nu gaat het er van komen, dit moet je meegemaakt hebben. De gletsjer heeft een geul uitgesleten in de bergwand, alleen te voet te bereiken. Je loopt door een stuk ongerepte

en wilde natuur onder begeleiding van alleen maar vogelgeluid en het ruisen van de wind. Het is warm als we vertrekken. Links en rechts duiken grote grotopeningen op, op natuurlijke wijze gevormd door de gletsjerstroom. Ontegenzeggelijk zullen de vroege bewoners van deze streek erin gehuisd hebben. Naar boven gaand vernauwt de

kloof steeds meer en uiteindelijk kun je net alleen tussen de hoogoplopende rotswanden door lopen. Hier moet je inderdaad niet lopen als er een stortbui losbarst, want dan verandert dit kloofje in een woeste bergrivier. Droog kom je nooit boven, het zweet druipt langs m'n rug en voorhoofd, het is een fikse klim. De natuur feliciteert ons met onze prestatie door opeens bij heldere hemel een donderklap te produceren. Van achter de bergrug trekken wat donkere wolken op, die echter even snel als ze gekomen zijn weer verdwijnen. Wat ik aan vocht in mijn lijf heb is er inmiddels uitgezweet, we hebben er twee uur over gedaan om boven te komen en moeten nu ook nog naar beneden, dus weer verkeerd ingeschat. Het naar beneden gaan over de rand van de kloof is nog veel spannender dan naar boven klauteren, je komt met knikkende knieën maar wel veel sneller beneden.

Bij het avondeten wordt salade opgediend aangemaakt met olijfolie die we vandaag bij het benzinestation in Caromb gehaald hebben. Een pompstation? Het maakt mij argwanend, je hoort zoveel van bijmenging van Italiaanse minderwaardige oliën. Zou die op centen beluste pomphouder, tenslotte ook een Provençaal, er niet wat anders bijgegooid hebben? “Nee gek!” zegt ‘ma Biche’, “het is ‘koude persing’ van eigen land, troebel uiteraard, en maar 43 (!) euri per 3 liter, met een gouden en een zilveren medaille”. Ik proef de sla heel voorzichtig en verdorie, ze heeft weer eens gelijk!

Veranderingen

Malauchène staat op het programma. We lopen nu eens niet direct naar de markt (hé mijn inbreng!). Van het dorp bekijken we de middeleeuwse kern. We lopen naar het fort

en daar een torentje is aandoenlijk. Ook de oude winkelpui in het dorp zelf zijn heerlijk om te zien. Hier vind je levende ansichtkaarten langs de weg. Ik stuit in een winkeltje op een aanwinst voor mijn nieuwe verzameling postbodes: een Santon. Santons zijn miniatuur figuurtjes die vooral Provençaalse typetjes voorstellen. Sommigen zijn alleen maar uit porselein, maar je kunt ook grotere krijgen die volledig gekleed zijn. Eén ding hebben ze gemeen: daar ze handgemaakt zijn, zijn ze onbetaalbaar duur. Maar de postbode, een echte Provençaalse facteur, kan ik niet laten staan. Het is een op en top Provençaal. Wat losjes gekleed met een lodderige blik haalt hij de brieven uit zijn tas. Je kunt zien dat de boeren hem

rijkkelijk voorzien van spiritualiën als hij vele kilometers moet afleggen om de brieven rond te brengen, hij geniet duidelijk van het leven.

We hebben de smaak van het wandelen te pakken, vanmiddag weer een 'sjloecht': nu de Combe de Canaud. Deze kloof is niet zo fors in de stijging als de vorige, bij ons noemen ze dat 'vals plat' (dacht ik vroeger altijd dat het wat met Vaals te maken had!) Na 3 uur staan we boven. Deze is lang niet zo spectaculair als de 'Combe de la Curnier' maar wel interessanter voor wat betreft de

vegetatie. Fantastische bloemen, korstmossen en baardmossen.. Bij de terugkeer weer knikkende knieën en ik begin duidelijk de verzuring van mijn kuit te voelen.

Het zuurgehalte van mijn kuit is er de oorzaak van dat we de volgende dag wat rustiger aan doen. Inmiddels is ook de Mistral opgestoken en het voelt bij 22 graden fris aan. Maar zonnig: in een hoekje op een terrasje, kun je goed verbranden. Deze Mistral is er ook de oorzaak van dat we de volgende dag naar Nyon gaan. Een leuk stadje, gelegen aan de achterkant van de Mont Ventoux, vooral bekend vanwege de olijfolie.

De Franse olijfolie-industrie krabbelt weer op, nadat enige jaren geleden een koude winter een groot aantal olijfbomen heeft vernietigd. Nyon was het centrum van deze bedrijfstak. Nu wordt er weer volop olijfolie aangeboden en Margaret constateert vrolijk dat ze in Caromb aan het pompstation niet teveel heeft betaald voor haar '*appellation contrôlée*' met goud en zilver. We drinken koffie op een terras dat over de rivier hangt vlak voor de Romeinse brug die Nyon rijk is en die over het riviertje de Eygues gebouwd is. De wind is een beetje gaan liggen en het is aangenaam toeven op dit terras dat omhelsd wordt door klimrozen en druivenstruiken. Paradijselijk.

Paradijselijk.

Een groots gebeuren, dat opgetekend zal worden in de annalen van Bédoin, is de volgende dag, de opening van het vernieuwde schoolplein. Tevens bedoeld als opening van het wielerseizoen en natuurlijk ook bedoeld als bewieroking van de burgemeester die zoveel zegeningen in het dorp tot stand brengt. Hij krijgt, naarmate de volgende verkiezingen naderen, natuurlijk ook de behoefte aan wat meer electorale onderbouwing. De oppositie in de raad door de oud-burgervader Ms. Adam, is nog steeds heftig: hij stemt altijd tegen. Hoe ik dat weet? Je kunt bij de VVV een boekje krijgen waarin het reilen en zeilen van het dorp beschreven wordt plus alle toeristische attracties en daarin staat ook altijd een verslag van de vorige raadsvergadering.

Ms. Adam was een dik, vadsig figuur die altijd op een motorfiets reed en het bestuur op dezelfde wijze regelde als zijn uiterlijk. Maar de feesten, de zogenaamde *fêtes votives* die betaald werden door de gemeente, waren veel groter, dat wel. De nieuwe burgervader, **Luc Reynard**, een leraar economie, doet

veel aan verbetering van de infrastructuur, een cultureel centrum en een ontmoetingscentrum komen van zijn hand. Eén grote discussie beheerst het dorp. De regionalisering van het bosgebied rond de Mont Ventoux. Felle affiches en gekladde opschriften zeggen: **Non au Parc!** Maar een park is toch een goede zaak, waarom ligt in het hele dorp de ene helft onder aanvoering van de burgemeester met de andere helft, onder aanvoering van Ms. Adam, overhoop omdat men een natuurpark van het bosrijke gebied rond de Mont Ventoux wil maken? Dus op de toeristische zondag maar eens gevraagd aan een sympathieke boswachteres bij het standje van de dienst bosbeheer. Ze is net haar stokbroodje aan het eten maar veert op, blij dat ze eens wat vertellen kan. Waarom zoveel: *Non au Parc*? De voordelen: alle gemeentes in de omgeving maken één nationaal park, betalen daarvoor en mogen dan natuurlijk ook beslissen met een stem in het bestuur. Veel meer geld en veel meer mogelijkheden. Voor Bédoin is het al helemaal goed want nu drukt het budget voor een groot gedeelte op deze gemeente: ze heeft immers het meeste bosareaal.

De nadelen: “Ik zou het niet weten, misschien omdat de mensen in deze gemeente het alleenrecht verliezen, kunnen ze minder... eh... regelen, weet u wel!” Wat mij inderdaad opvalt wordt het meeste tegengas gegeven door een nogal ‘trotskistische fractie’ in de gemeente, meer het wat vrijer levende deel der burgers, om niet te zeggen asociaal. Ik bedank de knappe boswachteres, ik zou best wel eens een boswandeling met haar willen maken, ze weet zeker veel over de natuur, en ik ben een echt natuurmens, natuurlijk...

Maar ‘*ma Biche*’ trekt me mee, we moeten naar de markt, naar het feestgedruis: de opening van het her-betegelde schoolplein. Op het schoolplein staat weer de bekende verzameling ‘*Arts et Artisanats*’, in hun standjes maar op nieuwe tegels. In het midden een heuse dansvloer. Het marktplein is afgesloten voor alle verkeer, vooral met het oog op de schoolkinderen die tot nu toe steeds bij het uitgaan van de lagere school in de gaten gehouden moesten worden door de gendarmes. De burgervader gaat natuurlijk weer een lint doorknippen. Daarvan hebben ze in deze gemeente een rol van een kilometer. Maar nee, de burgervader geeft de schaar aan Jeannie Longo, zij mag knippen en de burgemeester mag zoenen. Hij wordt

geassisteerd in deze moeilijke taak door Richard Virenque. Een kunst-mountainbike-rijder mag zijn kunsten ook nog vertonen en jumpt met zijn bike vanuit stilstand over een bagger schijtende Virenque die daartoe op de grond is gaan liggen. Luid applaus voor zijn heldendaden. Als het plein geopend is gaat de prijsuitreiking verder op het plein voor het culturele centrum. Iedere categorie krijgt een beker. Jeannie Longo is de weg kwijtgeraakt, en komt ietwat verlaat aan rennen als zij haar beker in ontvangst moet nemen, zij was ook deze keer de eerste bij de profs die de top bereikten. Kan Armstrong een puntje aan zuigen.

De week wordt in stijl afgesloten door de dodenherdenking, de volgende dag. Terwijl iedereen culinair genietend door de omgeving fietst, eren de dorpelingen hun gevallen dorpsgenoten. Eerst wordt een bloemenkrans gehangen aan de muur bij café 'Relais du Ventoux'. Het terrasbedrijf wordt daartoe eventjes onderbroken zelfs. Daar zijn in de laatste oorlog een paar verzetslieden door de vijand geëxecuteerd. Dan gaat de stoet zwijgend, met de burgervader voorop, naar het plein 'Charles de Gaulle' waar het monument staat waar alle gevallen zowel uit de 'Grote Oorlog' zoals de Eerste Wereldoorlog hier wordt genoemd, alsook de slachtoffers uit de nog grotere Tweede Wereldoorlog.

Wij trekken ons strategisch terug op het terras bij 'le Barbu' om nog even te genieten van veel zon en weinig wind. Het leed wordt hier snel vergeten, misschien komt dat omdat er niet snel zoveel veranderd.

Provençaalse Winden

Midden in de nacht word ik wakker. Je kunt weer eens de stilte horen. Waarom word ik wakker? Ik ga rechtop zitten en probeer me te oriënteren. Wat ruik ik toch? Ik sta op, drink een slokje water en de geur begint te irriteren. Wat kan er nu toch zo stinken? Ik kijk op het aanrechtje of daar misschien iets staat te rotten. Wat een indringende rare geur. Voorzichtig doe ik een kastje open en kijk of daar misschien iets staat dat stinkt. 'Ma Biche' wordt ook wakker door mijn gestommel. "Wat ben je toch aan het doen", vraagt ze slaperig. "Wat stinkt hier zo?" antwoord ik. Dan zij: "Nu je het zegt, er is iets dat stinkt." Gezamenlijk controleren we alle kastjes, maar dat levert geen resultaat op. "Misschien onder het bed", zegt ze en midden in de nacht kruipen we samen op onze knieën door de caravan. Niets. "Verdorie", zeg ik, "het lijkt wel of er een dooie kat onder de caravan ligt! Morgen is het eerste wat ik doe onder de caravan duiken om te kijken of daar misschien iets ligt te rotten." We kruipen onbevredigd in ons bed daar de vraag 'wat er nu toch zo stinkt' niet beantwoord is. Als ik mij buk om in het bed te stappen

ontglipt mij een wind... Nu weten we wat er zo stinkt! Haar uitroepen van afkeuring worden onderbroken doordat we allebei de slappe lach krijgen, vooral om die 'dooie kat'!

In de Provence lokt het verse fruit. In het voorjaar de aardbeien en in de zomer de meloenen, de perziken en de kersen. Thuis kun je dat fruit ook kopen en eten, maar het is vaak alsof je op een stuk bladgroen zit te kauwen. Hier proef je de zon. En vooral die meloenen hebben dat zo in zich. Je

merkt het al als je ze wat te lang laat liggen, dan slaat de eerst nog frisse aromatische geur om in een zeer overheersende indringende stank. In je darmen brengen die meloenen altijd verbazingwekkende processen op gang. Als je last hebt van de stoelgang, dan moet je vlug een halve meloen eten. Combineer je dat dan met olijven en de heerlijke drankjes die tijdens het apéritief de revue passeren, dan gaan al die processen in je darmen in een hogere versnelling en ben je vlug van je problemen af, tenminste als je hard genoeg kunt rennen. Het enige nadeel is dat je ook de nodige gassen produceert. Bij het 'jeu de boules' moet je af en toe wat afstand nemen en in een kleine caravan levert dat onoverkomelijke milieuproblemen op. Want zeg nou zelf, voor een windje ren je niet meteen de caravan uit.

Een wind waarvoor je zeker niet de caravan uit rent is de Mistral. In het voorjaar kan deze valwind, die altijd optreedt als het verschil in luchtdruk tussen Noord- en Zuid-Europa te groot is, behoorlijke snelheden ontwikkelen. 120 tot 150 kilometer per uur. In

het Rhonedal waait hij dan het hevigst. Als je dan met een caravan op de baan zit, moet je het stuur met twee handen vast houden. Sta je op de camping levert dat een speciaal gevoel van geborgenheid op, je zit binnen en buiten tiert de wind om je huisje en je schudt behoorlijk heen en weer. In de lente heb je dan echt wel een kacheltje nodig, want het is een koude wind. Mistralen duren altijd één, drie, zes of negen dagen. Ze zijn verbazingwekkend vermoeiend, na een dag Mistral ben je 's avonds

uitgeput. In de winter kunnen ze zeer onaangenaam en verschrikkelijk koud zijn en langduriger waaien. Er wordt gefluisterd dat menige Provençaal tot waanzin is gedreven door de Mistral. In de zomer is er ook regelmatig Mistral. Dan is het vaak een verademing en worden de hoge temperaturen ietsjes getemperd. Tegen het middaguur en bij zonsondergang waait hij altijd het hardst. Er is wat stofoverlast. Maar als je in je stoel de siësta geniet is het best lekker, zo'n 'Mistralletje' van zo'n 20 tot 30 kilometer per uur. Dan levert die Mistral in de nacht ook wat afkoeling, de warmte blijft niet zolang in de caravan hangen. Een lekker tochtje zorgt ervoor dat je af en toe zelfs in de vroege uren een dekentje over moet trekken. En... het effect van 'eigen winden' wordt sneller geneutraliseerd.

Vanochtend was het bewolkt. Er viel zelfs een enkele druppel. Als je dan de caravan uitkijkt mis je iets en hoop je op Mistral. Dan steekt de wind op. Een uurtje later is het helder met hier en daar nog een wolkje en is alle ellende in de richting van de Alpen geblazen. Als ik de zonnekleppen weer op het caravanraam monteer kijk ik in het blauwe zwerk, zo indringend helder diepblauw zoals je het je niet kunt voorstellen. Het zonnetje prikt op je huid.

De Provençaalse ‘meesterwind’ heeft wel een nadeel: je kunt niet meer buiten eten of andere evenementen organiseren zonder alles vliegvast te bevestigen en zonder stof te vreten. Het zal me benieuwen: ‘la Muellère’ gaat vanavond naar de opera in Orange. Dit is een buitenspektakel dus zeer gevoelig voor de weersomstandigheden. ‘La Bohème’ zal misschien ten onder gaan in weg fladderende partituren en wegwaaiende pruiken. Men blijft onverstoort doorzingen terwijl de rokken hoog op waaien en de jaspanden de tenor in het gezicht slaan. In de bovenste rijen zal de tekst amper verstaanbaar zijn, maar men zet door: beschut door dekens en jassen tegen de koude. Bij regen echter, houdt het orkest stante pede op. Margaret heeft Rigoletto nooit zien sterven: vlak voor de finale begon het te regenen en dan stoppen ze; ‘d’r *Regel Otto*’ gered door de neerslag. Winden zijn ze gewend hier, maar regen...

Muggen komen hier gelukkig niet veel voor. Die enkele ellendeling die wel de caravan

binnendringt, kan mij eigenlijk niet veel deren. Maar Margaret wordt op de meest onmogelijke plaatsen gestoken en loopt altijd vol met bulten rond. Zit er ook maar een insect in de caravan, gaat het licht niet uit voordat deze *gekilld* is. Spinnen is helemaal het begin van een tragedie. Zelfs zo erg dat wanneer Margaret begint te schreeuwen: “Een spin, een spin, Jos kom vlug een spin!”. de hond meteen er van tussen gaat!

Overdag, na weer zo’n nacht met insecten bekommernissen, verzon ik het volgende gedicht:

Adriaan van Beesterzwaag,
Die knuffelde en stak ook graag.
Toen een mug hem knuffelde en stak,
Was hij niet op zijn gemak.
Toen alras een muggenbult verscheen
Dacht hij: knuffel toch liever maar alleen.

Van Goden en Bergen

We komen terug van de weekmarkt. De *'après marché'* was weer eens een gezellige boel. Mijn vriend 'John de fietser' heeft uitgebreid verslag gedaan van zijn fietsescapades en de gevaarlijke situaties die zo al kunnen ontstaan door onverantwoorde Franse medeweggebruikers. Zij rijden je met het grootste gemak van de weg af, je moet ogen in je rug hebben. Vooral rotondes leveren altijd levensgevaarlijke situaties op: met grote snelheid naderen ze de rotonde en bij het afslaan, uiteraard zonder richting aan te geven, duwen ze je zo van de weg af. Slechts een noodsprong heeft hem af en toe gered van gebroken benen of nog erger.

We rijden het campingterrein op en zien verbaasd, een groot aantal rode reddingswagens voor de boerderij staan. Dit is een ernstige situatie, wat is er gebeurd? Men fluistert. De volgende dag staat in 'de Provençal' dat een 72-jarige Engelse campinggast, woonachtig op Ibiza, na de beklimming van de Mont Ventoux op zijn racefiets, op de top, hartproblemen heeft gekregen en aan een hartstilstand die daarop volgde, is overleden.

Zijn Engelse vriend Peter, op de camping al sinds jaar en dag Pierre genoemd, vertelt dat zijn fietsmaatje, boven op problemen heeft gekregen. Hij heeft hem zo snel mogelijk in zijn auto naar beneden gebracht en onderweg is John overleden. De hulpdiensten doen er veertig minuten over om ter plekke te geraken. In Bédoin kunnen ze de garage niet verlaten omdat er markt is en men eerst de halve markt moet afbreken. Vanuit Carpentras is men met een reddingswagen die ook reanimatie in het pakket heeft, uiteindelijk ter plekke. Zelfs twintig minuten vakkundige reanimatie door de enige deskundige op het campingterrein, gepensioneerd verpleegkundige 'Mdm. Toto', mag niet meer baten. Ze weten niet dat boven op de top een volledig uitgeruste behandelplek is, zelfs voorzien van een landingsplaats voor een heli. Meldt men daar dat men zich niet lekker voelt, dan is er meteen adequate behandeling en vervoer naar een ziekenhuis. Helaas!

Ik verbaasde me die morgen al over de aanbidding van deze 'puist' door de volksstammen. Er is een groepje fietsers, leden van een fietsclub uit Eindhoven, waarvan enkele jaren geleden een aantal maten is gegrepen door een landbouwmachine. Een van de leden is daardoor overleden. Nu komen ze helemaal hier naar toe, een enkeling zelfs voor een kort verblijf van slechts vier dagen, om de berg op te fietsen en daar hun overleden maat te gedenken. Ik herinner me het verhaal over de drie broers, alle drie

ge fascineerde fietsers. Eén van hen overleed voordat hij in staat was de Mont Ventoux te beklimmen. De twee andere broers hesen het lijk in de auto en reden naar Bédoin, om na het genot van een borrel in ‘Relais du Ventoux’ de berg alsnog met het lijk op te rijden, was hij in ieder geval nog op de top geweest.

Het monument van Simpson is de aangewezen plek, het ligt vol met snuisterijen van voorbijrijdende fietsers, ze moeten daar iets achterlaten. Een enkeling zelfs z’n leven.

Bij de Kilimanjaro in Afrika, had je hetzelfde. Ik heb die berg bezocht en ook daar is ook zo’n

cultus ontstaan. In vier dagen tijd naar de top. De hoogste berg van Afrika kun je op wandelen... wat heet wandelen? De twee laatste etappes zijn puur afzien daar het weer er verschrikkelijk kan zijn en de hoogteziekte kan toeslaan. Na twee dagen klimmend wandelen vond ik het wel goed, alle interessante dingen hielden immers op. Weg uitzicht (eeuwige mist), weg planten (boomgrens), weg dieren (eeuwige vrieskou) dus wat moet ik daar dan nog? Maar mijn medereisgenoten wisten van geen ophouden. Kotsend en met schele hoofdpijn hebben ze op de top gestaan en wisten niet hoe snel ze weer naar beneden moesten komen. Ik ben daar te nuchter voor en concurreer liever niet met de goden, ik ben lekker tussen de Euphorbia’s blijven wachten op hun terugkeer.

Ik heb mij altijd verbaasd over de verhalen, sprookjes vaak, waarin het leven geëist wordt van een mens, beter nog maagd, door een god, geest of draak, die in een diep ravijn of op een hoge top leeft. Voldoet men niet aan deze eis, dan zal rampspoed jullie deel worden. Dus wordt af en toe een jongeling geofferd, een maagd in het ravijn gedonderd en de geest, draak of god is tevreden. Zonder dit herkenbare gegeven zit menige opera zonder plot en Grimm kan veel van zijn verhalen wel op zijn buik

schrijven. Ik kom tot de conclusie dat, hoe idioot de verhalen ook over komen, er een belangrijke kern van waarheid in zit. Bij de Mont Ventoux zie je hetzelfde gebeuren. Men zegt ‘de berg eist’ of ‘de berg- god’ eist, maar het komt eigenlijk vanuit de mensen zelf. De aanbidding van de berg is het gevolg van de aantrekkingskracht die deze ‘puist’ heeft op mensen en de uitdaging die er van uitgaat. Mijn zonen hadden uiteindelijk nog

maar één wens met betrekking tot de Provence: met een fiets die berg op nadat ze hem al drie keer hadden opgelopen. Toen ze dat gedaan hadden was het goed en had de geest wat dat betreft, rust. Het zijn de mensen zelf, die offers gaan brengen en hun goden creëren. Later draait men de zaak om en krijgt de berg, of god, de schuld. Of je nu parelvisser bent of fietser dat mechanisme werkt altijd zo.

De Engelse John kwam speciaal vanuit Ibiza naar hier om met zijn maten de berg op te fietsen. Hij is in het harnas gestorven. De krant schrijft: ‘de berg heeft weer een slachtoffer geëist’. Na een hoop papieren rompslomp is hij gerepatriëerd na zijn woonplaats in Spanje. Zijn vrouw en dochter hebben hem begraven. Het lijk was gekleed

in een fietstruitje waarop de fietsclub 'Mont Ventoux' de top verheerlijkt. "Een mooie dood!", zeggen de fietsers.

Spirituoze Zaken

Wie de Provence wil ondergaan kan beter geen geheelonthouder zijn. Wijn hoort erbij zoals het paars met de lavendel en het blauw met de Provençaalse lucht erbij hoort. Natuurlijk, vooral de Côtes de Provence is een mondiaal begrip maar de Côtes du Ventoux is er voor de regionale fijnproever. In het algemeen staan ze, onterecht mijns inziens, bekend als slobberwijnen. Wie al eens een wijnfeest heeft bezocht, zoals dat elk jaar bijvoorbeeld gehouden wordt in Bédoin, staat versteld over de rijke variatie in smaak en geur binnen een vrij klein gebied. Bij de wijnfeesten in Bédoin koop je aan het begin van de markt een glas en dan kun je overal gratis proeven. Eigenlijk zou je de geproefde wijn moeten uitspugen, maar gelukkig ben je slechts een amateur en die mogen het ook wel doorslikken.

De grote *caves*, de wijncoöperaties, zijn vaak '7/7' open, een aanduiding die aangeeft dat men de hele week open is. Daar kan men goede wijnen kopen. Meenemen van goedkopere wijn is absoluut niet slim, want thuis bij Aldi of Lidl krijg je even 'goede' wijn voor dezelfde prijs. Maar het loont zich de moeite om eens op zoek te gaan naar wat

duurdere wijnen en daar een paar flesjes van mee te nemen. Je kunt overal proeven in die *caves* en zo op je gemak een goede wijn uitzoeken. De 'cave de Bédoin' heeft een paar uitstekende wijnen, zoals de 'GiGantis' en de 'Altitude 400, 450 en 500'. Een ander voordeel heb je ook: het zijn over het algemeen geen bewaarwijnen, dus je hebt elk jaar een reden om een doosje mee te nemen en niet te lang te wachten met de consummatie ervan. Elk dorp heeft z'n *cave* dus je kunt de dorpen vergelijkend, bijvoorbeeld constateren wat voor belangrijke rol de grondsoort speelt voor de smaak van de wijn. Die van Bédoin is fruitig en licht, in Gigondas en Vacqueyras proef je duidelijk de andere soort aarde: er zit daar veel meer kalk in de bodem. De smaak is zwaarder en er zit meer 'bosvruchtenmélange' in. Kortom: als je zin hebt in wijn hoef je je beslist niet te vervelen.

Al jaren zweer ik bij dezelfde wijnboer. Hij heeft zich onder het régime van de coöperatie uitgeworsteld en produceert nu zijn eigen wijnen. Het domein 'St.Pierre' in Flassan produceert een beperkt scala van wijnen maar wel van uitstekende kwaliteit. Wat je ook goed merkt is het verschil tussen de jaren, sommige wijnen springen er gewoon uit en daar moet je dan toch een of twee doosjes van meenemen, voor bijzondere gelegenheden. De prijs ligt tussen de 4 tot 9 euro. Tijdens de vakantie drinken wij zijn 'gewone' tafelwijn die je tegenwoordig *en vraque* kunt kopen. Je drinkt dan een wijntje waar de fruitgeur al vanaf springt als hij uit het kraantje kruipt. Een donkerrode kleur en wat ik altijd zo treffend vind is de

dieprode kleur van het beetje schuim dat daarbij ontstaat. De prijs is een lachertje: één liter voor € 1,80. Deze wijn is samengesteld uit Grenache- en Syrrahdruiven. Je kunt ook puur Grenache krijgen, er zijn mensen die daar van houden. Het is ook erg lekker, maar ik ben na twee glazen zo teut als een Maleier. De maker van deze wijnen, Paul Vandran, is een echte ‘oenoloog’, een wijndeskundige met universitaire opleiding. Zijn bedrijf gaat voorspoedig en vooral als het jaar gunstig is geweest met veel zon en genoeg water, is hij al snel uitverkocht. Zijn witte wijn, de ‘Viognier’ is tergend goed: een pure niet te droge afdronk met piepkleine prikkelletjes tegen je gehemelte als je er iets bij eet, bijvoorbeeld een stukje verse zalm van de maandagmarkt.

Er zijn ook andere interessante deelnemers aan het wijnfeest. Uit Vacqueyras staat er een jongeman voor het Domaine le Colombier. Hij heeft slechts één wijn bij zich. Ik informeer naar de reden en die ligt in het feit dat

slechts wijnen met het predicaat Côtes du Ventoux deel mogen nemen aan deze markt. Zijn wijn is heerlijk. Op het etiket staat een ammoniet afgebeeld en ik vraag natuurlijk wat de reden is. Immers fossielen heb ik leggen waarom je op de Mont Ventoux geen fossielen vindt en in de Alpilles de Montmirail, ‘de tandjes’, wel. Het gesteente van de Mont Ventoux is gevormd in een tijd zonder al te veel levensvormen. Maar het krijt van de ‘tandjes’ bij Beaumes de Vénise en bij Vacqueyras barst van de fossielen. En aangezien hij oorspronkelijk geologie gestudeerd heeft, vindt hij het gepast om als logo een ammoniet te voeren. “Eerst geologie studeren en dan de wijn?” vraag ik hem ongelovig. Tja, zijn vader heeft een wijngoed, maar daar voelde hij aanvankelijk niet zoveel voor. Na zijn afstuderen en een paar jaar leren relativeren in de geologie heeft hij toch maar het wijngoed van zijn vader overgenomen. Paul Vandran kent hij goed: ze hebben samen nog in de klas gezeten. Er vormt zich daar in de regio een kleine groep ‘eigenwijze’ wijnboeren, met eigen inzichten, die voortreffelijke wijnen produceren. Ik beloof hem op te zoeken in Vacqueyras en hij geeft mij zijn telefoonnummer opdat hij me niet zal mis lopen en we ook nog over geologie kunnen praten. Een interessant jongmens!

Wat je ook veel aantreft zijn buitenlanders die een wijngoed overnemen en met productie beginnen. Of de Provençalen dat appreciëren is de vraag, maar ze staan net zo goed op de wijnmarkt in Bédoin. Bijvoorbeeld ‘Chateau Unang’ uit Mallemort du

Comtat. Een Engels echtpaar, mijnheer en mevrouw King, hebben zich daar ingevocht en produceren voortreffelijke wijnen, beslist een bezoek waard.

We lopen enigermate aangeschoten terug van het wijnfeest naar de camping, slepend met een aantal flessen rosé waarvan de inhoud zo voortreffelijk smaakte dat we ze niet konden laten staan. Als we eindelijk terug zijn op de camping is het promillage alweer zover gezakt en uitgezweet dat een glaasje wijn er wel ingaat. Zo blijf je aan de gang,

een glaasje bij de lunch, dan, na de siësta het apéritief. Natuurlijk een glaasje bij het eten en als je 's avonds, na het 'jeu de boules', onder de sterrenhemel zit te genieten wil er ook wel een glaasje in. Je moet sterk zijn in dit land, want voor je het weet ben je alcoholist, tenminste als je onze maatstaven aan legt. Maar hier ligt dat anders, ze drinken het als water. Uiteraard zijn tegenwoordig de regels

strenger, er wordt zelfs af en toe geblazen tijdens deelname aan het verkeer. De alcoholcontroles vinden plaats door andere politiekorpsen dan die van het eigen dorp, dan kan er niet gekonkelfoed worden. Toch heb ik de indruk dat het merendeel van het verkeer na zes uur 's avonds tamelijk onder invloed is. Wij hebben ons aangepast en beperken het restaurantbezoek tot gelegenheden die te voet bereikbaar zijn.

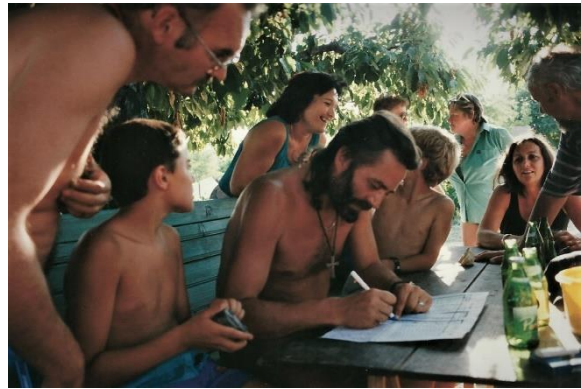
Het gekste dat ik wat dat betreft ooit meegemaakt heb, is een familie uit de *Normandie* die 's ochtends al met een fles wijn aan tafel zat. Bij de koffie word vervolgens een scheut calvados gedaan en bij de boodschappen hoort een pastis of enkele biertjes. Pas op, de Fransen zijn behoorlijke bierdrinkers: op het terras zie je vrijwel nooit wijn maar veel pastis en bier. Die Normandiërs kunnen er wat van. Ooit is op de camping de

onvergefelijke fout gemaakt om het maken van een sangria, die altijd geserveerd wordt na een concours, over te laten aan '*Michèl de Normandie*'. Men had beter moeten weten: in plaats van één fles rum en één fles witte wijn ging er bij al dat fruit wel drie flessen sterke drank, waaronder zeker calvados. En dat alles bij elkaar drinkt als limonade, zoetig en lekker koud, heerlijk na twee uur in de brandende zon. Helaas mag ik van dat lekkers niet

genieten: *trop sucré*! Ik beperk me dan tot een glaasje rode wijn. Tot mijn verbazing begint iedereen om me heen na een uurtje apéritieven, te wankelen. Als het tijd is om de pizza's te gaan halen constateert '*ma biche*' dat ze maar beter naar het dorp kan gaan lopen om de totale bestelling voor onze gemeenschappelijke pizzamaaltijd op te halen. Ik verzorg de tafel wel voor de groep. Opeens ploft '*Jean le Blanc*', die als oerdegelijk bekend staat, pardoes in het wijnveld. Ik moet hem oprapen tussen de wijnstokken uit

en bengelend breng ik hem naar z'n tent: niet meer aanspreekbaar. Maar mijn verbazing

stijgt ten top als 'vriend Willy', zittend aan mijn tafel de man met de hamer ontmoet. Hij is een onvermoeibare volhouder en kan heel wat alcohol verstouwen. Maar nu staat hij ineens op, zucht eens diep en zegt: "Ik ga maar liever naar mijn caravan". Voor dat ik daar wat aan toe kan voegen loopt hij wankelend van links naar rechts over het pad

richting slaappleats. Als Margaret en Gerda na een half uurtje terugkeren is het opvallend rustig op het terrein. Zij geven toe dat ze elkaar hebben moeten ondersteunen richting dorp, maar dat het nu wel weer gaat. We blijven zitten met een berg pizza's maar die worden morgen opgewarmd. De afkeuring de volgende dag, is algemeen vooral bij de vrouwen. De oude Madame spreekt schande, zij is volstrekt geheelonthouder en vindt al dat geslemp maar

niks. Als zij verschillende mannen ziet lopen en opvallend luid en vriendelijk informeert naar de *mal à la tête*, gebruik makend van haar helse schelle stem, moet ze stiekem lachen als de ietwat inkrimpende mans lui volhouden dat het wel gaat. Michèl heeft nooit meer de sangria mogen maken.

Door het toeval heb ik dat zonder kleerscheuren overleefd maar soms haalt het noodlot je in. Onlangs is het vijftientig jarig bestaan van de camping gevierd. De verhouding eten en drinken is enigermate in onbalans. De burgemeester laat een uur op zich wachten, en er komt ook nog een député aanzetten waardoor de hele ceremonie onnodig verlengd wordt. Het eten is overvloedig aanwezig in de vorm van hapjes, maar het ook overvloedig aanwezige vreemde volk

stort zich er op onder het motto 'dan hoeven we geen avondeten meer te maken'. Er is

al snel niets meer over. De drank is overvloedig. De keuze is echter beperkt: pastis, whisky, notenwijn of sangria. Eén pastis is lekker, maar meerdere zijn dodelijk, tenminste voor mijn maag. Notenwijn vind ik niet lekker en sangria is te zoet. Whisky blijft over als alternatief terwijl ik beter moet weten: in de subtropen en tropen nooit sterke drank! Mijn maag neemt het tot een uur of twaalf, dan komt 'de man met de grote hamer'. Vanaf dat tijdstip laat mijn maag, twee uur lang, overduidelijk weten dat hij protest aantekent tegen deze behandeling. Zelfs toen ik de boodschap begreep ging die maag nog een uur door met zijn protest. Interessant is wel dat 'ma Biche' nu eens meemaakt, wat ik altijd ervaar als zij 't slachtoffer is geworden van je eigen gebrek aan inzicht: zij is op slag nuchter!

Het is een heerlijke meid: de volgende dag geen verwijten en plichtsgetrouw maak ik alle emmers zelf schoon. Ik had wat meer moeten eten en teveel is teveel, maar de les is geleerd, het heeft twintig jaar geduurd!

Het jaar van de Os.

(2006)

Gevoels-tv

Elk jaar zie je ons terug op de camping, maar na een aantal jaren vallen de veranderingen

op. Dit jaar is ook een bijzonder jaar. De tour de France komt weer eens langs. Dat is ook wel nodig want het toerisme vertoont een duidelijke dalende lijn. Het valt niet te ontkennen: het “*velo-tourisme*” is een belangrijke motor, die mensen doet besluiten om naar dit deel van de Provence te gaan. Je verbaast je steeds weer over het aantal fanatiekelingen die de fiets bestijgen om tientallen kilometers rond de Mont Ventoux af te leggen met als bekroning de bestijging van die windberg, een prestatie die voor velen de grens betekent van wat bereikbaar en wat mogelijk is. Soms zie je ze langs fietsen, het bergje dat ze moeten nemen om bij de camping te komen is vaak al te veel. Puffend en zuchtend, naar adem snakkend, slepen overwichtige Europeanen richting Malaucène. Als die de Mont Ventoux op moeten?

Maar ze gaan de Mont Ventoux op en sommigen krijgen problemen. Moet ook wel, dit jaar zijn de temperaturen bijzonder hoog, eenenveertig graden in de schaduw en dat in augustus. Toch fietsen, op het heetst van de dag nog, fietsfanaten langs om de beklimming te riskeren. Het is de eerste keer dat ik een fietser ontmoet die erdoor blaren heeft opgelopen. De tour wordt altijd voorafgegaan door de “amateur-tour”. Een groot aantal amateurs gaan, vijf dagen vooraf aan de echte étape, ‘voorproeven’. Dit jaar is dat op maandag, toevallig onze dag van aankomst. De campingdirectrice heeft ons reeds gewaarschuwd, niet de route over Bédoin zelf te nemen, want het ziet er naar uit dat het dorp geheel afgesloten zal zijn. Op de bergweg van Malaucène naar Bédoin worden we bijna van de weg af gereden. Grote aantallen fietsers met in hun kielzog lange rijen automobielen, snijden de bochten af en dwingen Margaret tot aan het randje. Gelukkig rijdt zij zelf, want anders was het tot paniekerige toestanden gekomen. Wat is daar aan de hand? Het blijkt dat 16.000 fietsfanaten de étape van vandaag, van Montélimar naar Bédoin en de Mont Ventoux, willen rijden. Gelukkig heeft de organisatie bij de 9.500ste deelnemer besloten de inschrijvingen te stoppen, maar dat betekent dat ’s ochtends vroeg 9.500 fietsers door familie en aanhang naar Montélimar gebracht worden om tegen twee uur weer in Bédoin terug te keren, nadat ze eerst die puist genomen hebben. Zo ook onze camping buurman. Hij is theatertechnicus in Nice en komt alleen naar Bédoin om te fietsen. Wij kennen hem omdat hij een hond heeft, Laura, een teefje, waarmee ons

moppie het heel goed kan vinden. Hij beklimt de Mont Ventoux, de étape succesvol

volbracht en bij terugkeer in Bédoin word hem door de plaatselijke middenstand, naast een vetleren medaille, een lunch aangeboden. Maar vanwege het groot aantal deelnemers moeten ze hun fietsen op het schoolplein parkeren en zich dan te voet naar de parkeerplaats begeven waar alle voedingsmiddelen uitgedeeld worden. Op fietsschoenen kun je geen 500 meter lopen en dus doet hij zijn fietsschoenen uit om zo, op

kousenvoeten, naar de voedseluitreiking te lopen. Het asfalt is echter zo heet dat hij blaren oploopt. Drie dagen heeft hij niet fatsoenlijk kunnen lopen. “Blijf je tot de tour voorbij komt?”, vroeg ik hem. “Nee, zeker niet”, zegt hij, “dat zijn me teveel mensen bij elkaar en je ziet toch niks. Nee, ik ga lekker voor de televisie zitten en voel mee met wat die renners voelen. Ik heb het toch allemaal zelf door gemaakt. Je krijgt ‘gevoelst- tv’, dat doet je wat”.

Wanneer de Tour langs komt blijf ik met de hond lekker op de camping, want het aantal mensen langs de weg is adembenemend. Reeds dagen lang trekt de ene naar de andere campingcar de berg op. Men heeft becijferd dat er zo'n 600.000 mensen langs de weg op de berg staan. In het dorp heerst weer de noodtoestand. Prijs je gelukkig als je vroegtijdig brood en water hebt ingeslagen, want nu is de middenstand overvraagd. Om 11.00 uur worden de doorgaande wegen afgesloten. De paniekerige

toestanden, zoals we die een aantal jaren geleden hebben gezien blijven dit jaar uit. Toen parkeerde men de auto's tot halverwege Malaucène en na afloop wilde er natuurlijk ééntje richting dorp waardoor de hele zaak muur- vast zat. Nu staat er bij de cave van Malaucène een groot hek met een agent en komt er geen auto meer door. Onze Belgische buurman biedt aan om bij hem de Tour op de televisie te volgen. Boris en ik nemen dit aanbod graag aan, zo ook Jos Belge. Onder het genot van een biertje kijken we naar de beelden van het peloton en de kopgroep zoals ze uit de richting van Mormoiron het dorp naderen. Bij binnenkomst van de kopgroep in het dorp, schakelt de televisie zender over op reclame en als het peloton het dorp weer verlaten heeft is de reclame voorbij, we zien dus niets van ons geliefde Bédoin. Dat verschijnsel was me de vorige keer ook al opgevallen. Ik veronderstel dat Bédoin niets betaalt voor de doorkomst, wat in ander

plaatsen wel het geval is. Er worden forse bedragen neergelegd om in beeld te komen. Maar Bédoin kun je niet missen als je de Mont Ventoux op wilt, de berg is gemeente Bédoin, dus betaling is niet noodzakelijk. De commercie neemt wraak en we zien weer niets van het dorp, Margaret, die zich wel in het gewoel heeft gegooid, heeft voor niets gezwaaid.

Wij zitten heerlijk voor buurman 's voortent met een pilsje in de hand. Er komen twee mannen de weg af lopen. Het zijn twee Amerikanen, zij vragen in het Engels hoe ver het nog naar het dorp is en of ze de doorkomst van de tour nog zullen zien. We helpen ze uit de droom, het peloton is reeds gepasseerd. Ze vertellen dat ze de 10 kilometer vanaf Malaucène te voet gelopen hebben in de verwachting dat de tour om 5 uur door zou komen, maar dat is een misrekening want dat is om 4 uur reeds gebeurd. Wij nodigen ze uit om dan maar op de tv te kijken, een aanbod dat ze graag aanvaarden. Ze hebben allebei blaren aan de voeten door verkeerd schoeisel en vragen, een beetje naïef, of het mogelijk is een taxi te bestellen. Want 10 kilometer terug lopen met die blaren zien ze niet zitten. We helpen ze wederom uit een droom: in dit dorp loopt nu niets meer, ze besluiten terug te liften.

Als het peloton in de richting van het dorp raast, komt een campinggast naar het hek en wijst op een grote rookzuil. Het zal toch niet waar wezen, wat iedereen gevreesd heeft is gebeurd. Bij dit weertype is de kans op bosbranden zeer groot. Het waait stevig en het is kurkdroog. Al vlug rijden brandweerwagens met loeiende sirenes langs en storten zich in het circuit, zoals we even later ook duidelijk op de televisie vanuit de lucht gefilmd, kunnen zien. Gelukkig heeft men de brand snel onder

controle en wordt het verloop van de wedstrijd niet door paniektoestanden onderbroken. Later blijkt dat een of andere onverlaat in Flassan bij zichzelf dacht dat het op deze dag de goede gelegenheid zou zijn om wat kartonnen dozen te gaan verbranden. De warme wind, de 'labech' sloeg er onder en een brandende doos vloog door de lucht en veroorzaakte een kilometer verderop een enorme brand. Gelukkig hield hij de eer aan zich en informeerde terstond de 'pompiers' die tijdig konden ingrijpen. Hij werd gearresteerd en heeft de finish in de bak gezien.

Nog drie dagen lang rijden de campingcars langs, de camping blijft 'complet', het seizoen is gered. In de lokale kranten wordt het geheel omschreven als de "Tour de la Folie"

De volgende dagen willen alle fietsers op de camping de Mont Ventoux op. Opvallend veel jonge alleenstaande mannen, die voor een of twee dagen hun tentje opslaan en de gelegenheid gebruiken om naar boven te gaan. Voor de vakantie lees ik in de krant een oproep aan mensen die de Mont Ventoux befietst hebben, hun ervaringen op te schrijven en naar de krant te sturen liefst met een foto. De enige in ons illustere gezin die zich er aan gewaagd heeft is Jeroen, maar het is niet zo'n 'schrijvert.'. Dus schrijf ik een stukje voor hem en stuur het in. Overigens heeft het de krant niet gehaald, helaas, maar het

mag de pret niet drukken, hij heeft de Mont Ventoux bedwongen. Niet alleen op de fiets, maar ook nog te voet.

“In 1996 zijn we al een tiental jaren, samen met mijn ouders, op vakantie in Bédoin, het dorp aan de voet van de Mont Ventoux. Ik ben 17 jaar. Vanaf onze Camping ligt die berg altijd uitdagend op de achtergrond, net alsof hij steeds vraagt: “Wanneer zie ik je op de top?” Nadat ik twee keer de Mont Ventoux te voet genomen heb, word de drang om die ‘windberg’ te bedwingen op de fiets, steeds groter. Dat leidt er toe dat ik mijn ouders zo gek krijg om een *mountain-bike* te kopen. Wij kopen die in Frankrijk en daarna trek ik er op los. Na een aantal oefenritten samen met mijn kameraad Mark en onder begeleiding van mijn broer Maarten in de volgauto, hebben mijn kompaan Mark en ik het geprobeerd. We schrijven augustus 1996 als we op de fietsen klimmen en de top gaan bedwingen. Het is aanvankelijk best lekker. Maar naarmate het einde naderde word het steeds zwaarder. De zon brandt erbarmelijk. De vliegen zijn op het laatste stuk onverdraaglijk. Vlak voor de top wil ik het opgeven, ik ben kapot. De omstanders laten

dat echter niet toe: ik word de laatste meters naar de eindstreep geschreeuwd, geduwd, gejaagd. Daar val ik uitgeput en snikkend van voldoening in de armen van mijn Franse vriendin. Naast haar mijn kameraad Mark die op zijn renpin gewoon sneller is dan ik op mijn mountainbike. Mijn tijd 2 uur en 3 minuten liegt er niet om, met een mountainbike best goed. Mijn ouders zijn apetrots, maar ik mag niet op de fiets naar beneden, want

dat is veel gevaarlijker dan naar boven, vinden zij. Het monument van Simpson is al uitgebreid bezocht bij vorige tochten, maar als je naar boven wilt denk je niet aan het verleden, je wilt alleen maar vooruit, dus, vaak heb ik erbij gestaan en wat neergelegd, maar toen niet!”

Ik sta er bij en kijk erna. Hoe gek kun je mensen krijgen? Ik ga maar gewoon met de hond wandelen dat is voor mij gek genoeg.

't Haantje

Hij is al jaren campingbewoner. Eerst in een gehuurde caravan en daarna in een mobilhome. Een ietwat opgefokt mannetje, eeuwig en altijd met sigaret. Hij verschijnt te pas en te onpas uit het niets voor een praatje waarbij hij dan wijsgerig in de verte tuurt en niets te vertellen heeft. Als er een feestje is draaft hij altijd met de nieuwste apparatuur rond om maar goed te laten zien wat voor mooie spullen hij wel niet heeft. Hij is in augustus jarig en dan moet je altijd champagne drinken op een aperitief. Hij werkt bij de vuilnisdienst in Lille en wordt vergezeld door een vrouw met enorme omvang en een kind dat een schoolvoorbeeld is van een ADHD'er met ouders die er niets van begrijpen. De hele dag wordt er op dat joch gesakkerd en gevloekt dat het een lieve lust is. Maar ze doen verder ook helemaal niets samen met dat kind. Zij zit de hele dag voor de tv en

rookt als een schoorsteenkachel. Tenminste zo was de situatie tot voor vier jaar. Nadien was de vrouw niet in orde, ze moest gebruik maken van extra zuurstof en liep soms met de cilinder in de ene hand, een masker op en een sigaret in de andere hand, ze had duidelijk longproblemen. Het joch bleef even onuitstaanbaar, de woedeaanvallen van zijn vader werden nog heviger en zelfs bij nacht en bij ontij stond hij opeens achter je met zijn onafscheidelijke sigaret in de hand naar de sterren te staren.

Ik wordt twee jaar geleden opeens aangesproken door een vrouw die ik niet herken. Het blijkt de vrouw van het haantje te zijn maar dan in sterk vermagerde uitgave. Ze heeft ruillongen gekregen, ik wist niet dat ook longen getransplanteerd worden. Maar of het haar goed gedaan heeft? Wat mij echter frappeert is dat na afloop van het gebruikelijke feest in juli, mevrouw feestelijk een sigaret

opsteekt! Wel heb je ooit...

In de loop van het jaar voorafgaande aan deze vakantie krijgen we via de email, inmiddels ook ontdekt door 'La Directrice' als communicatiemiddel, niet alleen het verzoek om ettelijke aanvragen uit het Engels te vertalen, maar ook bij de lopende zaken het trieste bericht dat de vrouw van 't haantje' overleden is, maar dat hij desondanks met zijn zoon van plan is te komen. Er ontspint zich een hele discussie tussen Margaret en mij over hoe te handelen bij het overlijden van een van ons: zou jij dan nog gaan, alleen, is de vraag. Ik denk dat ik er geen zin meer in zou hebben maar om nu niet direct enig initiatief in de weg te staan houd ik mij op de vlakte. Zij zegt meteen pertinent: nee! Mijn zoon probeert voor de week rond de Tour de France voor hem en zijn vriendenclub een mobilhome te huren. Het kan niet, bericht ons de directrice, de vaste klanten gaan voor en alles is vol. Jammer, hoewel wij niet immens bedroefd zijn want met de kinderen erbij wordt je ritme toch bepalend veranderd. Wanneer wij arriveren, staat de beoogde mobilhome leeg, we verbazen ons, maar leggen ons neer bij de soms onbegrijpelijk en ondoorgrondelijke economische motieven van de Provençaal.

Wat ons ook opvalt, is dat de familie Montagny nog steeds zo uitdrukkelijk onopvallend is. Dat waren ze met Pasen ook, wat is er toch aan de hand? Ze sluipen rond, terwijl anders zo luidruchtig. Je hoort haar nauwelijks en hem kun je niet eens de hand schudden, hij is steeds verdwenen voordat je het in de gaten hebt. Hij, Carlo, is er wel, want als hij niest, rinkelen nog steeds de ruiten en wappert het tentzeil. Als ik eens een balletje opgooi bij de oude madame houdt zij zich op de vlakte en zegt van niets te weten, maar het was haar ook al opgevallen dat het zo stil was in die hoek. Tijdens een apéritief met de Belgen krijgen we het verhaal te horen. Het blijkt dat 't haantje' inderdaad gekomen is in die bepaalde mobilhome. Hij was in begeleiding van zijn zoon en een

Mdm. Montagny

oudere neef. Een frappant koppel die twee. De neef heeft zich heel snel geëngageerd in het criminele milieu van Bédoin en het zoontje is meer dan ooit vervelend met z'n fiets en zijn uitdagende gedrag. De neef bruuskeert de camping door 's nachts om twee uur met een brommer over de camping te rijden in min of meer beschonken toestand. Ze krijgen een waarschuwing.

Bij de Montagny's komt een van de zonen, Laurent, op bezoek met z'n tweede vrouw en zijn kind uit het eerste als ook met het kind uit het tweede huwelijk en hun nieuwe borelinkse, een zoontje van amper een half jaar. Laurent is het prototype van de glamour boy. Hij ziet er goed uit, goed gebruind met een zonnebril in z'n haren. Kan menige vrouw van slag brengen. Hij is de uitzondering op de regel in die familie. Behalve als hij wat gedronken heeft, dan wordt hij chagrijnig en is tot hele vervelende dingen in staat. Deze avond slaat de vlam in de pan wanneer neef en Laurent, de twee amokmakers, elkaar, na een feest in het dorp, dwars zitten.

Het komt tot een handgemeen dat alleen maar beëindigd kan worden door een interventie van de oude mevrouw die, met gevaar voor eigen leven, er tussen springt. Er worden zelfs messen getrokken, volgens insiders. Dat dit alles niet geruisloos gebeurt midden op het campingterrein is duidelijk, iedereen kan meegenieten. Madame sust de zaak en de twee vechtersbazen worden naar hun bed begeleid. Wanneer echter Allain, de echtgenoot van 'La Directrice', de volgende dag op de hoogte wordt gebracht door Madame gaat hij spijkers met koppen slaan. Ze hebben beide al

meerdere waarschuwingen gekregen dus nu moet je consequent zijn: hij stuurt ze allebei van de camping af, ze mogen niet meer op de camping overnachten. Hé, die Allain, normaal geef je hem geen halve cent, zo zachtaardig komt hij over, maar nu laat hij zijn andere kant zien. 't Haantje kiest eieren voor zijn geld en besluit dan maar de camping te verlaten, zogenaamd omdat de neef geen vervoer naar huis heeft. Laurent bezoekt overdag zijn kind, dat bij opa en oma blijft, maar overnacht ergens anders. Nu vallen de puzzelstukjes in elkaar en wordt het duidelijk waarom het mobilhome leeg staat en de Montagny's zich zo gedeisd houden.

Dit alles heeft zich afgespeeld vlak voor onze aankomst, maar zelfs uit de tweede hand smullen we van deze verhalen. Het bevestigt veel vooroordelen, die je eigenlijk niet mag hebben, maar die een sluimerend bestaan leiden tot dat er iets gebeurd. Had ik altijd al gedacht... moest een keer gebeuren... oh die was vervelend als ie gedronken had. Bevestiging van vooroordelen geeft helaas genoegdoening, tevreden heffen we het glas.

Dze Garden

We gaan het proberen! Ik heb twee jaar afgezien van bezoeken aan dorpen en steden, aan markten en andere openbare gebeurtenissen, vanwege ons 'honneke'. Hij is een stuk rustiger geworden, tenminste zolang er geen andere hondjes van het mannelijk geslacht en/of poezen in de buurt zijn. Op de camping gaat het perfect, behalve als Azaro voorbij komt, dan is de wereld te klein. Dan stuift hij er op af en als hij niet aan de lange lijn vast zou zitten, zou het tot een gevecht komen. Opeens trekt hij een ijzeren ring compleet door en inderdaad: hij neemt de uitdaging van Azaro aan en Azaro wordt in zijn oor

gebeten. Had hij z'n mond maar moeten houden. Boris waakt wel. Hij wil nog wel eens uitvallen als iemand te dicht over 'ons' terrein loopt. Die fietsers trekken cirkels van tientallen kilometers om de Mont Ventoux, maar komen ze de camping op willen ze twee meter afsnijden... en dan krijgen ze Boris aan de broek. Eigenlijk wel lachen, daarna doen ze het niet meer. Gelukkig is de lijn niet te lang dus hij krijgt ze niet te pakken. Azaro is en blijft een spannende uitdaging voor hem. We hebben ontdekt dat een brokje kaas zijn aandacht afleidt. Ik heb al aan onze burens gesuggereerd een trompet aan te schaffen. Als ze langs komen blazen ze de 'Marseillaise' en dan ren ik naar de ijskast voor een brokje kaas waarmee de rust gered zou zijn. Met alle andere hondjes kan hij goed opschieten vooral als ze van het 'andere' vrouwelijke geslacht zijn. Daar wil hij wel mee dollen. Hij heeft een reeks van vriendinnetjes opgebouwd. De andere uitzondering die de regel bevestigt zijn de hondjes van 'onze artieste'. Zij deed zich, de afgelopen jaren, aanvankelijk heel deemoedig voor. Leurde met de DVD van de begrafenis van haar man om op deze wijze enig medelijden los te wrikken. Dat was bijna gelukt, maar afgelopen jaar overviel ze Margaret met het zielige verhaal terwijl deze op de markt wat sierraden aan het uitzoeken was en Margaret had daar op de markt helemaal geen behoefte aan, begrijpelijk. Bij mij probeert ze dat helemaal niet, gelukkig want ik ben op vakantie en heb daar helemaal geen zin in. Heb geleerd bot te zijn, wil je tenminste je broodnodige rust vinden op vakantie. En een DVD van een begrafenisplechtigheid is ook niet ieders smaak. Niet alleen haar man heeft het ondermaanse verlaten maar ook een van de 'keffers'. Van de oorspronkelijke drie exemplaren zijn er nog twee over, maar die gaan als vanouds tekeer als ze langs komt en Boris beantwoordt dat natuurlijk maar al te graag. Ze kan het intrigeren niet laten, dat is ingebakken. De eerste avond dat ze langs komt roept ze een uitdrukkelijk 'goedendag Jos' slechts, terwijl Margaret bij mij aan tafel zit. Automatisch zeg ik hallo, eigenlijk niet beseffend wat voor een onfatsoenlijkheid hier tentoongesteld wordt. Margaret is beledigd en terecht, want dat doe je toch niet. Maar artiesten kunnen zich dat blijkbaar permitteren: de tijd van negeren is gekomen. Een beetje wraak neem ik af en toe toch. Als ik Boris uitlaat loop ik achter de camping om door de wei en het olijvenveld. Staat de wind in de goede richting dat vangen haar honden de geur van mijn hond zeer snel. Tjeetje wat moeten

die honden stinken, dat ze over zo'n afstand elkaar nog kunnen ruiken. En dan beginnen haar honden te blaffen, mij dunkt zonder aantoonbare reden... ik lach dan in mijn vuistje. Wat kunnen mensen toch rancuneus zijn.

We besluiten de stap met Boris te wagen. Zijn gedrag is zodanig veranderd, rustiger geworden, dat ik het aandurf om met hem het dorp in te gaan en een terrasje op te zoeken. Dat gaat prima. Maar nu het terrasje op maandag/marktdag. Eerst maar eens een flink

stuk gelopen zodat de tong uit zijn mond hangt. Als hij moe is, is hij een stuk rustiger. Dan het gewoel in. Eerst trekt hij me nog bijna van de trappen in een steegje in oud-Bédoin, want daar lopen veel katten en die kan hij niet zo maar laten gaan. Maar na een reprimande loopt hij gedwee naast me. Bij het terrasje gekomen moeten we ons natuurlijk eerst invechten, maar dat lukt vrij eenvoudig ondanks de overwelldigende drukte. En als je eenmaal

zit met zo'n herdershond naast je zullen Fransen niet vlug proberen aan te schuiven om een plaatsje te verschalken, ze zijn nog steeds als de dood voor een herder of iets waar daar op lijkt. Boris echter, gaat na enige tijd naast het tafeltje liggen en er kan langs komen wat wil hij moved niet. Even later mag hij kiezen: '*Vin du Chien*' of '*Bière*

Communale' of misschien wil meneer '*Thé Cannicule*', hij kiest echter voor plat water dat we net in onze veldfles gevuld hebben aan de dorpsbron, want hij blijft bescheiden en we kunnen het natuurlijk aan André vragen maar die loopt de benen uit zijn lijf, zo druk is het. Terwijl we wachten op Margaret schuift een Franse vrouw aan met een Engels sprekende Thaise juffrouw. De Thaise wordt neer geplant want die heeft geen

zin in de markt. Later zegt ze (en het is een Thaise en geen Duitse): "de markt in Bangkok is veel groter!" Het is kwart over tien en ze bestelt een Ricard! Ik kijk verbaasd en vraag of dat niet wat zwaar is zo vroeg in de morgen, nee zegt ze: "Lekker, lekker". Ze slaat er op rij zo'n drie stuks achterover met heel weinig water. Als haar Franse begeleidster terug komt met aanhang, zie ik al mijn zwaar bevochten stoelen verdwijnen onder Franse zitvlakken. Pech gehad. Maar Margaret is er nog niet, waar zou die nu toch blijven. De Thaise moet plassen. Zoals alle toeristen die de situatie niet kennen loopt ze hoopvol het café in. Maar insiders weten dat café bar '*La Course*' geen publiek toilet heeft, ja 2009, een café zonder toiletten, dat kan nog in Frankrijk. Uiteraard komt ze

teleurgesteld terug en wijst op de hoek alwaar ze geen toilet kan ontdekken want daar loopt gewoon een straatje. Als 'Le Barbu' de bestelling komt opnemen vraagt haar Franse begeleidster nog eens waar dat toilet nu wel is. Wanneer 'Le Barbu' merkt dat hij te maken heeft met een Engelstalige herinnert hij zich opeens het Engels woord voor tuin! Hij wijst op het groen aan de overkant van het straatje, het groen waarachter de openbare toiletten schuilgaan en zegt, met een brede smile en helemaal onder de indruk van zijn eigen talenkennis: '*dze garden*' en wijst op het openbaar groen. De Thaise kijkt hem aan met een blik vol ongeloof. Zo van: wat zijn dit voor rare mensen, die Fransen, primitieve toestanden, die pissen nog in het park, dat vind je niet op de markten van Bangkok, raar volk toch. Ik grinnik en overweeg nog om uitgebreid te gaan uitleggen wat de bedoeling was, maar ze staan al op met al hun boodschappen om dit oord vol vunzigheid snel te verlaten. Er passeren meerdere loslopende hondjes maar Boris vertrekt geen spier, drie jaar cursus betalen zich uit.

Margaret keert terug, er loopt een bandje het terras op en de vertrouwde trekzak klinkt. Gek dat deze sound zo bij de omgeving past. Je ziet het meteen aan de mensen: het stelt iedereen op z'n gemak. Een echtpaar dat midden op straat tussen de mensen staat begint spontaan te dansen op deze typisch Franse klanken. Margaret heeft slechts het hoognodige gekocht, natuurlijk kruiden, courgettes, meloenen en olijven... oh en ja een leren tas, want die heeft ze echt nodig, maar geen leren riem voor mij want die luitjes zijn niet te vertrouwen. De laatste leren riem hier gekocht, 'echt leer', viel een paar weken later uit elkaar en bleek uit goed bewerkt karton te bestaan. Drie heerlijke en gezellige glazen bier verder, loopt de markt op zijn einde. Margaret heeft even voorbij het monument de auto geparkeerd, want teruglopen om een uur des middags is zelfmoord. Ze haalt 's ochtends het brood met de auto bij de tweede bakker – de eerste bakkersvrouw is een 'chagrijn'- en loopt dan met het brood terug. Zo vroeg krijg je tenminste nog een parkeerplaats. Wanneer we terugkeren op de

camping gooit Margaret zich, èn *de vaux-filets*, op de ‘skottelbraai’. Toen we kwamen werd de halve auto gevuld met schalen en houders. We hebben een uur staan klungelen om het gas aangesloten te krijgen waarna het ding niet aangestoken wenste te worden, maar nu lukt het. Het apparaat functioneert daarna wonderwel en de gerechten uit het boekje laten je het water in de mond lopen. Ik moet zeggen Margaret tovert er op los met adembenemend resultaat. Het ene na het andere gerecht wordt gewokt en gebraden. Het grootste voordeel vind ik nog dat je kunt volstaan met een soort toverlapje dat in de ‘skottel’ wordt gelegd, waarop je dan alles kunt bakken en braden. Je hebt dan een minimum aan afwas. Géén pannen meer, dat ik dat nog mag meemaken!

Rust

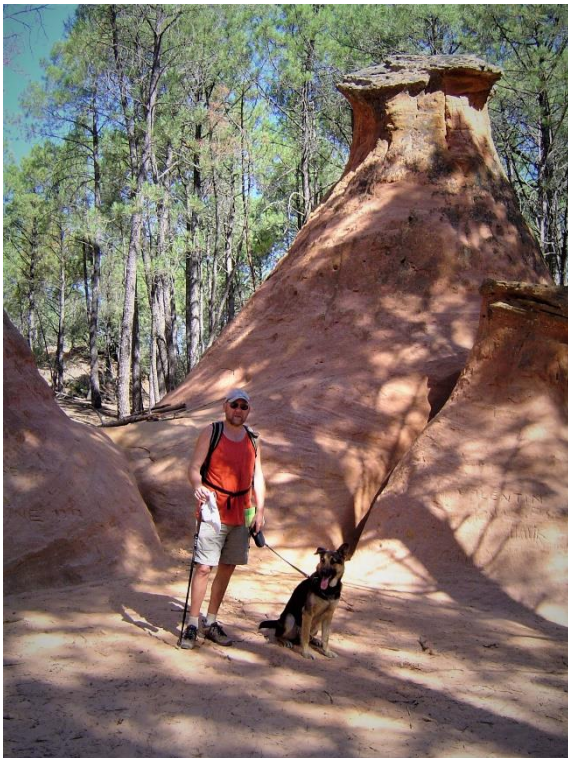
Een geliefd gespreksonderwerp tijdens onze vakantie is: “wat we gaan doen als we het mogen meemaken dat we allebei gepensioneerd worden. Volstaat dan deze caravan?” Enige tijd geleden wilden we een ‘mobil home’ aanschaffen. Maar de onzekerheid van het bestaan van de camping, ze geven slechts jaarcontracten, is te groot om zo’n investering te doen. Stel, je koopt zo’n rijdende bungalow en de camping stopt dan mag je zien waar je zo’n ding kwijt kunt. We voorzien, dat als de oude madame ooit het eeuwige voor het tijdelijke wisselt, dochterlief de werkkleding aan de wilgen hangt en permanent naar de Ardèche verhuist om daar de huisvrouw te gaan spelen. Ze is lief en

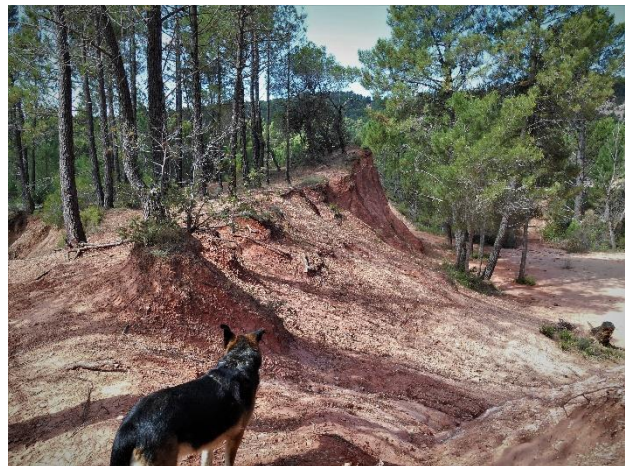
hulpvaardig, maar ze heeft een broertje dood aan werken en vooral aan werken in de hitte. Tegenwoordig wordt het poetswerk voor het grootste gedeelte gedaan door ingehuurde krachten en de reparaties vinden in het weekeinde plaats door Allain, die wat dat betreft ongekennde vaardigheden tentoon spreidt. Dit jaar worden we in de caravan gescheiden van bed. Immers vanwege mijn anti-

apneu therapie, in gewoon Nederlands anti-snurk behandeling, met behulp van een luchtdrukapparaat was het bed te klein en het was te lastig in verband met de slang die verbonden is aan een nasaal maskertje dat onder mijn neus zit tijdens het slapen. Ik moet op het andere bed, dat gebouwd kan

worden door het inklappen van de tafel, gaan slapen. Om nu te zeggen dat ik me daarop verheug, nee die kussens van de caravan liggen beroerd en mijn poemeltje ligt zo ver weg... Van de andere kant: in de zomer was het grote bed toch wel erg klein en daardoor ook erg warm. We hebben een topmatrasje gekocht bij de Ikea en dat zal het moeten waarmaken. Ik slaap de hele vakantie als een '*louard*' zou de oude madame zeggen, als een zevenslaper, ik heb over dat dier al eens eerder geschreven. De burens komen de volgende dag informeren of alles wel goed gaat. "Het was zo stil vannacht", ze hebben me helemaal niet horen snurken! Dat ik kan snurken laat ik elke middag goed horen wanneer ik in mijn ligstoel de lunch evalueer. Dus de naam: '*place des ronfleurs*' voor het pleintje voor onze caravan mogen we aanhouden. Na drie dagen is de ruis in mijn

oren weg. Wanneer de hond en ik wandelen en we komen bij ons geliefde plekje vlakbij de zandgroeve, dan ga ik op een van de rots kopjes zitten ook wel '*démoiselles coiffés*' genoemd en geniet van de rust, alleen het ruisen van de bomen hoor je en voor de rest niets. Geen autoweg in de verte, geen trein die langs dendert, geen auto's,

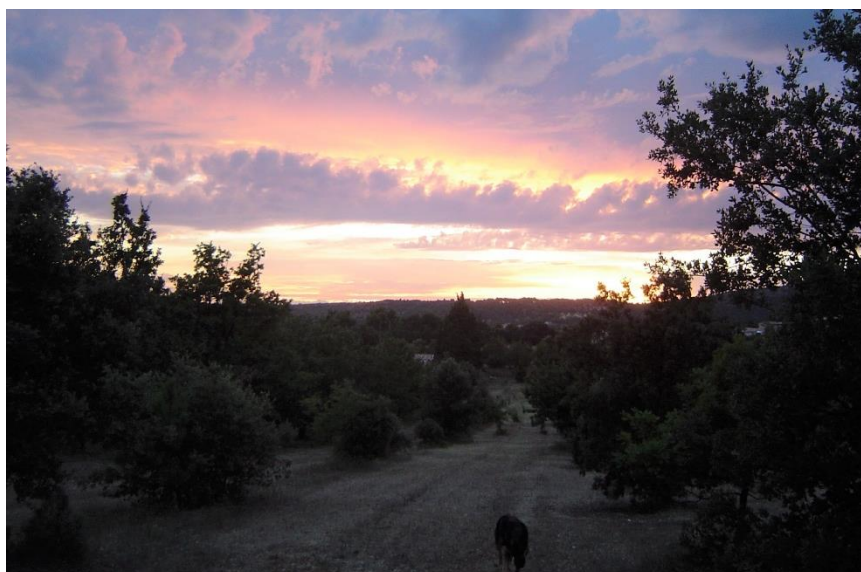
geen vliegtuigen, niets dan rust. Niet dat er af en toe geen lawaai is, de plaatselijke jeugd kan er wat van met hun racebrommers en de schietbaan is ook overduidelijk aanwezig op gezette tijden, maar daarna is het stil. In het hoogseizoen is het 's avonds nog wel eens druk op de weg langs onze camping, maar doordeweeks en in het voorjaar kun je de stilte gewoon horen. Af en toe een nachtegaal of een kikker. De enige verstoring van de rust is de rusteloze *cigale* en een roedel honden die 's nachts onophoudelijk blaffen. Het zijn de honden van de schaapherder die op criminele wijze aan kettingen vastgeketend zitten en vooral 's avonds bij alles wat op de weg passeert aan slaan. Fransen zijn dierenbeulen. Gek genoeg, dat geluid op een kilometer afstand, daar wen je helemaal aan, daar heb je geen last van.

Dit jaar heb ik zelfs geen muziek beluisterd. Ik heb de caravankast vol liggen met Cd's, veel klassiek, maar voor mij hoeft het niet. Af en toe luister ik via het internet op de computer naar het nieuws, immers onze camping is in het bezit van Wifi en ik ben de enige die zonder problemen verbinding heeft omdat ik vlakbij de receptie sta.

Als ik met de hond ga wandelen dan moet hij langs de weg even aan de lijn, daarna laat ik hem los en meestal kan hij de hele wandeling loslopen. Geen gedrens over poepzakjes en honden aan de lijn. De Fransman lacht zich een bult als je het over poepzakjes hebt, immers een hoop is binnen drie dagen uitgedroogd en binnen een week verdwenen. En onze hond doet het alleen in het struikgewas, van jongs af aan geleerd en het functioneert. Thuis, wanneer de hond het onverhoopt in het park zou doen, moeten wij, op gemeentelijk bevel, de hoop verpakken in een, door de gemeente geleverd en goedgekeurd, plastic zakje en zadelen het milieu op met een zak die eeuwen lang goed blijft. Goed over nagedacht, toch?

Hier heb je de ruimte, niet elke vijf minuten staat iemand op je tenen, je kunt uren wandelen zonder dat je iemand tegenkomt die traumatisch staat te schreeuwen dat je je hond aan de lijn moet doen. Dat zijn toch wel aantrekkelijke aspecten die je doen overwegen om, wanneer de kans bestaat, enige langere tijd, bijvoorbeeld zes maanden te verhuizen naar dit paradijs. Maar, en daar zijn we het over eens, er moet op termijn een grotere caravan komen. Hebben we weer een item waar we een jaar lang over na kunnen denken. Thuisgekomen zal dat item wel weer snel op de achtergrond verdwijnen, want eerst moet het huis opgeknapt, een nieuw plafond en, en, en. ... Ach dromen zijn er om te dromen en soms worden ze ook nog waar, je vakantie behoudt zo lange tijd zijn helende invloed wanneer de sleur van alledag weer toeslaat

Het jaar van de Tijger.

(2007)

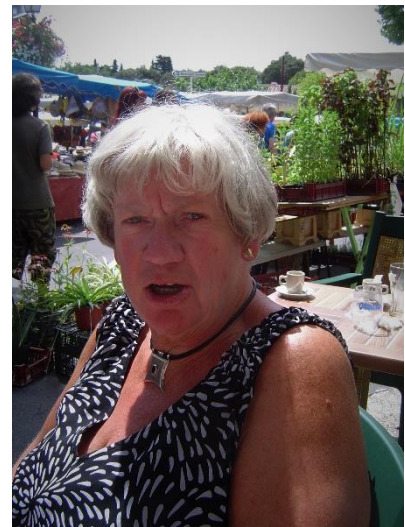
Grote Veranderingen?

In februari krijgen wij een brief van de directrice van de camping. Zij deelt ons mede dat de camping verkocht gaat worden en dat zij binnenkort, zoals zij zelf schrijft: ‘met de benen omhoog, onder de kokospalmen, uit gaat rusten’. Hè, kokospalmen in Bédoin? Verwarring alom.

Onze goede vriendin, ‘La Muellère’ telefoneert helemaal in paniek met een reeks van vragen. We bellen maar eens naar ‘La Directrice’ en krijgen een levendige Marie-Françoise aan de lijn. Inderdaad de camping is verkocht, maar zij blijft nog wel een paar jaar om de zaken af te handelen en dus komt het ook met onze voortent, die in reparatie was gegeven, wel goed. We hoeven ons geen zorgen te maken, zij is nu geen eigenaresse meer maar employé. Wanneer we, opgehouden door oranjegekleurde plichtplegingen (‘het heeft hare Majesteit behaagd’), begin mei eindelijk richting Bédoin vertrekken, vragen we ons af wat we zullen vinden in de hoop dat ze geen kokosnoot op haar hoofd heeft gekregen.

Marie-Françoise lijkt herboren. Ze heeft de ‘zwarte’ eigendomslast op haar schouders, met de daaraan verbonden verplichtingen en werkzaamheden, ingeruild voor precies diezelfde werkzaamheden en verplichtingen maar nu tegen een salaris, althans dat veronderstel ik en dat doet haar deugd. Al die psychische problemen waarmee ze de laatste jaren worstelde zijn verdwenen als sneeuw voor de zon. Ze kwettert de hele dag als een vrolijk vogeltje ondanks de pesterijen door de eigenwijze Provence vanwege het afschuwelijke weer dat we aan het begin van deze vakantie moeten ondergaan.

Steeds donkerder wolken pakken zich samen over de nog steeds besneeuwde toppen rond de Mont Ventoux. De voortent hebben we nog mogen opzetten in een aangenaam zonnetje, maar nu veranderen de weergoden van gedachte. De volgende dag begint het te regenen. Het is koud en vochtig. De Provence heeft vele gezichten en nu toont zij haar lelijke zijde. Na een paar dagen zien we enkele campinggasten reeds vertrekken, ze geven het op. Houdt deze winter dan nooit op? We liggen ’s nachts in de caravan onder twee dekbedden en twee dekens en nóg is het koud. Ook wij beginnen te twijfelen: als het weer niet beter wordt tegen het einde van de eerste week dan trekken wij ons ook strategisch terug. Maar het weer wordt gelukkig iets beter, in ieder geval droger. Er wordt gewandeld dat het een lieve lust is en zelfs een ingetogen terrasbezoek behoort tot de mogelijkheden. De inheemsen lopen gepakt in winterjassen en dikke truien.

De toeristen niezen en proesten en wijten dat verschijnsel aan de koude, wij weten dat het de platanen zijn die zich door de weersomstandigheden niet laten weerhouden: de voortplanting moet door, dus de pollen teisteren je slijmvliesen en veroorzaken stekende ogen en jeukende neuzen.

Op de camping zelf is niet veel veranderd. Wat wel opvalt is dat de familie Montagny de vlag gestreken heeft. Hun bevoorrechte positie, die de laatste jaren toch al enkele keren door eigen toedoen, in opspraak was gekomen, werd blijkbaar niet genoeg waar gemaakt en dat heeft er toe geleid dat ze van camping gewisseld zijn. Het is een stuk rustiger geworden.

In het dorp valt op dat ook 'le barbu' zich onder die kokospalmen heeft teruggetrokken. Hij heeft zijn café la Course verkocht en renteniert nu in Mazan. Dat was toch wel het grootste nieuws in het dorp want hoe lang baatte hij zijn gelegenheid niet al uit? De nieuwe bezitter rekent nu nog meteen af, rent zijn benen onder zijn lijf vandaan en is alsmaar bezig met het herstellen van de slagorde der terrasstoelen. Hij zal het wel afleren. Je krijgt knabbeltjes bij het aperitief! Is zich duidelijk aan het invechten.

In de gemeenteraad zitten de burgemeester en de oppositie elkaar nog steeds in de haren, het is de oud-burgemeester Ms. Adam blijkbaar niet nog steeds niet gelukt om de verkiezingen te winnen. Wanneer we hem ontwaren, zittende op zijn tractor, valt ons op dat hij behoorlijk is afgefallen. Het is hem niet gelukt de macht terug te veroveren en de huidige socialistische burgervader mag nog steeds tijdens de dodenherdenking op het Charles de Gaulle-plein de krans aanreiken.

Boris heeft de tijd van zijn leven. Voor hem hoeft het niet zo warm, koud is beter. Zal wel het restant Husky-bloed zijn dat in zijn aderen stroomt. Zijn vriendinnetje komt ook nog even langs. Jaura inmiddels tien jaar oud, speelt en loopt dat het een lieve lust is, maar af en toe bokt ze. Volgens haar baasje, de toneelmeester uit Cannes, komt dat doordat ze merkt dat ze niet meer zo vief is als Boris, hij is

zo'n 40 mensenjaren jonger. Boris bezorgt een Duitse campinggast de schrik van zijn leven door met Jaura in zijn kielzog een schijnaanval uit te voeren. Nu vloekt en tiert deze gast nog harder dan hij al deed. Op de een of andere manier voelt zo'n hond dat iemand angst voor hem heeft en gaat hem dan nog eens extra pesten. Jaura weet dat ze niet mag uitvallen, maar als de ene hond begint volgt de andere. We krijgen les in hondenkunde en opvoeding. Onze toneelmeester uit Cannes heeft al jaren honden en vertelt wijsheden die ik zelf onlangs op de televisie uit de mond van de Mexicaanse "hondenfluisteraar" gehoord heb: hoe een hond te beïnvloeden zodat hij niet meer zo agressief overkomt. Het schijnt de uitstraling te zijn van de baas. Inderdaad volgt Jaura haar baas op de voet en hoeft ze niet aan de lijn, ze is wel waaks maar niet op de agressieve manier zoals Boris onze campingplaats en het gehele campingterrein bewaakt tegen bange Duitsers en raar gehelmde en opgetooide fietsers met klakkende schoenen

die altijd toch weer van het rechte pad af wijken en dan door hem op hun nummer worden gezet. We blijven bezig met zijn educatie wanneer in de loop van de week zijn rivaal Azaro weer in het kamp is en het theater van voren af aan begint. Op een gegeven moment ben ik het zo spuugzat, dat ik naar buiten sluip en tijdens zijn tirade onverwacht de drinkbak over hem heen kieper. Verbaasd valt hij stil en sindsdien is het met dat geblaf afgelopen, tenminste, als ik in de buurt ben. Als hij 's avonds in de voortent automatisch in zijn mandje kruipt, zou je hem wel willen opvreten, zo onderdanig en lief ziet hij uit. Zijn wenkbrauwen betoveren elke mens en je grijpt automatisch naar de koekjesdoos, bang zijn voor zo'n lieverd?...

Als Jaura na vier dagen weer vertrekt ligt Boris smachtend bij de voortent rond te kijken waar ze nu weer gebleven is. 'La Directrice' heeft zo'n medelijden met hem: "Hij mist zijn vriendinnetje" zegt ze.

"Nou", zeg ik, "ze is wel eventjes 6 jaar ouder als hij, hij is 4 en zij is 10 jaar!". "Maar... jonge kerels houden van oudere vrouwen die een goede soep kunnen koken", antwoordt zij.

"Inderdaad, ik houd óók van een goede soep!", zeg ik, waarop zij met een betekenisvolle knip oog en 'big smile' voortgaat met haar werkzaamheden.

De natuur ligt door het weer twee weken achter. Vorig jaar bloeiden alle klaprozen al volop, bewonderden we de aspergeorchideeën en de vliegenorchideeën langs de wandelwegen. Bij de Chapelle de la Madeleine bloeiden de wilde irissen, niets daarvan dit jaar. Alleen het prille blauw van de taaie tijm doet ons aan het voorjaar herinneren.

Deze vakantie is heel anders dan we het ons voorgesteld hadden. De beloften, waardoor we door deze plek betoverd worden, worden in onze ogen niet waargemaakt. Het lijkt wel de afsluiting van een periode. Nog eens benadrukt doordat het weer ook niet mee wil werken. Elke avond moeten we ons terugtrekken in de voortent, zelfs in de caravan en gaat de kachel aan. Waarom staat de wereld op

zijn kop en bokt de Provence? Vulkanen, aardbevingen, een zware lange koude winter en politiek zonder einde. Nu smachten we naar een straaltje zon. Gelukkig blijft de regen beperkt, dus onze overweging om het op te geven en eerder naar huis te gaan hoeven we niet door te zetten. We zitten de rit uit.

De zomervakantie van dit tijgerjaar zal een nieuw tijdperk in luiden, een goede gelegenheid om 25 jaar af te sluiten.

Dit verhaal blijft echter een lofzang op de Provence, op zijn eigenzinnigheid en zijn eigen karakter. Op zijn bewoners. Op zijn heerlijke gerechten en zijn voortreffelijke wijn. Op zijn verzengende hitte en zijn koude nachten. Op de stilte die er kan heersen en het rumoer dat er te horen is tijdens markten, feesten en jeu de bouleswedstrijden. Op de kleuren die je ogen strelen. Op de wind die de wolken verjaagt en je de blauwe zonnige luchten schenkt waar je in je laatste uren nog aan zult denken. Op de geuren die je neus strelen na een verfrissende regenbui. Op de bloemenpracht die je elk voorjaar weer verrukt.

Op het goddelijkste plekje op aarde...

Vergroeid met de Provence!

EINDE